



Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2023. gada 14. decembrī
(OR. en)

16889/23

**Starpiestāžu lieta:
2023/0463(COD)**

**AG 181
JAI 1687
FREMP 377
DISINFO 108
HYBRID 86
MI 1136
DATAPROTECT 378
AUDIO 129
CONSOM 489
TELECOM 396
CODEC 2518**

PRIEKŠLIKUMS

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2023. gada 13. decembris
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2023) 637 final
Temats:	Priekšlikums - EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA, ar ko izveido saskaņotas prasības iekšējā tirgū attiecībā uz trešo valstu vārdā veiktas interešu pārstāvības pārredzamību un groza Direktīvu (ES) 2019/1937

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2023) 637 *final*.

Pielikumā: COM(2023) 637 *final*



Strasbūrā, 12.12.2023.
COM(2023) 637 final

2023/0463 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA,

**ar ko izveido saskaņotas prasības iekšējā tirgū attiecībā uz trešo valstu vārdā veiktas
interesu pārstāvības pārredzamību un groza Direktīvu (ES) 2019/1937**

(Dokuments attiecas uz EEZ)

{SEC(2023) 637 final} - {SWD(2023) 660 final} - {SWD(2023) 663 final} -
{SWD(2023) 664 final}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Šī priekšlikuma mērķis ir veicināt iekšējā tirgus pareizu funkcionēšanu attiecībā uz darbībām, kas veiktas ar mērķi ietekmēt politikas vai tiesību aktu izstrādi, saturu vai īstenošanu vai publisko lēmumu pieņemšanas procesu Savienībā (“interesu pārstāvības darbības”), kuras tiek īstenotas trešo valstu vārdā, nosakot saskaņotus noteikumus šādu darbību, ja tās tiek īstenotas iekšējā tirgū, augstam pārredzamības līmenim.

Augsts pārredzamības līmenis šajā jomā arī ļaus pilsoņiem, publiskajiem lēmumu pieņēmējiem un citām ieinteresētajām personām labāk izprast, kuras trešās valstis pieprasa interešu pārstāvības darbību nodrošināšanu.

Tiktāl, cik interešu pārstāvība, tostarp trešām valstīm nodrošināta interešu pārstāvība, parasti tiek nodrošināta pret atlīdzību, tā ir uzskatāma par pakalpojumu Līguma par Eiropas Savienības darbību (“LESD”) 57. panta izpratnē.

Interesu pārstāvības nodrošināšana Savienībā ir augoša un aizvien biežāk pārrobežu aktivitāte. Dalībvalstis dažādos veidos regulē interešu pārstāvības darbības. Šobrīd 15 dalībvalstīs¹ pastāv interešu pārstāvības darbību pārredzamības reģistri, lai gan tie ne visur ir valsts mēroga. Dalībvalstīs, kurās ir izveidots tiesiskais regulējums, ir paredzēti pasākumi, kas savstarpēji atšķiras šādos aspektos: aptverto subjektu un darbību klāsts, tostarp attiecīgās interešu pārstāvības darbību definīcijas; subjektu izmēra sliekšņi vai darbību apjoms, pie kura stājas spēkā pārredzamības vai reģistrācijas prasības; uzskaitvedības prasības; no interešu pārstāvībā iesaistītajiem subjektiem vāktie dati, tostarp attiecībā uz to identitāti un to klientu identitāti; uzraudzības iestādes esamība, pilnvaras, struktūra un neatkarība; sankciju raksturs un sodu apmēri, ja tādi ir; un reģistrā iekļautās informācijas atjaunināšanas biežums. Interesu pārstāvības darbību pārredzamība netiek regulēta 12 dalībvalstīs. Līdz ar to tiesiskais regulējums Savienībā ir ļoti sadrumstalots².

Šī sadrumstalotība iekšējā tirgū rada šķēršļus interešu pārstāvības darbībām, tostarp trešo valstu vārdā veiktajām, tādējādi kaitējot iekšējā tirgus pareizai darbībai. Atšķirības starp dalībvalstīm rada nevienlīdzīgus konkurences apstākļus un palielina atbilstības izmaksas subjektiem, kuri vēlas īstenot pārrobežu interešu pārstāvības darbības. Nevienlīdzīgie konkurences apstākļi novirza pārrobežu interešu pārstāvības darbības prom no dalībvalstīm ar augstāka līmeņa regulējumu uz tām, kurās regulējums ir zemākā līmenī. Līdz ar to pastāv labvēlīgākās tiesas izvēles un regulējuma arbitrāžas risks, proti, subjekti, kuri vēlas izvairīties no regulējuma noteiktās dalībvalstīs, varētu izmantot regulatīvo prasību atšķirības.

Trešo valstu valdības interešu pārstāvības darbības aizvien biežāk izmanto līdztekus oficiālajiem diplomātiskajiem kanāliem un procesiem, lai veicinātu savu politikas mērķu sasniegšanu³. Dalībvalstis ir atzinušas, ka šī situācija rada iespēju trešo valstu dalībniekiem izvairīties no pārredzamības prasībām un slēpti ietekmēt lēmumu pieņemšanu un demokrātiskos procesus Savienībā. Līdz ar to dažas dalībvalstis apsver jaunu noteikumu izstrādi ārvalstu ietekmes jautājuma risināšanai, tostarp izvirzot vispārīgus pienākumus subjektiem, kuri saņem ārzemju finansējumu, kas praksē attiektos uz interešu pārstāvību trešo

¹ Dalībvalstīs pastāvošā tiesiskā regulējuma visaptveroša analīze ir dota šim priekšlikumam pievienotā ietekmes novērtējuma 6. pielikumā (SWD(2023) 663 final).

² Sk. pievienoto ietekmes novērtējumu.

³ ESAO (2021), *Lobbying in the 21st century: Transparency, Integrity and Access*, ESAO izdevniecība, Parīze, <https://doi.org/10.1787/c6d8eff8-en>, 43. lpp.

valstu vārdā. Aprakstītā sadrumstalotība attiecīgi visticamāk palielinātos, jo īpaši attiecībā uz trešo valstu vārdā īstenotu interešu pārstāvību. Tas subjektiem, kuri veic interešu pārstāvību, radītu papildu šķēršļus, iekšējā tirgū veicot interešu pārstāvību trešo valstu vārdā.

Ja tās tiek prezentētas pārredzamā veidā, trešo valstu idejas var dot pozitīvu pienesumu publiskajām debatēm un ir vēlams starptautiskās līdzdalības elements. Tomēr slēpti veikta interešu pārstāvība trešo valstu vārdā var tikt izmantota, lai iejauktos Savienības demokrātijās⁴. Veidojot sabiedrisko domu, savukārt iespējams ietekmēt politiskās izvēles, tādējādi kaitējot dalībvalstu politiskajai dzīvei un Savienībai kopumā.

Kā norādījusi Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (ESAO), “ietekmēšanai un lobēšanai, ko veic ārvalstu interešu vārdā, var būt pārveidojoša ietekme uz valsts politisko dzīvi ne vien iekšpolitikas, bet arī ārpolitikas jomā, uz tās vēlēšanu sistēmu, ekonomiskajām interesēm un spēju aizsargāt savas nacionālās intereses un valsts drošību”⁵. Citu valstu valdības var izmantot valsts līdzekļus, lai īstenotu plašas un ilgstošas ietekmes kampaņas. Ar citu valstu valdību veiktām lobēšanas un ietekmēšanas darbībām saistītie riski līdz ar to ir augstāki par riskiem, ko rada tikai iekšēji veiktas darbības⁶.

Trūkst arī informācijas par trešo valstu vārdā iekšējā tirgū veikto interešu pārstāvību. Dalībvalstis pastāvīgi neapkopo vai sistemātiski nedalās ar informāciju par šādu interešu pārstāvību. Tādēļ ir grūti koordinētā un efektīvā veidā visā Savienībā identificēt un kartēt trešo valstu vārdā dalībvalstīs veiktās interešu pārstāvības darbības. Turklāt pārredzamības trūkums attiecībā uz noteiktu interešu pārstāvības darbību finansēšanu neļauj pilsoņiem un politikas veidotājiem identificēt šī finansējuma avotus. Šis informācijas trūkums ir vēl viens faktors, kā rezultātā dalībvalstis uz šo parādību varētu reaģēt atšķirīgi. Šāda informācija ir sabiedrības interesēs — gan jau minēto interešu pārstāvības darbības regulējošu valsts tiesību aktu kontekstā, gan tādēļ, ka ieinteresētās personas un pilsoņi kopumā tiecas izprast, kā tiek ietekmēti sabiedriski nozīmīgi lēmumi.

Šis informācijas trūkums un no tā izrietošie šķēršļi efektīvai pārraudzībai ne vien kaitē iekšējā tirgus darbībai, bet arī Savienības demokrātijai, jo tie ietekmē Savienības pilsoņu uzticību demokrātiskajiem procesiem, lēmumu pieņēmējiem un savām spējām īstenot savas tiesības un pienākumus. Nesena Eiroparometra aptauja par pilsonību un demokrātiju atklāja, ka 8 no 10 eiropiešiem uzskata, ka ārvalstu ietekme Savienības demokrātiskajās sistēmām ir nopietna problēma, kas būtu jārisina⁷. Sabiedriskajā apspriešanās 84,5 % respondentu uzskatīja, ka trešo valstu apmaksātas vai kontrolētas lobēšanas vai sabiedrisko attiecību darbības ir saistītas ar augstu slēptas ārvalstu iejaukšanās risku. Eiropas Parlaments⁸ un Padome⁹ ir uzsvēruši to, cik

⁴ Termins “ārvalstu iejaukšanās” tiek izmantots, lai diferencētu ietekmes darbības, kas ir neatņemama daļa no diplomātiskajām attiecībām, no tādas ārvalstu iejaukšanās, kas ir ārvalsts valsts līmeņa dalībnieka īstenotas vai tā vārdā īstenotas darbības, kuras rada spaidus, ir slēptas, maldinošas vai koruptīvas un ir pretrunā Savienības suverenitātei, vērtībām un interesēm.

⁵ ESAO (2021), *Lobbying in the 21st century: Transparency, Integrity and Access*, ESAO izdevniecība, Parīze, <https://doi.org/10.1787/c6d8eff8-en>, 44. lpp.

⁶ ESAO (2021), *Lobbying in the 21st century: Transparency, Integrity and Access*, ESAO izdevniecība, Parīze, <https://doi.org/10.1787/c6d8eff8-en>, 45. lpp.

⁷ [Eiroparometra zibensaptauja Nr. 528](#) par pilsonību un demokrātiju.

⁸ Kopš 2019. gada Eiropas Parlamentā ir izveidotas divas īpašās komitejas (*INGE* un *INGE2*) par ārvalstu iejaukšanos visos Eiropas Savienības demokrātiskajos procesos, tostarp dezinformāciju, un par integritātes, pārredzamības un pārskatatbildības stiprināšanu Eiropas Parlamentā, kuras ir pieņēmušas rezolūcijas šajā jomā. Sk. Eiropas Parlamenta 2022. gada 9. marta Rezolūciju par ārvalstu iejaukšanos visos demokrātiskajos procesos Eiropas Savienībā, tostarp dezinformāciju (2020/2268(INI)), Eiropas Parlamenta 2023. gada 13. jūlija Rezolūciju par ieteikumiem reformēt Eiropas Parlamenta noteikumus par pārredzamību, integritāti, pārskatatbildību un pretkorupcijas pasākumiem (2023/2034(INI)), Eiropas

svarīgi ir risināt ārvalstu iejaukšanās radīto apdraudējumu demokrātijai. Šīs bažas ir pastiprinājušās kopš Krievijas agresijas kara Ukrainā.

Šī priekšlikuma, kurš papildina esošos pasākumus Savienības līmenī, galvenais mērķis būtu **ievieš kopējus pārredzamības un pārskatatbildības standartus iekšējā tirgū attiecībā uz interešu pārstāvības darbībām, kas tiek veiktas trešo valstu vārdā**. Nosakot kopējas pārredzamības prasības šādām darbībām, ar šo iniciatīvu tiktu pilnveidota šo darbību iekšējā tirgus funkcionēšana, radot vienlīdzīgus konkurences apstākļus, samazinot atbilstības izmaksas subjektiem, kuri vēlas īstenot interešu pārstāvības darbības trešo valstu vārdā pāri robežām, un novēršot regulējuma arbitrāžu. Viens no priekšlikuma pamatelementiem ir šādas darbības īstenojošo subjektu valstu reģistru izveide.

Paredzot vispārēju harmonizāciju, piedāvātā direktīva noteiktu samērīgas saskaņotas pārredzamības prasības un visaptverošu aizsardzības pasākumu sistēmu, tostarp efektīvu izskatīšanu tiesā, saskaņotu sankciju režīmu, kas ir ierobežots līdz administratīviem sodiem, neatkarīgas uzraudzības iestādes, pienākumus novērst stigmatizāciju un jo īpaši nepieciešamību nodrošināt, ka pārredzamības noteikumu piemērošana nerada negatīvas sekas. Tādējādi efektīvi tiks novērsta pārlietu skrupuloza pieeja un stigmatizācija. Saskaņoto noteikumu ietvaros dalībvalstīm būtu aizliegts atkāpties no šiem noteikumiem, nosakot plašākas pārredzamības prasības.

Šīs intervences mērķis arī būtu stiprināt Savienības un dalībvalstu demokrātisko institūciju integritāti un sabiedrības uzticību tām, nodrošinot trešo valstu vārdā īstenoto interešu pārstāvības darbību pārredzamību un pilnveidojot zināšanas par šādu darbību vērienu, tendencēm un to īstenotājiem. Turklāt saskaņota un samērīga Savienības pieeja, kas vērsta uz pārredzamību un demokrātisku pārskatatbildību trešo valstu vārdā veiktas interešu pārstāvības radīto izaicinājumu risināšanai, varētu kalpot par pamatu globālu standartu noteikšanai. Salīdzinājumam esošā sadrumstalotā dalībvalstu pieeja drīzāk kaitē Savienības reputācijai, jo tā nav konsekventa un saskaņota.

Rīcība Savienības līmenī ir nepieciešama, lai novērstu jaunu šķēršļu rašanos un nodrošinātu trešo valstu vārdā īstenotu interešu pārstāvības darbību iekšējā tirgus pienācīgu funkcionēšanu. Bez Savienības mēroga rīcības dalībvalstis identificētos riskus demokrātijai risinās vienpusēji, tādējādi kaitējot trešo valstu vārdā īstenotu interešu pārstāvības darbību iekšējam tirgum. Līdz ar to dalībvalstu tiesību aktu saskaņošana ir šīs iniciatīvas primārais mērķis.

Šajā priekšlikumā samērīgā veidā tiek piedāvāti konkrēti un mērķtiecīgi pasākumi ar mērķi nodrošināt, lai subjekti, kuri iekšējā tirgū veic interešu pārstāvības darbības trešo valstu vārdā, varētu to darīt saskaņotā, pārredzamā un tiesiski paredzamākā vidē, kas nāktu par labu iesaistītajiem subjektiem, lēmumu pieņēmējiem, uz kuriem darbības ir vērstas, un pilsoņiem. Spēcīgi aizsardzības pasākumi novērš iespējamu negatīvu ietekmi uz attiecīgajiem subjektiem, pilnībā ievērojot pamattiesības un demokrātiskos principus un vērtības. Priekšlikums neattiecas uz subjektiem, kuri saņem finansiālu atbalstu no citām dalībvalstīm vai no trešo valstu subjektiem ar interešu pārstāvību nesaistītiem mērķiem.

Parlamenta 2023. gada 1. jūnija Rezolūciju par ārvalstu iejaukšanos visos demokrātiskajos procesos Eiropas Savienībā, tostarp dezinformāciju (2020/2075(INI)).

⁹ Padomes secinājumi “Papildu centieni uzlabot noturību un novērst hibrīddraudus” (2019. gada 10. decembra dokuments 14972/19); Padomes secinājumi “Globālā pieeja pētniecībai un inovācijai — Eiropas stratēģija starptautiskai sadarbībai mainīgā pasaulē (2021. gada 28. septembra dokuments 12301/21); Padomes secinājumi par ārvalstu īstenotu informācijas manipulāciju un iejaukšanos (*FIMI*) (2022. gada 18. jūlija dokuments 11173/22).

Šī pieeja krasi atšķiras no noteiktās jurisdikcijās izmantotajām (dēvētām par “ārvalstu aģentu” likumiem)¹⁰. Šādos likumos bieži vien ir iekļauti pasākumi, ar kuriem nepamatoti tiek ierobežota pilsoniskās sabiedrības telpa, stigmatizējot, iebiedējot un apgrūtinot noteiktu pilsoniskās sabiedrības organizāciju (PSO), žurnālistu un cilvēktiesību aizstāvju darbību. Šādos likumos ietvertais apzīmējums “ārvalstu aģents” bieži vien tiek izmantots, lai mazinātu attiecīgo organizāciju finanšu stabilitāti un uzticamību.

Pretēji šādiem “ārvalstu aģentu likumiem” šis priekšlikums neparedz negatīvu apzīmējumu noteiktu subjektu, tostarp PSO, darbībām, nedz arī tas ierobežo pilsoniskās sabiedrības telpu. Tā vietā tas paredz pārredzamības un pārskatatbildības prasību piemērošanu visiem subjekti, kuri īsteno interešu pārstāvības darbības trešo valstu vārdā, neatkarīgi no to juridiskā statusa. Turklāt pasākumi neaizliedz neviena veida darbību un nenosaka pārredzamības prasības ārvalstu finansējumam, kas nav saistīts ar trešo valstu vārdā īstenotām interešu pārstāvības darbībām. Visbeidzot priekšlikumā ir iekļauti aizsardzības pasākumi, lai nodrošinātu samērīgu transponēšanu un izpildi un novērstu stigmatizācijas risku.

- **Saskaņība ar spēkā esošajiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Šis priekšlikums papildina priekšlikumu **regulai par politiskās reklāmas pārredzamību un mērķorientēšanu**¹¹. Priekšlikuma par politisko reklāmu mērķis ir nodrošināt augstu pārredzamības līmeni politiskās reklāmas pakalpojumu jomā Savienībā neatkarīgi no izmantotā medija, kā arī nodrošināt papildu aizsardzības pasākumus politiskās reklāmas mērķorientēšanai uz personas datu apstrādes pamata.

Šai iniciatīvai ir no priekšlikuma par politisko reklāmu atšķirīga darbības joma, proti, tā aptver trešo valstu subjektu vārdā īstenotas interešu pārstāvības darbības. Tas ietver interešu pārstāvības darbības, kas sastāv no komunikācijas vai reklāmas kampaņu organizēšanas, ko varētu arī uzskatīt par politisko reklāmu. Tomēr interešu pārstāvība galvenokārt aptver darbības, kas vienlaikus nav arī politiskā reklāma (piemēram, tieša indivīdu lobēšana). Turklāt priekšlikums par politisko reklāmu attiektos uz darbībām tā darbības jomā neatkarīgi no tā, vai tās tiek īstenotas trešo valstu vārdā.

Saskaņā ar priekšlikumu par politisko reklāmu pārredzamība tiek nodrošināta jo īpaši, katrā politiskajā reklāmā norādot konkrētu informāciju. Turklāt politiskās reklāmas publicētājiem, kuri ir ļoti lielas tiešsaistes platformas Digitālo pakalpojumu tiesību akta¹² nozīmē, pārredzamības paziņojumā iekļautā informācija būtu jādara pieejama, izmantojot reklāmas repozitorijus, kas publicēti saskaņā ar Digitālo pakalpojumu tiesību akta 39. pantu. Šī

¹⁰ Savienība konsekventi nosoda jebkādos nepamatotus pamattiesību un pilsoniskās sabiedrības un politikas telpas ierobežojumus, kas pārkāpj starptautiskās cilvēktiesības, tostarp tā saucamos “ārvalstu aģentu likumus”. Sk., piemēram, “Krievija: ES vārdā sniegta Augstā pārstāvja deklarācija par 10. gadadienu, kopš ieviests Likums par ārvalstu aģentiem”, pieejams vietnē: <https://www.consilium.europa.eu/lv/press/press-releases/2022/07/20/russia-declaration-by-the-high-representative-on-behalf-of-the-eu-on-the-10th-anniversary-of-the-introduction-of-the-law-on-foreign-agents/>, “Gruzija: Augstā pārstāvja paziņojums par Gruzijas likuma par “ārvalstu aģentiem” pieņemšanu”, pieejams vietnē: https://www.eeas.europa.eu/eeas/georgia-statement-high-representative-adoption-%E2%80%9Cforeign-influence%E2%80%9D-law_en, un “ES un Bosnija un Hercegovina par nesenajiem notikumiem Serbu Republikā”, pieejams vietnē: https://www.eeas.europa.eu/delegations/bosnia-and-herzegovina/eu-bih-recent-developments-rs_en?s=219.

¹¹ Priekšlikums — Eiropas Parlamenta un Padomes Regula par politiskās reklāmas pārredzamību un mērķorientēšanu (COM(2021)731 final).

¹² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/2065 (2022. gada 19. oktobris) par digitālo pakalpojumu vienoto tirgu un ar ko groza Direktīvu 2000/31/EK (Digitālo pakalpojumu akts) (OV L 277, 27.10.2022., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj>).

iniciatīva to papildina, nodrošinot publisku piekļuvi papildu informācijai dalībvalstu valsts reģistros par interešu pārstāvības pakalpojumu sniedzējiem, jo īpaši skaidrām norādēm par trešajām valstīm, kuru vārdā interešu pārstāvības darbības tiek veiktas, dalībvalstīm, kurās interešu pārstāvība tiks īstenota un par tiesību aktu priekšlikumiem, politikām vai iniciatīvām, attiecībā uz kurām interešu pārstāvības darbības tiek veiktas.

Šis priekšlikums arī papildina **Digitālo pakalpojumu aktu**, kas paredz, ka tiešsaistes platformu nodrošinātāji dara pieejamu noteiktu informāciju par savās tiešsaistes saskarnēs iekļautajām reklāmām. Turklāt Digitālo pakalpojumu aktā ir paredzēts, ka ļoti lielu tiešsaistes platformu vai ļoti lielu tiešsaistes meklētājprogrammu nodrošinātāji, kuri rāda reklāmu savās tiešsaistes saskarnēs, izmantojot ar meklēšanas funkciju aprīkotu un uzticamu rīku, apkopo un dara publiski pieejamu informāciju par reklāmām saturošu repozitoriju. Tas arī paredz, ka nodrošinātāji novērtē un novērš riskus, kas saistīti ar savu pakalpojumu darbību, dizainu un to izmantošanu, kam ir vai varētu būt negatīva ietekme uz dažādiem sabiedriskiem riskiem, ieskaitot pilsonisko diskursu, vēlēšanu procesiem un sabiedrisko drošību.

Šīs iniciatīvas darbības joma atšķiras no Digitālā pakalpojumu akta darbības jomas, jo tā attiecas uz interešu pārstāvības darbībām trešo valstu vārdā. Šādas darbības var ietvert (piemēram, to organizēšanas un reklamēšanas ietvaros vai komunikācijas kampaņā) reklāmas izvietojumu Digitālo pakalpojumu akta darbības jomā ietvertu tiešsaistes platformu tiešsaistes saskarnēs. Tādā gadījumā šī iniciatīva paredz, ka interešu pārstāvības darbības veicošajam subjektam šie tiešsaistes platformu pakalpojumu sniedzēji būtu jāiekļauj savā reģistrācijā un ar šiem pakalpojumiem saistītās attiecīgās izmaksas būtu jāiekļauj šī subjekta deklarētajā atbildības summā. Tomēr šādās situācijās šī iniciatīva nereglamentē tiešsaistes starpnieku atbildību un neparedz prasības tieši tiešsaistes platformu nodrošinātājiem.

Šis priekšlikums arī papildina **Eiropas Mediju brīvības aktu**¹³, kura mērķis ir novērst ar mediju brīvību, plurālismu un redakcionālo neatkarību saistīto valstu regulatīvo pieeju sadrumstalotību, lai nodrošinātu mediju pakalpojumu brīvu piedāvāšanu iekšējā tirgū, vienlaikus dalībvalstīm saglabājot iespēju savu mediju politiku pielāgot attiecīgās valsts kontekstam atbilstoši to kompetencei. Priekšlikumā liela uzmanība arī pievērsta sabiedrisko mediju neatkarībai un finansējuma stabilitātei, kā arī plašsaziņas līdzekļu īpašumtiesību un valsts reklāmas piešķirumu pārredzamībai. Mediju pakalpojumu sniedzējiem, kuri piedāvā ziņu un aktuālo notikumu saturu, saskaņā ar šo priekšlikumu savu pakalpojumu saņēmējiem būtu jānodrošina ērta un tieša piekļuve to juridiskajam nosaukumam un to tiešo, netiešo vai faktisko īpašnieku vārdiem vai nosaukumiem, kas, principā, varētu ietvert arī trešo valstu valdības. Papildus tam mediju pakalpojumu sniedzējiem būtu pienākums veikt pasākumus, ko tie uzskata par atbilstošiem, lai garantētu individuālo redakcionālo lēmumu neatkarību.

Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas¹⁴ mērķis ir radīt vienotu audiovizuālo mediju pakalpojumu tirgu un nodrošināt tā pareizu darbību, vienlaikus veicinot kultūras daudzveidību un nodrošinot pienācīgu patērētāju un bērnu aizsardzības līmeni. Ir diezgan maz ticams, ka reklāmas kampaņas, kuras tiek veiktas nolūkā ietekmēt politikas vai tiesību aktu izstrādi, saturu vai īstenošanu vai publisko lēmumu pieņemšanas procesus Savienībā, ko aptver šis priekšlikums, ietilptu minētās direktīvas darbības jomā.

¹³ Priekšlikums — Eiropas Parlamenta un Padomes Regula par vienota mediju pakalpojumu satvara izveidi iekšējā tirgū (Eiropas Mediju brīvības akts) un grozījumiem Direktīvā 2010/13/ES (COM(2022) 457 final).

¹⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/13/ES (2010. gada 10. marts) par to, lai koordinētu dažus dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos paredzētus noteikumus par audiovizuālo mediju pakalpojumu sniegšanu (Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīva) (OV L 95, 15.4.2010., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2010/13/oj>).

Gadījumos, kad mediju pakalpojumu sniedzēji izplata reklāmu kā pakalpojumu subjektiem, kuri veic interešu pārstāvības darbības trešo valstu vārdā, šis priekšlikums nodrošinātu, ka šādi mediju pakalpojumu sniedzēji ir jānorāda, veicot subjekta reģistrāciju, un attiecīgās izmaksas ir jāiekļauj deklarējamās atlīdzības summā. Tomēr šādos gadījumos saskaņā ar šo priekšlikumu pašiem pakalpojumu sniedzējiem prasības netiktu izvirzītas.

Šis priekšlikums neattiecas uz darbībām, kuras tiek reglamentētas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES, Euratom) 1141/2014¹⁵, kas regulē **Eiropas politisko partiju un Eiropas politisko fondu** statusu un finansēšanu, ieskaitot ziedojumus no trešās valsts publiskām iestādēm vai no jebkura uzņēmuma, attiecībā uz kuru šāda publiska iestāde var tieši vai netieši īstenot dominējošu ietekmi.

Kopš 2020. gada ikgadējos **ziņojumos par tiesiskumu**¹⁶ korupcijas novēršanas pīlāra ietvaros tiek uzraudzīts interešu pārstāvības un lobēšanas regulējums visās dalībvalstīs saskaņā ar esošajiem Eiropas un starptautiskajiem standartiem. Kopš 2022. gada Komisija dalībvalstīm gada ziņojumu par tiesiskumu kontekstā sniedz ieteikumus, tostarp par aspektiem, kas saistīti ar interešu pārstāvību. Piemēram, 2022. gadā Dānijai un Slovākijai tika ieteikts ieviest lobēšanas noteikumus, savukārt Rumānijai tika aicināta ieviest lobēšanas noteikumus parlamenta deputātiem. Beļģijai tika aicināta pabeigt tiesību aktu reformu par lobēšanu, izveidojot sistēmu, kas ietver pārredzamības reģistru un “likumdošanas pēdu nospiedumu” un attiecas gan uz parlamenta deputātiem, gan valdības locekļiem. Tajā pašā gadā Spānijai tika ieteikts turpināt centienus izstrādāt tiesību aktu par lobēšanu, tostarp izveidojot obligātu publisku lobistu reģistru¹⁷.

2023. gadā Komisija gada ziņojumu par tiesiskumu kontekstā norādīja, ka turpinās attīstība lobēšanas jomā, jo dažas dalībvalstis bija pārskatījušas savus lobēšanas pārredzamības noteikumus atbilstoši 2022. gadā saņemtajiem ieteikumiem. Piemēram, Latvijā tika pieņemts jauns lobēšanas likums, kas paredz lobēšanas reģistra izveidi. Igaunijas iestādes turpināja centienus efektīvi īstenot lobēšanas pamatnostādnes. Kipra pieņēma īstenošanas regulu par lobēšanu, kurā precizēta lobēšanas darbību deklarēšanas, reģistrēšanas un publicēšanas procedūra. Lietuvā spēkā esošie noteikumi par lobēšanu deva pozitīvus rezultātus iesniegto deklarāciju ziņā. 2023. gada ziņojums par tiesiskumu arī ietvēra turpmākus ieteikumus dalībvalstīm saistībā ar lobēšanu un interešu pārstāvību attiecībā uz gadījumiem, kur 2022. gada ieteikumi nebija pilnībā ņemti vērā vai bija radušies jauni izaicinājumi¹⁸.

Ierosinātās **Direktīvas par korupcijas apkarošanu**¹⁹ mērķis ir aizsargāt demokrātiju, kā arī sabiedrību no korupcijas ietekmes, un tajā tiek rosināts atjaunināt Savienības krimināltiesisko regulējumu, papildus kukuļošanu un nelikumīgas piesavināšanās pārkāpumiem iekļaujot arī tirgošanos ar ietekmi, funkciju ļaunprātīgu izmantošanu, tiesvedības kavēšanu un iedzīvošanos no korupcijas nodarījumiem. Nerīkojoties šajā jomā, slēpta ietekmēšana un

¹⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 1141/2014 (2014. gada 22. oktobris) par Eiropas politisko partiju un Eiropas politisko fondu statusu un finansēšanu (OV L 317, 4.11.2014., 1. lpp., *ELI*: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/1141/oj>).

¹⁶ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/upholding-rule-law/rule-law/rule-law-mechanism_lv

¹⁷ 2022. gada ziņojumā par tiesiskumu ieteikumi par lobēšanu tika sniegti arī DE, EE, IE, FR, HR, IT, LV, LU, HU, NL un PL.

¹⁸ Turpmāki ieteikumi saistībā ar lobēšanu tika sniegti DE, CZ, DK, DE, IE, ES, FR, HR, IT, LV, LU, HU, NL, AT, PL, RO un SK.

¹⁹ Priekšlikums — Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva par korupcijas apkarošanu, ar ko aizstāj Padomes Pamatlēmumu 2003/568/TI un Konvenciju par Eiropas Kopienu ierēdņu vai Eiropas Savienības dalībvalstu ierēdņu korumpētības apkarošanu un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2017/1371 (COM(2023) 234 final).

vispārējs pārredzamības trūkums interešu pārstāvībā varētu veicināt un vairot korupciju. Gadījumos, kur šādi pārkāpumi tiek veikti par labu trešai valstij, ierosinātā direktīva paredz dalībvalstīm to uzskatīt par atbildību pastiprinošu apstākli. Šis priekšlikums papildinātu ierosināto Direktīvu par korupcijas apkarošanu, jo paredzams, ka trešo valstu subjektu vārdā veiktu interešu pārstāvības darbību pārredzamība tādā pašā mērā varētu dot pozitīvu piensumu korupcijas novēršanai un konstatēšanai.

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Demokrātijas veicināšana, aizsargāšana un nostiprināšana Savienībā ir Komisijas prioritāšu pamatā, kā izklāstīts Komisijas priekšsēdētājas Urzulas fon der Leienas izdotajās politikas pamatnostādņēs²⁰. 2020. gadā pamatuzstādījuma “Jauns impulss Eiropas demokrātijai” ietvaros Komisija prezentēja **Eiropas Demokrātijas rīcības plānu**²¹, kura mērķis ir aizsargāt un stiprināt Savienības demokrātijas, aizsargājot vēlēšanu integritāti, veicinot brīvas un godīgas vēlēšanas, stiprinot mediju brīvību un plurālismu un novēršot dezinformāciju un ārvalstu iejaukšanos.

Komisijas priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena 2022. gada runā par stāvokli Savienībā²² izziņoja pasākumu paketi demokrātijas aizsardzībai pret ārvalstu slēptu ietekmi. Pakete papildinās darbības, kas ES līmenī jau ir veiktas saskaņā ar Eiropas Demokrātijas rīcības plānu. Bez šīs iniciatīvas pakete arī ietver īpašus pasākumus vēlēšanu jomā pirms Eiropas Parlamenta vēlēšanām un pasākumus, lai veicinātu labvēlīgu pilsonisko telpu un iekļaujošu un efektīvu publisko iestāžu dialogu ar pilsoniskās sabiedrības organizācijām (PSO) un pilsoņiem²³. Visu šo pasākumu mērķis ir iekšēji stiprināt demokrātisko noturību.

Ar šo iniciatīvu tiktu grozīta **Trauksmes cēlēju direktīva**²⁴, lai nodrošinātu, ka trauksmes cēļi var ziņot dalībvalstu noteiktajām uzraudzības iestādēm par faktiskiem vai iespējamem priekšlikumā ietvertu prasību pārkāpumiem.

Šī iniciatīva nekādā veidā neskar saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību (LES) 29. pantu un LESD 215. pantu pieņemto Savienības ierobežojošo pasākumu piemērošanu. Šie pasākumi ir būtisks Savienības kopējās ārpolitikas un drošības politikas rīks, ar kuru Savienība var nepieciešamības gadījumā iejaukties, lai novērstu konfliktu vai reaģētu uz jaunām vai esošām krīzēm starptautiskajā arēnā, kā arī veicinātu mieru, demokrātiju, cieņu pret tiesiskumu, cilvēktiesībām un starptautiskajām tiesībām. Jo īpaši šis priekšlikums neskar aizliegumu darīt pieejamus līdzekļus vai ekonomiskos resursus privātpersonām, juridiskām personām, organizācijām vai struktūrām, kas uzskaitītas vai saistītas ar tādām, kuras uzskaitītas Savienības ierobežojošajos pasākumos, tieši vai netieši, vai to labā.

Šai iniciatīvai būs saikne ar priekšlikumu direktīvai **par pārrobežu asociāciju (ECBA) darbību**²⁵. Kamēr ar minēto priekšlikumu tiek izveidota papildu bezpeļņas asociāciju juridiskā forma, tiek veicināta to pārrobežu darbība un tām tiek piešķirtas noteiktas tiesības, ar šo likumdošanas iniciatīvu tiek ieviesti kopēji pārredzamības un pārskatatbildības standarti

²⁰ https://commission.europa.eu/document/aa3bc4a8-50b7-425a-a81c-e7360e01a24d_lv

²¹ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/new-push-european-democracy/european-democracy-action-plan_lv

²² https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/lv/speech_22_5493

²³ COM(2023) 630 final, C(2023) 8626 final un C(2023) 8627 final.

²⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/1937 (2019. gada 23. oktobris) par to personu aizsardzību, kuras ziņo par Savienības tiesību aktu pārkāpumiem (OV L 305, 26.11.2019., 17. lpp., *ELI*: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1937/oj>).

²⁵ Priekšlikums — Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva par Eiropas pārrobežu asociācijām (COM(2023) 516 final), kurā Savienības līmenī tiek risināta valstu noteikumu par asociācijām un bezpeļņas organizācijām sadrumstalotība, atvieglojot to darbību pāri robežām iekšējā tirgū.

interesu pārstāvības darbībām, kuru mērķis ir ietekmēt lēmumu pieņemšanas procesu Savienībā un kas tiek veiktas trešo valstu vārdā. Praksē *ECBA* būs jāievēro šajā priekšlikumā iekļautās mērķētās pārredzamības prasības, tikai ja tās veic interešu pārstāvības darbības trešo valstu subjektu vārdā.

Šī iniciatīva neskartu Komisijas prerogatīvas ierosināt un veikt izmeklēšanu par kropļojošām ārvalstu subsīdijām saskaņā ar **Ārvalstu subsīdiju regulu**²⁶ vai izdot atzinumus saskaņā ar **Ārvalstu tiešo investīciju izvērtēšanas regulu**²⁷.

Visbeidzot, daži subjekti, kuri veic interešu pārstāvību trešo valstu vārdā, varētu ietilpt **Direktīvas par korporatīvo ilgtspējas ziņu sniegšanu**²⁸ darbības jomā. Tie būtu atsevišķi gadījumi, aprobežojoties ar situācijām, kur liela uzņēmuma darbības būtu saistāmas ar trešo valsti.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

• Juridiskais pamats

Priekšlikuma juridiskais pamats ir LESD 114. pants, kurā paredzēta pasākumu pieņemšana iekšējā tirgus izveides un darbības nodrošināšanai. Šis noteikums ļauj pieņemt pasākumus, kuru mērķis ir tuvināt dalībvalstu normatīvos vai administratīvos aktus, kuri attiecas uz iekšējā tirgus izveidi un darbību. Tas ir piemērots juridiskais pamats intervencei, kas aptver pakalpojumu sniedzējus iekšējā tirgū un risina dalībvalstu noteikumu atšķirības, kuras traucē pamatbrīvībām un tieši ietekmē iekšējā tirgus darbību.

Tā kā dažas dalībvalstis ir pieņēmušas vai gatavojas pieņemt tiesību aktus par pārredzamības prasībām, kas ir piemērojamas interešu pārstāvībai, atšķirības starp valstu tiesību aktiem pastāv un palielinās. Šāda situācija rada regulējuma sadrumstalotību tādā ziņā, ka noteikumi par subjekti, kuri veic interešu pārstāvību trešo valstu vārdā, pārredzamību atšķiras attiecībā uz konkrētajiem paredzētajiem pārredzamības elementiem (atklājamo informāciju, tās atjaunināšanas biežumu) un to darbības jomu (ietvertie un atbrīvotie darbības veidi).

Šāda sadrumstalotība rada šķēršļus interešu pārstāvniecības pakalpojumu sniegšanai pāri robežām un ir ticams, ka tā palielināsies jo īpaši attiecībā uz šādu darbību īstenošanu trešo valstu vārdā. Saskaņoto pārredzamības pasākumu mērķis ir radīt vienlīdzīgus konkurences apstākļus, samazināt esošās atbilstības izmaksas un regulējuma arbitrāžu, kā arī jaunu šķēršļu rašanos iekšējā tirgū trešo valstu vārdā veiktām interešu pārstāvības darbībām, kas izriet no valstu tiesību aktu nevienmērīgas attīstības. Bez rīcības Savienības līmenī šīs atšķirības vēl vairāk saasinās dažās dalībvalstīs pieņemtas jaunas iniciatīvas, jo īpaši attiecībā uz trešo valstu vārdā veiktu interešu pārstāvību, savukārt citās dalībvalstīs interešu pārstāvības pakalpojumu pārredzamības jautājums joprojām netiks risināts.

²⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/2560 (2022. gada 14. decembris) par ārvalstu subsīdijām, kas izkropļo iekšējo tirgu (OV L 330, 23.12.2022., 1. lpp., *ELI*: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2560/oj>), kuras mērķis ir izveidot harmonizētu sistēmu ārvalstu subsīdiju tieši vai netieši izraisītu konkurences kropļojumu risināšanai iekšējā tirgū.

²⁷ Regulā (ES) 2019/452, ar ko izveido regulējumu ārvalstu tiešo ieguldījumu Savienībā izvērtēšanai (OV L 79I, 21.3.2019., 1. lpp., *ELI*: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/452/oj>) ir paredzēta Savienības mēroga sistēma no trešām valstīm veiktu tiešo ieguldījumu izvērtēšanai uz drošības vai sabiedriskās kārtības apsvērumu pamata.

²⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2022/2464 (2022. gada 14. decembris), ar ko attiecībā uz korporatīvo ilgtspējas ziņu sniegšanu groza Regulu (ES) Nr. 537/2014, Direktīvu 2004/109/EK, Direktīvu 2006/43/EK un Direktīvu 2013/34/ES (OV L 322, 16.12.2022., 15. lpp., *ELI*: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2464/oj>). Tā attiecas uz sabiedrībām ar ierobežotu atbildību (SIA), kuras saskaņā ar grāmatvedības direktīvā doto definīciju nav MVU, un SIA, kuras ir uzskaitītas regulētā tirgū (ieskaitot MVU), bet izņemot mikrouzņēmumus.

Priekšlikuma mērķa sakārtot iekšējo tirgu kontekstā tajā paredzēts, ka subjektiem būtu jāreģistrējas savā galvenajā iedibinājuma dalībvalstī neatkarīgi no tā, kurā(s) dalībvalstī(s) tas plāno veikt interešu pārstāvības darbības. Turklāt priekšlikumā ir paredzēts, ka noteiktos gadījumos un samērīgā veidā uzraudzības iestāde varētu pieprasīt informāciju, ko varētu kopīgot ar citu dalībvalstu uzraudzības iestādēm.

Atbilstoši LES 2. pantam²⁹ šīs iniciatīvas mērķis arī ir stiprināt Savienības un dalībvalstu demokrātisko institūciju integritāti un sabiedrības uzticību tām, nodrošinot trešo valstu vārdā īstenoto interešu pārstāvības darbību pārredzamību un pilnveidojot zināšanas par šādu darbību vērienu, tendencēm un personām, kuras veic interešu pārstāvību trešo valstu vārdā. Lai arī mērķis nodrošināt tādu darbību pārredzamību, ar kurām trešās valstis tiecas ietekmēt publisko lēmumu pieņemšanu Savienībā, ir nozīmīgs faktors izvēloties šajā priekšlikumā iekļautos saskaņošanas pasākumus, priekšlikuma galvenais nolūks ir pilnveidot nosacījumus iekšējā tirgus darbībai.

Šā iemesla dēļ ir nepieciešama pilnīga saskaņošana ES līmenī, un šai iniciatīvai atbilstošais juridiskais pamats ir LESD 114. pants³⁰.

- **Subsidiaritāte**

Saskaņā ar subsidiaritātes principu, kas noteikts LES 5. panta 3. punktā, Savienības līmeņa rīcība būtu jāpiemēro tikai tad, ja dalībvalstis vienas pašas nevar pietiekami sasniegt plānotos mērķus, un tādēļ, ņemot vērā rīcības apmēru vai ietekmi, tos var labāk sasniegt Savienībā.

Tā kā dalībvalstu noteikumiem attiecībā uz interešu pārstāvību trešo valstu vārdā ir atšķirīgas darbības jomas, saturs un ietekme, veidojas nevienmērīga valstu noteikumu sistēma un palielinās riski, jo īpaši attiecībā uz interešu pārstāvības darbībām, kas tiek veiktas trešo valstu vārdā. Tas kaitē iekšējām tirgum, radot nevienlīdzīgus konkurences apstākļus un liekas izmaksas subjektiem, kuri vēlas īstenot pārrobežu interešu pārstāvības darbības trešo valstu vārdā. Tas paver ceļu regulējuma arbitrāžai, lai izvairītos no pārredzamības pasākumiem, kas, savukārt, ietekmē pilsoņu pārliecību un uzticību regulējuma efektivitātei.

Šīs problēmas var atrisināt tikai Savienības līmeņa rīcība, jo regulējums valstu līmenī jau šobrīd rada šķēršļus pārrobežu interešu pārstāvības darbībām iekšējā tirgū. Turpretim saskaņā ar valsts tiesību aktiem veikto darbību ietekme skartu tikai vienu dalībvalsti, un pastāvētu risks, ka tās tiek apietas vai ka attiecībā uz subjektiem, kuri veic interešu pārstāvību trešo valstu vārdā no citām dalībvalstīm, ir grūti īstenot pārraudzību. Turklāt dažas dalībvalstis šobrīd apsver likumdošanas iniciatīvas ārvalstu ietekmes jomā, kuras varētu neatbilst šīs iniciatīvas proporcionālajai un mērķtiecīgajai pieejai un varētu nenodrošināt visaptverošu aizsardzības pasākumu sistēmu. Šos jautājumus konsekvēti risināt visā iekšējā tirgū ir iespējams tikai ar rīcību Savienības līmenī. Lai nodrošinātu, ka šādi pasākumi tiek konsekvēti ieviesti visās dalībvalstīs attiecībā uz visām pamattiesībām, un jo īpaši paredzot visaptverošus aizsardzības pasākumus, tostarp piekļuvi tiesām, kopēji un samērīgi standarti trešo valstu vārdā veiktas interešu pārstāvības pārredzamībai ir jānosaka Savienības līmenī.

Visbeidzot trešo valstu vārdā veiktas interešu pārstāvības darbības ir transnacionāls jautājums ar pārrobežu ietekmi, kas ir jārisina Savienības līmenī. Politikas lēmumu un politikas procesu ietekmēšana vienā dalībvalstī var radīt ietekmi arī ārpus šīs dalībvalsts robežām — gan citās

²⁹ Sk. 2022. gada 16. februāra spriedumu lietā *Ungārija pret Eiropas Parlamentu un Eiropas Savienības Padomi*, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, kurā Tiesa lēma, ka Eiropas Savienībai ir jāspēj aizstāvēt savas vērtības Līgumos tai noteikto pilnvaru ietvaros.

³⁰ Sk. arī 2002. gada 10. decembra spriedumu lietā *British American Tobacco (Investments) un Imperial Tobacco*, C-491/01, ECLI:EU:C:2002:741, 75. punkts.

dalībvalstīs, gan Eiropas līmenī. Nerīkojoties Savienības līmenī, dažas dalībvalstis var mazākā mērā par citām būt informētas par trešo valstu vārdā veiktām interešu pārstāvības darbībām. Šķiet maz ticams, ka dalībvalstis varētu vienoties par saskaņotiem standartiem salīdzināmu datu vākšanai par trešo valstu vārdā veiktām interešu pārstāvības darbībām vai izveidot sistemātisku Savienības mēroga sadarbības mehānismu, lai apmainītos ar informāciju savā starpā un ar Komisiju.

- **Proporcionalitāte**

Attiecībā uz proporcionalitāti ierosinātās darbības saturs un forma nepārsniedz to, kas ir nepieciešams, lai sasniegtu mērķi — nodrošināt iekšējā tirgus pareizu darbību.

Priekšlikuma pamatā ir esošie Savienības tiesību akti, un tas ir samērīgs un nepieciešams tā mērķu sasniegšanai. Paredzētie pasākumi ir tikai tādi, kas nepieciešami, lai novērstu attiecīgā tiesiskā regulējuma esošo un paredzamo sadrumstalotību.

Priekšlikumā ir ietvertas pārredzamības prasības, kas piemērojamas tikai subjektiem, kuri veic interešu pārstāvības darbības trešo valstu vārdā. Pārredzamības pienākumu samērīgums ir rūpīgi izvērtēts un atspoguļots uzstādīto prasību ierobežotajā apjomā (skaidri ierobežotas prasības par informāciju, ierobežoti pienākumi attiecībā uz uzskaiti u.tml.). Priekšlikuma mērķis nav ierobežot interešu pārstāvības pakalpojumu sniegšanu, bet gan pilnveidot iekšējā tirgus darbību un atvieglot šo pakalpojumu sniegšanu pāri robežām, padarot tos pārredzamākus saskaņotā veidā visā Savienībā.

Priekšlikumā ir iekļauti nepieciešami aizsardzības pasākumi, lai nodrošinātu proporcionālu transponēšanu un izpildi un novērstu stigmatizācijas risku. Priekšlikumam nav mērķis liegt trešajām valstīm prezentēt savu viedokli, bet gan nodrošināt, lai tas tiek darīts pārredzamā un pārskatābildīgā veidā. Tajā nav paredzētas prasības subjektiem tikai tādēļ, ka tie saņem finansējumu no ārvalstīm, tā vietā uzmanība tiek vērsta uz to, lai nodrošinātu lielāku pārredzamību, ja šie subjekti veic interešu pārstāvību tādu trešo valstu vārdā, kuras vēlas ietekmēt politikas vai tiesību aktu izstrādi, saturu vai īstenošanu vai publisko lēmumu pieņemšanas procesus Savienībā. Šā iemesla dēļ iemaksas organizācijas pamatfinansējumā vai tamlīdzīgs finansiāls atbalsts, piemēram, tāds, kas sniegts trešās valsts piešķirtu dotāciju programmas ietvaros bezpeļņas organizācijām, nebūtu uzskatāms par atlīdzību par interešu pārstāvības pakalpojumiem, ja tie nav saistīti ar interešu pārstāvības darbībām, proti, ja subjekts šo finansējumu saņemtu neatkarīgi no tā, vai tas īsteno konkrētas interešu pārstāvības darbības tās trešās valsts vārdā, kura piešķir šo finansējumu.

Turklāt priekšlikumā ir arī iekļauta konkrēta prasība, ka informācija dalībvalstu valsts reģistros ir jāprezentē neitrālā un faktos balstītā veidā un tā, lai neizraisītu reģistrēto subjektu stigmatizāciju. Jo īpaši šo informāciju nevajadzētu prezentēt kopā ar vai tai pievienojot paziņojumus vai noteikumus, kas varētu radīt neuzticību pret reģistrētajiem subjektiem vai kas varētu atturēt privātpersonas vai juridiskas personas no dalībvalstīm vai trešām valstīm no sadarbības ar šiem subjektiem vai finansiāla atbalsta sniegšanas tiem.

Uzraudzības iestāžu pilnvaras pieprasīt informāciju no subjektiem šīs iniciatīvas darbības jomas ietvaros ir rūpīgi formulētas, lai nodrošinātu, ka attiecīgajiem subjektiem netiek izvirzītas liekas vai pārmērīgas prasības. Šim formulējumam ir divi aspekti — papildus tai informācijai, kas jau ir iekļauta valsts reģistrā uzraudzības iestādes var pieprasīt tikai ierobežotu informāciju un tikai noteiktos gadījumos.

Lai nodrošinātu sankciju proporcionalitāti, priekšlikumā ir paredzēts, ka par ierosināto pienākumu pārkāpumiem uzraudzības iestādes var uzlikt tikai administratīvos sodus, nepārsniedzot noteiktus griestus, pamatojoties uz subjekta saimniecisko stāvokli.

Kriminālsodi ir konkrēti izslēgti. Dalībvalstis ir atbildīgas par to, lai nodrošinātu, ka aizliegts iesaistīties darbībās direktīvas noteikumu apiešanai.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

LESD 114. pants likumdevējam piešķir pilnvaras pieņemt regulas un direktīvas.

Direktīva, kas paredz pilnībā saskaņotas pārredzamības prasības subjektiem, kuri veic interešu pārstāvību trešo valstu vārdā nolūkā ietekmēt politikas vai tiesību aktu izstrādi, saturu vai īstenošanu vai publisko lēmumu pieņemšanas procesus iekšējā tirgū, ir atbilstoša.

Nosakot pilnībā saskaņotas pārredzamības un pārskatatbildības prasības, ar šo iniciatīvu arī tiek novērsta pārmērīgi skrupuloza pieeja. Saskaņoto noteikumu ietvaros dalībvalstīm jo īpaši būtu aizliegts noteikt stingrākas pārredzamības prasības. Dalībvalstīm paliktu ierobežota rīcības brīvība pilnībā saskaņoto pasākumu darbības jomas ietvaros un atbilstoši konkrētajam likumdošanas iniciatīvas saturam. Piemēram, dalībvalstīm būtu iespēja savā teritorijā paredzēt vienu vai vairākus valsts reģistrus un uzraudzības iestādes (t. i., vairākas iestādes, kas katra atbild par citu valsts teritorijas daļu).

Netiek skarta dalībvalstu kompetence paredzēt noteikumus, pilnībā ievērojot Savienības tiesību aktus, aspektos, kas nav iekļauti saskaņotajos noteikumos, piemēram, paredzēt noteikumus, kas jāievēro attiecīgās valsts amatpersonām, tiekoties ar subjektiem, kuri veic interešu pārstāvības darbības trešo valstu vārdā.

3. **EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI**

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Priekšlikuma pamatā ir plaša apspriešanās ar ieinteresētajām personām, ņemot vērā vispārējos principus un standartus, kas attiecas uz Komisijas apspriešanos ar ieinteresētajām personām. Apspriešanas stratēģijā tika identificētas galvenās attiecīgās ieinteresētās personas. Komisija īstenoja pirmo plašo apspriešanos kārtu laikā no 2022. gada oktobrim līdz 2023. gada maijam. 2023. gada augustā un septembrī Komisija īstenoja papildu apspriešanās ar dalībvalstu iestādēm, komerciālām organizācijām un PSO, tostarp par politikas risinājumiem.

Komisija pasūtīja ārēju specializētu pētījumu, lai atbalstītu šā priekšlikuma sagatavošanu³¹. Šī papildu pētījuma ietvaros darbuzņēmējs ar galvenajām ieinteresētajām personām vairākas reizes apspriedās individuāli.

Sabiedriskā apspriešana kopā ar atsauksmēm par dokumentu ar aicinājumu iesniegt atsauksmes³² tika publicēta 2023. gada 16. februārī un ilga līdz 2023. gada 14. aprīlim. Ieinteresēto personu sniegtās atsauksmes un komentāri jo īpaši nodrošināja informāciju problēmas definīcijas un politikas risinājumu izstrādei. Informācija par sabiedrisko apspriešanu tika izplatīta ar kampaņu sociālajos medijos, kā arī Komisijas tīmekļa vietnē.

Komisija veica divas Eiroparometra zibensaptaujas — attiecīgi par demokrātiju un par pilsonību un demokrātiju. Pirmās aptaujas rezultāti liecināja, ka katrs piektais Eiropas iedzīvotājs propagandu un nepatiesu vai maldinošu informāciju no nedemokrātiskiem ārzemju avotiem un slēptu ārvalstu ietekmi savas valsts politikā un ekonomikā, tostarp finansējot vietējas organizācijas, uzskata par vienu no galvenajiem demokrātijas apdraudējumiem³³. Otra

³¹ Pētījuma rezultāti tiks publicēti vietnē https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/eu-citizenship/democracy-and-electoral-rights/studies_en

³² https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13744-Parredzamiba-attieciba-uz-treso-valstu-sleptu-iejauksanos_lv.

³³ Eiroparometra zibensaptauja Nr. 522 par demokrātiju.

aptauja atklāja, ka 8 no 10 eiropiešiem uzskata, ka ārvalstu iejaukšanās Savienības demokrātiskajās sistēmās ir nopietna problēma, kas būtu jārisina³⁴.

Papildus tam ir sagatavots ietekmes novērtējums, kurā izklāstīts attiecīgā jautājuma risināšanas pamatojums, analīze un pieejamie pierādījumi³⁵. Ietekmes novērtējumā ir iekļauts apspriešanas stratēģijas un tās rezultātu detalizēts izklāsts un analīze.

Komisija organizēja vairākas fokusa grupu sanāksmes ar galvenajām ieinteresētajām personām, lai ievāktu papildu pierādījumus un datus par konkrētajām problēmām, kas ir risinātas ar šo iniciatīvu, kā arī par politikas pieeju un tās ietekmi. Šajās fokusa grupu sanāksmēs piedalījās ieinteresētās personas, kuras darbojas sabiedriskajās attiecībās un lobēšanā, piemēram, uzņēmējdarbības attiecīgās nozares pārstāvošās organizācijas, lobēšanas, konsultāciju un sabiedrisko attiecību uzņēmumi, PSO un juridisko profesiju pārstāvji, kuri sniedz interešu pārstāvības pakalpojumus. Fokusa grupās arī piedalījās attiecīgo jomu eksperti, piemēram, akadēmiķi, attiecīgās valsts iestādes, tostarp vietējā līmeņa, kā arī starptautiskās organizācijas un standartu noteikšanas struktūras. Papildus sanāksmes, tostarp augsta līmeņa sanāksmes, tika rīkotas ar PSO un dalībvalstīm.

Komisija arī analizēja priekšlikuma izstrādes kontekstā saņemtos viedokļus un analītiskos dokumentus. Visbeidzot tā arī īstenoja divpusējas apspriešanās ar ieinteresētajām personām pēc to ierosinājuma.

Kopumā fokusa grupu dalībnieki puda atbalstu iniciatīvai par kopējiem noteikumiem trešo valstu vārdā veiktām interešu pārstāvības darbībām. Viņi uzsvēra izaicinājumus, kuri izriet no nepieciešamības nodrošināt atbilstību dažādām sistēmām un noteikumiem dažādās dalībvalstīs, un atbalstīja Savienības līmenī saskaņotus noteikumus.

Vienlaikus sabiedriskā apspriešana arī atklāja, ka ieinteresētās personas kopumā ir vienisprātis, ka Savienības rīcība ir nepieciešama, lai palielinātu pārredzamību attiecībā uz lobēšanu, sabiedrisko attiecību aktivitātēm un jebkurām citām darbībām, kuras, ja tās tiek veiktas trešo valstu vārdā, būtiski ietekmē demokrātijas sfēru.

Jo īpaši lielākā daļa respondentu sabiedriskajā apspriešanā norādīja, ka lobēšanas un sabiedrisko attiecību darbības trešo valstu vārdā varētu radīt augstāku risku, ka trešās valstis slēpti iejaucas Savienības demokrātiskajā telpā, sabiedriskajās debatēs un veicina korupciju.

Savienības pilsoņus satrauc ārvalstu iejaukšanās ietekme uz Savienības demokrātiju. Vairums pieprasīja lielāku pārredzamību attiecībā uz interešu pārstāvības darbībām un koordinētu rīcību Savienības līmenī.

2023. gada augustā un septembrī veiktajās papildu apspriešanās ar ieinteresētajām personām Komisija saņēma 29 atbildes — 11 tika saņemtas no PSO, 15 no dalībvalstīm un 3 no interešu pārstāvības nozari pārstāvošām organizācijām.

Atbildēs uz anketas jautājumiem dalībvalstis plaši piekrita, ka sabiedrības pamatinteresēs ir būt informētai par trešo valstu vārdā veiktām interešu pārstāvības darbībām. Piecas konkrēti norādīja, ka ir nepieciešams noteikt saskaņotus pasākumus, lai palielinātu pārredzamību tādām interešu pārstāvības darbībām, kuru mērķis ir ietekmēt lēmumu pieņemšanas procesus. Divas dalībvalstis uzsvēra, ka tiesību akta priekšlikums būtu jāveido, pienācīgi ņemot vērā pamattiesības. Septiņas dalībvalstis norādīja, ka uzraudzības iestādēm, ievērojot aizsardzības pasākumus, būtu jāļauj pieprasīt noteikta informācija no reģistrētajiem subjektiem.

³⁴ [Eiobarometra zibensaptauja Nr. 528](#) par pilsonību un demokrātiju.

³⁵ Sk. pievienoto ietekmes novērtējumu.

Atbildēs uz anketas jautājumiem deviņas PSO norādīja, ka tiesību aktā būtu jāaptver visa veida interešu pārstāvības darbības, neaprobežojoties tikai ar tām, kas tiek veiktas trešo valstu vārdā. Trīs PSO norādīja uz nepieciešamību skaidri definēt interešu pārstāvības jēdzienu. Astoņas PSO uzsvēra stigmatizācijas novēršanas jautājumu, paskaidrojot, ka reģistrācija nedrīkstētu izraisīt stigmatizāciju, bet gan normalizēt interešu pārstāvību, jo interešu pārstāvības leģitimitāte nav atkarīga no tā, kurš tiek pārstāvēts, bet gan no interešu pārstāvības darbību īstenošanā piemērotajiem ētiskajiem standartiem. Trīs PSO konkrēti norādīja uz vajadzību aizsargāt tiesības uz efektīvu tiesiskās aizsardzības līdzekli un uz taisnu tiesu; četras PSO aicināja maziem subjektiem paredzēt atbrīvojumu no reģistrācijas prasības.

Visi nozares pārstāvji, kuri atbildēja uz anketas jautājumiem, atbalsta reģistrācijas un pārredzamības prasību saskaņošanu Savienības līmenī. Divi nozares pārstāvji Komisijai ieteica ņemt vērā visus interešu pārstāvības darbību veidus, saskaņotos noteikumus neattiecinot tikai uz tām, kas tiek veiktas trešo valstu vārdā. Visi nozares pārstāvji bija vienprātīgi, ka atkāpes no pārredzamības prasību darbības jomas nedrīkstētu nākt par labu kādam konkrētam subjektam, lai novērstu prasību apiešanas risku.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Lai sagatavotu šo priekšlikumu, Komisija ir ņēmusi vērā plašu ekspertu atzinumu klāstu.

Pierādījumi ir iegūti iekšējā un ārējā izpētē, plašās apspriešanās, divpusējās sanāksmēs ar ieinteresētajām personām, kā arī ārējā pētījumā.

Komisijas analītisko procesu arī papildināja Eiropas Parlamenta (ieskaitot Īpašās komiteja attiecībā uz ārvalstu iejaukšanos visos demokrātiskajos procesos Eiropas Savienībā, tostarp dezinformāciju³⁶) un Padomes³⁷ attiecīgais veikums.

Papildus sabiedriskajai apspriešanai Komisija jo īpaši ir piedalījies vairākās fokusa grupu sanāksmēs ar attiecīgajām ieinteresētajām personām, pārrunājot katrai kategorijai īpaši pielāgotus jautājumus.

Vērā tika ņemti arī starptautisko standartu noteikšanas struktūru, tostarp Eiropas Padomes un Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (ESAO) ieteikumi³⁸. Tās jo īpaši ieteica veidot tiesisko regulējumu lobēšanas darbībām publisko lēmumu pieņemšanas kontekstā, kā arī attiecībā uz pārredzamību un integritāti lobēšanā un ārvalstu finansējumā, vienlaikus uzsverot pamattiesību ievērošanas nozīmi.

Iniciatīvas pamatā esošajā pētījumā ir arī iekļauts literatūras apskats, kas apstiprina ārvalstu iejaukšanās prevalenci demokrātiskajos procesos, kas ir plaša un laika gaitā pieaug.

³⁶ 2022. gada 9. marta Rezolūcija par ārvalstu iejaukšanos visos demokrātiskajos procesos Eiropas Savienībā, tostarp dezinformāciju (2020/2268(INI)).

³⁷ Sk., piemēram, Padomes 2019. gada 10. decembra secinājumus par papildu centieniem uzlabot noturību un novērst hibrīddraudus (14972/19), Padomes 2021. gada 28. septembra secinājumus “Globālā pieeja pētniecībai un inovācijai — Eiropas stratēģija starptautiskai sadarbībai mainīgā pasaulē” (12301/21), Padomes 2022. gada 18. jūlija secinājumus par ārvalstu īstenotu informācijas manipulāciju un iejaukšanos (*FIMI*) (11429/22) un Padomes 2023. gada 10. marta secinājumus par ES Pamattiesību hartas piemērošanu; Pilsoniskās telpas loma pamattiesību aizsardzībā un veicināšanā Eiropas Savienībā (7388/23).

³⁸ Piemēram, ESAO pārredzamības un integritātes principus lobēšanā un Eiropas Padomes Ministru komitejas ieteikumu dalībvalstīm par tiesisko regulējumu lobēšanas darbībām publisko lēmumu pieņemšanas kontekstā (CM/Rec (2017) 2).

- **Ietekmes novērtējums**

Saskaņā ar labāka regulējuma politiku Komisija veica šī priekšlikuma ietekmes novērtējumu³⁹.

Komisija izskatīja dažādus politikas risinājumus, ar ko sasniegt priekšlikuma vispārējos mērķus. Tika novērtēti trīs politikas risinājumi ar atšķirīgu regulatīvās intensitātes pakāpi.

Pirmajā risinājumā tika apsvērtā nelegislatīva iejaukšanās. Šī politikas risinājuma ietvaros dalībvalstīm tiktu ieteikts trešo valstu vārdā veiktām interešu pārstāvības darbībām piemērot pasākumu kopumu. Dalībvalstis tiktu mudinātas paredzēt līdzīgus un proporcionālus pārredzamības pasākumus nolūkā veicināt pārskatatbildību un pārraudzību, kā arī risināt ar šādām darbībām saistītos izaicinājumus demokrātiskiem procesiem. Tiktu veikta atbilstoša ieteikumu īstenošanas uzraudzība. Tiktu sagatavots ziņojums, novērtējot ieteikumu ietekmi un apsverot citus pasākumus, tostarp iespējamus turpmākus tiesību aktus. No šā risinājuma atteicās, jo iejaukšanās, paļaujoties tikai uz nelegislatīviem pasākumiem, nenovērstu turpmāku šķēršļu veidošanos iekšējā tirgus darbībai attiecībā uz trešo valstu vārdā veiktām interešu pārstāvības darbībām. Turklāt, nepastāvot Savienības mēroga reģistrācijai, šis risinājums radītu augstākas atbilstības izmaksas. Šajā politikas risinājumā valstu līmenī arī paliktu plaša rīcības brīvība noteikt pārredzamības prasības, un tas jo īpaši nenodrošinātu izvēlētajā risinājumā paredzēto aizsardzības pasākumu īstenošanu.

Otrais izvēlētais un vēlāk atmestais politikas risinājums ir mērķtiecīga legislatīvā iejaukšanās, koncentrējoties uz trešo valstu vārdā veiktu interešu pārstāvības darbību pārredzamību. Šajā scenārijā tiesību aktā tiktu definēti subjektiem, kuri veic interešu pārstāvības darbības trešo valstu vārdā, piemērojamās pārredzamības un pārskatatbildības prasības. Tā ietvaros ekonomikas dalībniekiem būtu pienākums vest ierobežotu uzskaiti un saskaņotā veidā sniegt dalībvalstu izveidotiem valstu reģistriem ierobežotu informāciju par sevi, savām darbībām un trešo valstu subjektiem, kuru vārdā tie rīkojas. Šajā risinājumā ir iekļauti aizsardzības pasākumi, lai nodrošinātu proporcionālu transponēšanu un izpildi un novērstu stigmatizācijas risku.

Trešajā apsvērtajā politikas risinājumā būtu paredzēta plaša legislatīvā iejaukšanās, tostarp izvērstākas ziņošanas prasības, kā arī iepriekšējās autorizācijas jeb licencēšanas sistēmas izveide, kuras ietvaros dalībvalstis varētu atteikties izsniegt licenci uz sabiedriskās drošības apsvērumu pamata. Šādā sistēmā subjektiem, kuri veic interešu pārstāvību trešo valstu vārdā iekšējā tirgū, būtu pienākums iegūt licenci, lai tie šādus pakalpojumu varētu sniegt trešajām valstīm. Tika secināts, ka tas visticamāk radītu proporcionalitātes problēmas un varētu atstāt negatīvu ietekmi uz uzņēmējdarbību, jo īpaši mazākiem ekonomikas dalībniekiem un nekomerciālām organizācijām. Šim risinājumam varētu būt neproporcionāla ietekme uz pamattiesībām, jo īpaši biedrošanās brīvību un vārda brīvību. Turklāt iepriekšējā autorizācija jeb licencēšana radītu risku negatīvi ietekmēt Savienības ģeopolitiskās intereses, proti, tā radītu risku, ka valstis, kuras šobrīd īsteno ietekmes darbības Savienībā, varētu pieņemt atbildes pasākumus gadījumā, ja to darbībām licence tiktu atteikta. Tāpat, tiktāl, cik šis risinājums varētu ietvert neproporcionālus biedrošanās brīvības ierobežojumus, tas arī varētu negatīvi ietekmēt Savienības reputāciju.

Izvēlētajā politikas risinājumā tiek pienācīgi risinātas plaissas regulējumā un atšķirības starp dalībvalstīm, vienlaikus pilnībā ievērojot proporcionalitātes un subsidiaritātes principus. Šī pieeja arī ir izrādījies vislabvēlīgākā ietekmes ziņā.

³⁹ SWD(2023) 663 final.

Pirmkārt, paredzams, ka ekonomiskā ietekme būs ļoti ierobežota, radot maz atbilstības izmaksu par nepieciešamās uzskaites un reģistrācijas prasību izpildi (cik vien tas iespējams, saskaņojot tās ar jau esošo uzņēmējdarbības praksi) un attiecoties uz ierobežotu subjektu skaitu iekšējā tirgū (saskaņā ar dažādiem scenārijiem — no 712 līdz 1068), kā arī radot ierobežotas īstenošanas izmaksas valstu administrācijām. Dalībvalstu izveidotos publiskos reģistrus atbalstītu publiski pieejami IT rīki atbilstoši “Digitālā kompasa” paziņojumam un nepieciešamībai Savienības tiesību aktu veidošanā ievērot principu “digitāls pēc noklusējuma”. Paredzams, ka radītās izmaksas līdzsvaros tas, ka tiks samazināta un novērsta sadrumstalotība iekšējā tirgū.

Otrkārt, ņemot vērā prasību pielāgoto raksturu un priekšlikumā iestrādātos būtiskos aizsardzības pasākumus, paredzams, ka šī priekšlikuma sociālā ietekme būs pozitīva, jo iniciatīva palielinās attiecīgo tirgus dalībnieku pārredzamību un pārskatatbildību, kā arī uzlabos zināšanas par trešo valstu vārdā veikto interešu pārstāvības darbību vērienu, tendencēm un tajās iesaistītajām personām. Paredzams arī, ka iniciatīva stiprinās sabiedrības pārliecību un uzticību lēmumu pieņemšanai un regulēto pakalpojumu raksturam, tādējādi veicinot Ilgtspējīgas attīstības mērķa Nr. 16 sasniegšanu (“Veicināt miermīlīgu un iekļaujošu sabiedrību ilgtspējīgai attīstībai, nodrošināt taisnīgas tiesas pieejamību visiem un izveidot efektīvas, atbildīgas un iekļaujošas institūcijas visos līmeņos”).

Noteikti risinājumi attiecībā uz tiesību akta darbības jomu tika atmesti jau pašā sākumā. Noteikumu piemērošana tikai noteiktu trešo valstu vārdā veiktām interešu pārstāvības darbībām tika atmesta operatīvo grūtību dēļ, kas rastos, nosakot un vienojoties par attiecīgajiem diferenciacijas kritērijiem, kā arī palielinātā stigmatizācijas riska dēļ subjektiem, kuri veic interešu pārstāvību šo valstu vārdā. Noteikumu piemērošana interešu pārstāvības darbībām nolūkā ietekmēt lēmumu pieņemšanu Savienībā jebkāda subjekta vārdā tika atmesta, jo tā nebūtu pietiekami mērķtiecīga, ņemot vērā iniciatīvas iecerēto mērķi (trešo valstu administrāciju slēptas ietekmes pārredzamība), un būtu nesamērīga.

Visbeidzot paredzams, ka iniciatīvai nebūs vidiskas ietekmes, tādējādi tā atbilst principam “nenodarīt būtisku kaitējumu” un klimatneitralitātes mērķim, tā starpposma mērķrādītājiem un Eiropas Klimata aktā noteiktajiem pielāgošanās mērķiem.

2023. gada 17. novembrī Regulējuma kontroles padome par ietekmes novērtējumu sniedza pozitīvu atzinumu ar atrunām⁴⁰. Tās piezīmes bija vērstas uz iniciatīvas pamatā esošo aprakstu, kā arī politikas risinājumu un to ietekmes prezentāciju (uzsverot piedāvāto pārvaldības struktūru un Komisijas lomu tajā). Skaidrojums par to, kā šīs piezīmes tika ņemtas vērā, ir iekļauts priekšlikumam pievienotajā ietekmes novērtējumā.

• **Pamattiesības**

Pasākumi ir veidoti, pilnībā ievērojot pamattiesības un brīvības, tostarp vārda un informācijas brīvību, tiesības balsot, tiesības uz labu pārvaldību un tiesības uz darījumdarbības brīvību.

Pamattiesības un brīvības var ierobežot tikai tad, ja tas ir pamatots ar leģitīmu sabiedrības interešu īstenošanu, un ar nosacījumu, ka ierobežojums ir proporcionālas izvirzītajam mērķim. Pārredzamības, taisnīguma, objektivitātes un demokrātiskas pārskatatbildības garantēšana publisko lēmumu pieņemšanas un valsts pārvaldes kontekstā, kā arī nepamatotas slēptas iejaukšanās šajā lēmumu pieņemšanā un pārvaldē novēršana ir sevišķi svarīgas sabiedrības intereses.

⁴⁰ SEC(2023) 637.

Priekšlikums paredz atsevišķus ierobežojumus šādām Eiropas Savienības Pamattiesību hartā (turpmāk — “Harta”) ietvertajām pamattiesībām: tiesības uz privāto dzīvi (7. pants), tiesības uz personas datu aizsardzību (8. pants), biedrošanās brīvība (12. pants), humanitāro un eksakto zinātņu brīvība (11. pants) un darījumdarbības brīvība (16. pants).

Lai arī šīs tiesības nav absolūtas un ierobežojumus tām var noteikt, jebkādam šādam ierobežojumam ir jāatbilst Hartas 52. panta 1. punktā noteiktajām prasībām, tostarp, tiem ir jābūt tikai tādiem, kas ir nepieciešami, un tiem ir jāatbilst proporcionalitātes principam.

Tiesības uz privāto dzīvi un tiesības uz personas datu aizsardzību

Priekšlikums paredz atsevišķus ierobežojumus attiecībā uz **tiesībām uz privāto dzīvi** (garantētas Hartas 7. pantā un Eiropas Cilvēktiesību konvencijas (ECK) 8. pantā) un **tiesībām uz personas datu aizsardzību** (Hartas 8. pants) tiktāl, cik tas paredz, ka subjektiem ir jāglabā un jāsniedz noteikta informācija valsts iestādēm, un ciktāl tas paredz šādas informācijas apmaiņu starp kompetentajām valsts iestādēm, kā arī publisku piekļuvi daļai šīs informācijas.

Kā norādījusi Eiropas Savienības Tiesa, noteikumi, kuri paredz vai pieļauj tādu personas datu nodošanu publiskām iestādēm, kā privātpersonas vārds, dzīvesvieta, vai informācija par finanšu resursiem, ir uzskatāmi par iejaukšanos privātajā dzīvē un līdz ar to par Hartas 7. pantā garantēto tiesību ierobežojumu, neskarot šādu noteikumu iespējamo pamatojumu. Tas pats attiecas uz noteikumiem, kas paredz šādu datu publiskošanu⁴¹. Turklāt Tiesa ir norādījusi, ka personas datu publiskošana tādā veidā, ka šie dati ir pieejami potenciāli neierobežotam personu skaitam, ir uzskatāma par nopietnu Hartas 7. un 8. pantā⁴² noteikto pamattiesību pārkāpumu. Vienlaikus Tiesa arī atkārtoti norādījusi, ka Hartas 7. un 8. pantā noteiktās pamattiesības nav absolūtas tiesības un tās ir jāskata saistībā ar to funkciju sabiedrībā. Šīs tiesības var ierobežot, ja šāds ierobežojums ir paredzēts tiesību aktos, tas atbilst šo tiesību būtībai un tas ir konkrēti nepieciešams un proporcionāls attiecībā pret Eiropas Savienības atzīto mērķi — vispārējām interesēm. Šajā ziņā Hartas 8. panta 2. punktā paredzēts, ka personas dati ir jāapstrādā noteiktiem mērķiem un ar attiecīgās personas piekrišanu vai ar citu likumīgu pamatojumu, kas paredzēts tiesību aktos⁴³.

Paredzot nodrošinot pilsoņiem piekļuvi informācijai par subjektiem, kuri darbojas iekšējā tirgū, veicot interešu pārstāvības darbības trešo valstu vārdā, kā arī par trešo valstu subjektiem, ko tie pārstāv, priekšlikuma mērķis ir nodrošināt, lai pilsoņi, amatpersonas un ieinteresētās personas, piemēram, žurnālisti un PSO, var īstenot demokrātisku kontroli pār publisko pārvaldi un publisko lēmumu pieņemšanu, lai nodrošinātu, ka tas tiek darīts tainīgi, objektīvi un pārredzami, jo īpaši ļaujot šīm personām iegūt informāciju par subjektiem, kuriem ir piekļuve tādiem lēmumu pieņēmējiem, kā amatpersonām un vēlētiem pārstāvjiem. Lēmumu pieņēmējiem arī ir īpaša interese spēt iegūt informāciju par subjektiem, kuri vēlas viņus ietekmēt. Kā vēlētāji arī paši pilsoņi ir būtiski lēmumu pieņēmēji un arī uz viņiem var būt orientēti noteikti interešu pārstāvības pakalpojumi.

⁴¹ Šajā kontekstā sk. 2003. gada 20. maija spriedumus *Österreichischer Rundfunk un citi* C-465/00, C-138/01 un C-139/01, EU:C:2003:294, 73.–75. punkts un 87.–89. punkts; 2010. gada 9. novembra spriedumu *Volker und Markus Schecke un Eifert* C-92-09 un C-93/09, EU:C:2010:662, 56.–58. punkts un 64. punkts; un 2018. gada 2. oktobra spriedumu *Ministerio Fiscal* C-207/16, EU:C:2018:788, 48. un 51. punkts.

⁴² Tiesas 2022. gada 22. novembra spriedums *Luxembourg Business Registers*, apvienotās lietas C-37/20 un C-601/20, EU:C:2022:912, 42.–44. punkts.

⁴³ Tiesas 2022. gada 22. novembra spriedums *Luxembourg Business Registers*, apvienotās lietas C-37/20 un C-601/20, EU:C:2022:912, 45.–63. punkts un tajā citētā judikatūra.

Šī priekšlikuma mērķis ir stiprināt Savienības un dalībvalstu demokrātisko institūciju integritāti un sabiedrības uzticību tām, nodrošinot trešo valstu vārdā īstenoto interešu pārstāvības darbību pārredzamību un pilnveidojot pieejamo informāciju un sabiedrības informētību par šādu darbību vērienu, tendencēm un personām, kuras veic interešu pārstāvību trešo valstu vārdā⁴⁴. Tiesa ir atzinusi, ka mērķis palielināt pārredzamību ir sevišķi svarīgas sabiedrības intereses⁴⁵. Līdz ar to šā priekšlikuma mērķis ir uzskatāms par vispārējas nozīmes mērķi, kas spēj attaisnot iejaukšanos Hartas 7. un 8. pantā noteiktajās pamattiesībās.

Publiska piekļuve informācijai par trešo valstu vārdā veiktu interešu pārstāvību ir atbilstoša, lai veicinātu izvirzītā vispārējas nozīmes mērķa sasniegšanu, jo šīs piekļuves publiskais raksturs un no tās izrietošā lielākā pārredzamība veicina demokrātiskas kontroles un pārskatatbildības vides veidošanos.

Priekšlikums arī nodrošina, ka publiskās piekļuves informācijai par trešo valstu vārdā veiktu interešu pārstāvību radītā iejaukšanās Hartas 7. un 8. pantā noteiktajās pamattiesībās ir proporcionāla un ierobežota līdz tādām apjomam, kas ir strikti nepieciešams. Pirmkārt, publiskojamo datu kopa ir ierobežota, skaidri un izsmeļoši definēta un pilnībā saskaņota visā Savienībā. Turklāt publiskojamie personas dati ir ierobežoti līdz minimumam, kas nepieciešams, lai pilsoņi būtu informēti par interešu pārstāvību īstenojošo subjektu un trešo valstu vārdā veiktajām darbībām. Informācija, kas attiecas tikai uz skartajiem lēmumu pieņēmējiem un kompetentajām valsts iestādēm, kuras uzrauga atbilstību šim priekšlikumam, netiktu publiskota, lai novērstu sniegtās informācijas ļaunprātīgas izmantošanas risku.

Otrkārt, papildus aizsardzības pasākums nesamērīgi nelabvēlīgu seku novēršanai atsevišķos gadījumos, ir iespējamas atkāpes no principa, ka sabiedrībai ir jābūt piekļuvei informācijai par trešo valstu vārdā veiktu interešu pārstāvību. Priekšlikumā ir paredzēts, ka reģistrēti subjekti var lūgt visu vai daļu to sniegtās informācijas nepubliskot, ja tam pastāv sevišķi svarīgi iemesli.

Ņemot vērā iepriekšminēto, jāsecina, ka priekšlikumā paredzētie tiesību uz privāto dzīvi un tiesību uz personas datu aizsardzību ierobežojumi atbilst šo tiesību būtībai, Savienības atzītajām vispārējām interesēm un ir proporcionāli un ierobežoti līdz nepieciešamajam minimumam.

Biedrošanās brīvība

Biedrošanās brīvība kā pamattiesības ir paredzēta gan Hartas 12. pantā, gan ECK 11. pantā visām asociācijām, ieskaitot PSO, interešu grupas, arodbiedrības un politiskās partijas. Biedrošanās brīvība ir uzskatāma par vienu no demokrātiskas un plurālistiskas sabiedrības pamatiem, jo tā dod pilsoņiem iespēju kopīgi rīkoties kopējo interešu jomās un tādējādi veicināt sabiedrisko norišu pienācīgu darbību⁴⁶.

Asociācijām ir jāspēj īstenot to aktivitātes un darboties bez nepamatotas iejaukšanās. Tiesa ir norādījusi, ka tiesību akti, kas ievērojami apgrūtinā biedrību rīcību vai darbību, vai nu nosakot stingrākas prasības attiecībā uz šo biedrību reģistrēšanos, vai ierobežojot šo biedrību spēju

⁴⁴ Venēcijas komisija norādījusi, ka “lobēšanas darbības atrodas (..) pa vidu starp politisko partiju aktivitātēm un parastām NVO darbībām. (..) Sabiedrībai ir skaidra interese zināt, kuriem lobistiem ir piekļuve valdības lēmumu pieņemšanas procesam nolūkā to ietekmēt, tostarp to, vai to finanšu avoti ir vietēji vai ārzemju”. Venēcijas komisijas atzinums par asociāciju finansēšanu (CDL-AD(2019)002, 105. punkts).

⁴⁵ Sk. 2020. gada 18. jūnija spriedumu lietā Komisija pret Ungāriju (asociāciju pārredzamība), C-78/18, EU:C:2020:476, 79. punkts.

⁴⁶ 2020. gada 18. jūnija spriedums lietā *Komisija pret Ungāriju (asociāciju pārredzamība)*, C-78/18, EU:C:2020:476, 112. punkts.

saņemt finansiālos līdzekļus, vai tām uzliekot tādus deklarēšanās un publiskošanas pienākumus, kuru rezultātā tām tiek radīts negatīvs tēls, vai tās pakļaujot sankciju riskam, ieskaitot likvidēšanas risku, ir kvalificējami kā iejaukšanās tiesībās uz biedrošanās brīvību⁴⁷.

Eiropas Padomes Venēcijas komisija uzskata, ka pilnīgam ārvalstu finansējuma aizliegumam vai prasībai šādu līdzekļu saņemšanai pirms tam iegūt valsts iestāžu atļauju nav pamata⁴⁸.

Priekšlikumā netiek aizliegts ārvalstu finansējums vai negatīvi apzīmētas PSO darbības, nedz arī radīta licencēšanas vai iepriekšējas autorizācijas sistēma, kur PSO vai citām asociācijām būtu Savienības līmenī jāpiesakās licencei, lai veiktu interešu pārstāvības darbības trešās valsts subjekta vārdā.

Priekšlikumā tiek tikai noteikti kopēji pārredzamības un pārskatatbildības standarti attiecībā uz interešu pārstāvības darbībām, kas tiek veiktas trešo valstu subjektu vārdā un ar mērķi ietekmēt lēmumu pieņemšanas procesus Savienībā.

Lai arī priekšlikums paredz noteikt pārredzamības pienākumus, kuri varētu būt uzskatāmi par tādiem, kas ierobežotā apmērā ietekmē tiesību uz biedrošanās brīvību efektīvu izmantošanu tiktāl, cik tie paredz, ka attiecīgajām organizācijām būtu jāievēro reģistrācijas un ziņošanas pienākumi un jāapmaksā saistītās izmaksas, priekšlikums neietekmē šo tiesību būtību.

Kopējiem pārredzamības un pārskatatbildības standartiem būtu jāstiprina demokrātija, palielinot sabiedrības uzticību publisko lēmumu pieņemšanas procesiem un iestādēm, nodrošinot trešo valstu vārdā īstenoto interešu pārstāvības darbību pārredzamību un pilnveidojot pieejamo informāciju un sabiedrības informētību par šādu darbību vērienu, tendencēm un personām, kuras veic interešu pārstāvību trešo valstu vārdā. Tiesa ir atzinusi, ka mērķis palielināt pārredzamību ir sevišķi svarīgas sabiedrības intereses⁴⁹. Eiropas Padomes Venēcijas komisija ir norādījusi, ka "lobēšanas darbības atrodas (..) pa vidu starp politisko partiju aktivitātēm un parastām NVO darbībām. (..) Sabiedrībai ir skaidra interese zināt, kuriem lobistiem ir piekļuve valdības lēmumu pieņemšanas procesam nolūkā to ietekmēt, tostarp to, vai to finanšu avoti ir vietēji vai ārzemju"⁵⁰.

Ņemot vērā atklātības un pārredzamības principus, kam saskaņā ar LES 1. panta otro rindkopu un 10. panta 3. punktu ir jāvirza Savienības demokrātiskā dzīve, un atbilstoši LES 2. pantā minētajām Savienības un tās dalībvalstu kopīgajām demokrātiskajām vērtībām ar priekšlikumu tiek īstenots vispārēju interešu mērķis.

Īpaši aizsardzības pasākumi

Papildus tam attiecībā uz ierobežojumu proporcionalitāti priekšlikums paredz tikai tādus ierobežojumus, kādi nepieciešami šā mērķa izpildei, un tajā ir noteikti **īpaši aizsardzības pasākumi**. Tas netiek attiecināts uz pilnīgi visiem subjektiem, kas saņem finansiālu atbalstu no ārzemēm. Pirmkārt, priekšlikums ir vērsts uz konkrētām interešu pārstāvības darbībām, kas tiek veiktas trešo valstu vārdā, un neattiecas uz trešo valstu subjektu piešķirtu finansējumu (piemēram, strukturālām dotācijām, ziedojumiem u.tml.), kas nav saistīts ar šādām interešu pārstāvības darbībām⁵¹. Otrkārt, tas attiecas tikai uz interešu pārstāvību noteiktu trešo valstu

⁴⁷ 2020. gada 18. jūnija spriedums lietā *Komisija pret Ungāriju (asociāciju pārredzamība)*, C-78/18, EU:C:2020:476, 114. punkts.

⁴⁸ Venēcijas komisijas atzinums par asociāciju finansēšanu (CDL-AD(2019)002, 147. punkts).

⁴⁹ 2020. gada 18. jūnija spriedums lietā *Komisija pret Ungāriju (asociāciju pārredzamība)*, C-78/18, EU:C:2020:476, 79. punkts.

⁵⁰ Venēcijas komisijas atzinums par asociāciju finansēšanu (CDL-AD(2019)002, 105. punkts).

⁵¹ Priekšlikumā ir iekļauta apiešanas novēršanas klauzula, lai novērstu noteikumu ļaunprātīgu izmantošanu (piemēram, slēpta atlīdzība par reprezentācijas pakalpojumiem, uzņēmumu dibināšanai nolūkā slēpt

personu vārdā, proti, trešo valstu valdību un struktūru, kuru darbība ir saistāma ar trešo valstu valdībām, vārdā. Koncentrējoties uz noteikta veida darbībām, kas tiek veiktas konkrēta veida personu vārdā, priekšlikums ir vērstš tikai uz darbībām, kas patiesi ticamā līmenī varētu būtiski ietekmēt sabiedrības dzīvi un publiskās debātes un kam piemērotās pārredzamības prasības ir pamatojamas ar sevišķi svarīgām sabiedrības interesēm.

Priekšlikums ir rūpīgi veidots tā, lai novērstu PSO vai citu bezpeļņas asociāciju stigmatizēšanu. Tas regulē noteikta veida darbības — iekšējā tirgū trešo valstu vārdā veiktu interešu pārstāvību — neatkarīgi no darbību veicošā subjekta rakstura. Pārredzamības prasības vienādā mērā attiecas uz jebkuru organizāciju.

Turklāt priekšlikumā ir ietverti spēcīgi aizsardzības pasākumi, lai vēl vairāk ierobežotu stigmatizācijas iespējamību. Pirmkārt, informācija valstu publiskajos reģistros būtu jāprezentē neitrālā un faktos balstītā veidā un tā, lai neradītu valsts reģistrā iekļauto subjektu stigmatizāciju. Otrkārt, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka savu uzdevumu izpildē valsts iestādes novērš jebkādu negatīvu seku rašanos no tā vien, ka subjekts ir reģistrēts. Treškārt, nosakot šo pārredzamības prasību pilnīgu harmonizāciju, priekšlikums novērš pārmērīgi skrupulozu pieeju un nodrošina, ka reģistrētajiem subjektiem nevar izvirzīt prasību publiski sevi prezentēt uz tādu nosacījumu pamata, kuru dēļ tie varētu tikt stigmatizēti⁵². Visbeidzot, reģistrēti subjekti varētu lūgt visu vai daļu to sniegtās informācijas nepubliskot, ja šādam lūgumam pastāv sevišķi svarīgi iemesli.

Prasības arī ir proporcionālas un ierobežotas līdz vienkāršām uzskaites un reģistrācijas prasībām. Dalībvalstīm būtu jātransponē un jāuzrauga šo prasību ievērošana proporcionālā veidā un tā, lai attiecīgajiem subjektiem netiktu radīts pārmērīgs slogs.

- Attiecībā uz uzskaiti attiecīgajiem subjektiem būtu noteiktā periodā jāglabā informācija par trešās valsts subjektu, kura vārdā ir veikta darbība, identitāti, interešu pārstāvības darbības nolūka apraksts, līgumi un galvenā sarakste ar trešās valsts subjektu tiktāl, cik tā ir būtiska, lai izprastu veiktās interešu pārstāvības darbības raksturu un nolūku, kā arī informācija vai materiāli, kas uzskatāmi par interešu pārstāvības darbības galvenajiem komponentiem.
- Attiecībā uz reģistrāciju attiecīgajiem subjektiem būtu jāsniedz ierobežota informācija par sevi, veiktajām darbībām un trešo valstu subjektiem, kuru vārdā tie veic darbības. Reģistrācija ietvertu aplēsi⁵³ par summām, kas gada laikā tiek saņemtas par uzdevumu izpildi nolūkā ietekmēt viena priekšlikuma, politikas vai iniciatīvas, izstrādi, saturu vai īstenošanu. Regulāri būtu jāatjaunina tikai tā informācija, kas nepieciešama direktīvas piemērošanai un uzraudzībai. Pārējā informācija būtu jāatjaunina reizi gadā.
- Neskaitot gadījumus, kur ir nepieciešams izvērtēt neatbilstību reģistrācijas prasībām, reģistrētajiem subjektiem var pieprasīt kopīgot to datus ar uzraudzības iestādi, tikai ja

saikni ar trešo valstu valdībām, mākslīga darbību sadalīšana pa dažādiem subjektiem nolūkā nepārsniegt direktīvā noteiktos sliekšņus).

⁵² Pēc reģistrācijas, šiem subjektiem savs reģistrācijas numurs būtu jānorāda, tikai kontaktējoties ar amatpersonām, nevis plašāku sabiedrību.

⁵³ Reģistrācijas brīdī netiktu pieprasīts norādīt precīzu summu. Attiecīgie subjekti norādītu diapazonu (piemēram, no 25 000 EUR līdz <50 000 EUR; vai no 50 000 EUR līdz <100 000 EUR), kurā summa ietilptu. Informācija par deklarētajām gadā saņemtajām summām tiktu publiskota, izmantojot plašākus diapazonus, atbilstoši detalizācijas līmenim, kāds nepieciešams, lai informētu pilsoņus, viņu pārstāvjus un citas ieinteresētās personas.

uz objektīvu faktoru pamata ir īpaša iespējamība, ka tiem var būt būtiska ietekme uz sabiedrības dzīvi un publiskajām debatēm.

Visbeidzot, priekšlikums ietver visaptverošu aizsardzības pasākumu sistēmu. Uzraudzība tiktu uzticēta neatkarīgām uzraudzības iestādēm ar skaidri noteiktām pilnvarām, kuru papildu informācijas pieprasījumiem vajadzētu būt pamatotiem un uz ko attiektos efektīvi tiesiskās aizsardzības līdzekļi. Sankcijas būtu veidotas tā, lai novērstu atturošu ietekmi uz attiecīgajiem subjektiem, un tām tiktu piemēroti atbilstoši aizsardzības pasākumi, ieskaitot tiesības uz efektīvu izskatīšanu tiesā. Tās būtu pilnībā saskaņotas un ierobežotas līdz administratīvajiem sodiem, nepārsniedzot noteiktus griestus atbilstoši subjekta saimnieciskajam stāvoklim. Līdz ar to priekšlikums nodrošinātu, ka PSO un citas bezpeļņas asociācijas netiktu pakļautas kriminālsodu vai likvidācijas riskam. Sankcijas arī tiktu piemērotas tikai pēc iepriekšēja agrīna brīdinājuma, izņemot ja pārkāpums ir uzskatāms par apiešanas aizlieguma pārkāpumu.

No augstākminētajiem elementiem izriet, ka, lai arī ar priekšlikumu varētu tikt zināmā mērā ierobežota biedrošanās brīvība, šie ierobežojumi izrietētu no leģitīmā mērķa uzlabot trešo valstu subjektu vārdā veiktu interešu pārstāvības darbību pārredzamību un tie būtu strikti ierobežoti tikai līdz pasākumiem, kuri nepieciešami šā mērķa sasniegšanai.

Humanitāro un eksakto zinātņu brīvība

Humanitāro un eksakto zinātņu brīvība ir garantēta Hartas 13. pantā. Tā aizsargā zinātnisko pētījumu brīvību, tostarp akadēmisko brīvību. Tā nodrošina akadēmiskā personāla un studentu brīvību iesaistīties pētniecībā, mācīšanās, mācībās un saziņā sabiedrībā un ar to bez ierobežojumiem un bailēm no atbilstības. Zinātniskās pētniecības brīvība ietver tiesības brīvi definēt pētījuma jautājumus, izvēlēties un izstrādāt teorijas, vākt empīrisku materiālu un izmantot akadēmiskās pētniecības metodes, apšaubīt vispārpieņemto un izvirzīt jaunas idejas. Tas ietver tiesības dalīties ar pētījuma rezultātiem, izplatīt un publicēt tos, arī veicot apmācību un nodrošinot mācīšanu. Pētnieki var brīvi paust savu viedokli, un iestāde vai sistēma, kurā viņi strādā, nedrīkst viņus tādēļ nostādīt nelabvēlīgā situācijā, kā arī viņi nedrīkst ciest no valdības vai iestāžu cenzūras. Tā ir arī biedrošanās brīvība profesionālās vai reprezentatīvās akadēmiskās struktūrās⁵⁴. Šajā priekšlikumā netiek regulēta brīvība definēt pētījuma jautājumus, nedz arī tiesības izplatīt un publicēt rezultātus. Priekšlikums neietver nekādus aizliegumus starptautiskā sadarbībā, tostarp mācīšanās, pētniecībā un izglītojošās darbībās. Tas neskar Savienības augstākās izglītības iestāžu institucionālo autonomiju pieņemt neatkarīgus lēmumus par to iekšējo pārvaldību, tostarp par finanšu, personāla (neatkarīgu darbinieku atlasī) un akadēmiskiem jautājumiem.

Līdz ar to neviens no piedāvātajiem pasākumiem neskartu šo tiesību būtību.

Vārda un informācijas brīvība

Attiecībā un **vārda un informācijas brīvību** (Hartas 11. pants un ECK 10. pants) priekšlikums dotu pozitīvu pienesumu indivīdu tiesībām saņemt un izplatīt informāciju un idejas bez publisko iestāžu ierobežojumiem. Pilsoņi iegūtu taisnīgu piekļuvi informācijai par trešo valstu vārdā veiktām interešu pārstāvības darbībām, kas skar publisko lēmumu pieņemšanu, lai veicinātu viņu izpratni par šādām darbībām, stiprinātu viņu uzticību publisko lēmumu pieņemšanas procesu integritātei un novērstu manipulatīvu ārvalstu ierobežojumus, pamatojoties uz aizsardzības pasākumiem privātpersonu tiesību uz privāto dzīvi aizsardzībai, sniedzot informāciju valsts reģistriem, kā arī konkrētās situācijās, kur reģistrētajiem subjektiem ir sevišķi svarīgas intereses, uz kuru pamata informācijas publiskošana ārkārtas gadījumos netiek veikta. Šajā ziņā priekšlikumā ietvertie leģislatīvie pasākumi uzlabotu to subjekti, kas

⁵⁴ 2020. gada 20. oktobra [Bonnas deklarācija par zinātniskās pētniecības brīvību](#).

veic interešu pārstāvības darbības trešo valstu vārdā, pārredzamību un pārskatatbildību, kā arī zināšanas par šo darbību vērienu, tendencēm un iesaistītajām personām. Pamattiesības saņemt informāciju tiktu nostiprinātas, jo pilsoņi iegūtu noderīgu informāciju savu demokrātisko tiesību izmantošanai un atbildības pieprasīšanai no amatpersonām.

Piedāvātie pasākumi neregulētu attiecīgo interešu pārstāvības darbību saturu vai tēmu. Priekšlikumā nav iekļautas prasības par pārredzamību attiecībā finansējumu darbības izdevumiem, kas nav saistīti ar interešu pārstāvības darbībām, piemēram, strukturālām dotācijām un ziedojumiem.

Pārredzamības pasākumiem varētu būtu atturoša ietekme uz lēmumu veikt attiecīgās interešu pārstāvības darbības un tie varētu ierobežot tādu organizāciju vārda brīvību, kuru darbības ir saistāmas ar trešās valsts valdību (piemēram, privāta struktūra, kuru kontrolē trešā valsts). Kā paskaidrots attiecībā uz tiesībām uz privāto dzīvi, tiesībām uz personas datu aizsardzību un biedrošanās brīvību, šie pasākumi ir vērsti uz vispārēju interešu mērķi, kas attaisno iejaukšanos šajās brīvībās. Kā norādīts, ir paredzēti aizsardzības pasākumi, lai nodrošinātu, ka iejaukšanās ir proporcionāla un visos gadījumos nepieciešama.

Darījumdarbības brīvība

Hartas 16. pantā ir atzīta darījumdarbības brīvība saskaņā ar Savienības tiesību aktiem un dalībvalstu tiesību aktiem un praksi. Saskaņotās prasības atvieglotu un mazinātu šķēršļus trešo valstu vārdā veiktu interešu pārstāvības pakalpojumu sniegšanai pāri robežām, kas palīdzētu attiecīgajiem subjektiem izmantot to darījumdarbības brīvību.

Hartas 16. panta formulējuma dēļ darījumdarbības brīvība atšķiras no citām pamatbrīvībām, kuras ir noteiktas Hartas II sadaļā, piemēram, biedrošanās brīvības, vārda un informācijas brīvības un humanitāro un eksakto zinātņu brīvības, un darījumdarbības brīvība var tikt pakļauta plaša mēroga valsts varas iejaukšanās pasākumiem, kuri vispārējās interesēs var radīt ierobežojumus ekonomiskās darbības īstenošanai⁵⁵.

Priekšlikumā ir paredzēti noteikti ierobežojumi ekonomiskai darbībai tiktāl, cik tajā subjektiem ir paredzēts pienākums ievērot noteiktas prasības, veicot interešu pārstāvību trešo valstu vārdā. Trešo valstu vārdā veikto interešu pārstāvības darbību pārredzamības pasākumi ir vērsti uz vispārēju interešu mērķi, kas var attaisnot iejaukšanos šajā brīvībā.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Šim priekšlikumam ir ietekme Komisijas izmaksu un administratīvā sloga ziņā divās izdevumu kategorijās. Komisijas personāla kārtējās izmaksas principā tiktu segtas sadaļas “Administratīvie izdevumi” ietvaros, savukārt *IMI* sistēmas nepieciešamo paplašinājumu izmaksas tiktu segtas no programmas “Pilsoņi, vienlīdzība, tiesības un vērtības”.

Finansiālā ietekme un ietekme uz budžetu ir sīkāk izskaidrota šim priekšlikumam pievienotajā tiesību akta finanšu pārskatā.

5. CITI ELEMENTI

• Īstenošanas plāni un uzraudzības, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība

Komisija novērtēs iniciatīvas īstenošanu ne vēlāk kā vienu gadu pēc direktīvas transponēšanas termiņa. Vēlākais četrus gadus pēc transponēšanas termiņa Komisija veiks direktīvas izvērtējumu, tostarp vērtējot tās efektivitāti un proporcionalitāti. Šajā izvērtējumā jo īpaši tiks izskatīta nepieciešamība veikt grozījumus iniciatīvas darbības jomā.

⁵⁵ Tiesas 2013. gada 12. jūlija spriedums *Sky Österreich GmbH / Österreichischer Rundfunk* C-283/11, EU:C:2012:28, 46. punkts.

- **Skaidrojošie dokumenti**

Lai nodrošinātu šīs direktīvas pienācīgu īstenošanu, ir vajadzīgi skaidrojoši dokumenti atbilstības tabulu veidā.

- **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

I nodaļā ir izklāstīti vispārīgi noteikumi, tostarp direktīvas priekšmets un nolūks (1. pants), galveno izmantoto terminu definīcijas (2. pants), direktīvas darbības joma (3. pants) un saskaņošanas līmenis (4. pants).

II nodaļā ir ietverti noteikumi par trešo valstu subjektu vārdā veiktām interešu pārstāvības darbībām piemērojamām pārredzamības un reģistrācijas prasībām. Jo īpaši tajā ir paredzēta iespēja identificēt trešās valsts subjektus, kuru vārdā interešu pārstāvības pakalpojumi tiek īstenoti (5. pants), noteikumi par apakšlīgumiem (6. pants), pienākums glabāt attiecīgus datus (7. pants) un pienākums subjektiem, kuri nav dibināti Savienībā, iecelt juridisko pārstāvi (8. pants).

Šajā nodaļā arī ir paredzēta valstu reģistru izveide un uzturēšana reģistrācijām saskaņā ar direktīvu (9. pants). 10. pantā ir izklāstīti reģistrācijas noteikumi, tostarp sniedzamā informācija (detalizēts saraksts ir dots I pielikumā). 11. pantā ir izklāstīta procedūra pēc reģistrācijas. Šajā kontekstā reģistrētajiem subjektiem tiek izsniegts unikāls Eiropas interešu pārstāvības numurs (*EIRN*) (kura formāts ir noteikts II pielikumā) un citu attiecīgo dalībvalstu kompetentās iestādes tiek informētas par reģistrāciju. 12. pantā ir noteikts, kuras reģistrētā subjekta sniegtās informācijas daļas ir publiskojamas (diapazoni gadā saņemto summu publiskošanai ir norādīti III pielikumā), kā arī mehānisms, lai reģistrētie subjekti varētu lūgt visu vai daļu sniegtās informācijas nepubliskot, ja šādam lūgumam ir sevišķi svarīgu leģitīmu interešu pamats. 13. pantā ir noteikts, ka dalībvalstis un Komisija datus publicē katru gadu. 14. pantā ir paredzēts pienākums reģistrētiem subjektiem, kā arī to apakšuzņēmējiem norādīt savu *EIRN*, tieši kontaktējoties ar amatpersonām.

III nodaļā ir izklāstīti noteikumi par uzraudzību un izpildes panākšanu. 15. pantā ir dota informācija par kompetentajām valsts iestādēm direktīvas vajadzībām un uzraudzības iestādes neatkarības kritērijiem. 16. pantā ir noteikti nosacījumi uzraudzības iestāžu informācijas pieprasījumiem un attiecīgie aizsardzības pasākumi, tostarp attiecīgās sliekšņvērtības. 17. pantā ir doti noteikumi par pārrobežu sadarbību, un 18. pantā ir doti noteikumi par uzraudzības iestāžu pārrobežu informācijas pieprasījumiem. Ar 19. pantu tiek izveidota uzraudzības iestāžu padomdevēju grupa, kas Komisijai palīdz noteiktu uzdevumu izpildē.

Šajā nodaļā arī ir ietverts aizliegums veikt darbības nolūkā apiet direktīvā paredzētos pienākumus (20. pants) un dalībvalstīm tiek uzlikts pienākums nodrošināt Direktīvas (ES) 2019/1937⁵⁶ piemērojamību ziņošanai par šīs direktīvas pārkāpumiem un to personu, kuras ziņo par šādiem pārkāpumiem, aizsardzībai (21. pants). Visbeidzot, šajā nodaļā ir paredzēts, ka dalībvalstīm jāpieņem noteikumi par sankcijām, ja tiek pārkāpti valsts noteikumi, kuri pieņemti, lai transponētu konkrētus direktīvas noteikumus (22. pants).

IV nodaļā ir ietverti nobeiguma noteikumi, piemēram, noteikumi par deleģēto aktu pieņemšanu (23. pants), Direktīvas (ES) 2019/1937 grozījumi attiecībā uz to jomu sarakstu, kurās tiek aizsargāti trauksmes cēlēji (24. pants), un ziņošanas un pārskatīšanas klauzula (25. pants). Visbeidzot, pārējie šīs nodaļas noteikumi attiecas uz direktīvas transponēšanu (26. pants) un tās stāšanos spēkā (27. pants).

⁵⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/1937 (2019. gada 23. oktobris) par to personu aizsardzību, kuras ziņo par Savienības tiesību aktu pārkāpumiem (OV L 305, 26.11.2019., 17. lpp., *ELI*: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1937/oj>).

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA,**ar ko izveido saskaņotas prasības iekšējā tirgū attiecībā uz trešo valstu vārdā veiktas interešu pārstāvības pārredzamību un groza Direktīvu (ES) 2019/1937**

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 114. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu¹,ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu²,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Interešu pārstāvība Savienībā ir augoša un aizvien biežāk pārrobežu aktivitāte. Ievērojot nepieciešamo pārredzamības līmeni, šādas darbības ļauj dalīties ar pieredzi un viedokļiem par problēmām un risinājumiem, palīdzēt publisko lēmumu pieņēmējiem izprast dažādu pieeju piedāvātās iespējas un kompromisus.
- (2) Interešu pārstāvība tiek īstenota ne tikai vietējo ieinteresēto personu vārdā, bet aizvien biežāk arī trešo valstu vārdā. Trešo valstu idejas var dot pozitīvu piesešumu publiskajām debatēm un ir vēlams starptautiskās līdzdalības elements. Tomēr amatpersonas un indivīdi ne vienmēr spēj identificēt trešo valstu iesaisti interešu pārstāvības darbībās lēmumu pieņemšanas procesa kontekstā vai izprast šādu darbību vērienu, tendences un iesaistītās personas. Ar trešajām valstīm tiek saprastas valstis, kuras nav Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalstis.
- (3) Tiktāl, cik interešu pārstāvība, tostarp trešām valstīm nodrošināta interešu pārstāvība, parasti tiek nodrošināta pret atlīdzību, tā ir uzskatāma par pakalpojumu Līguma par Eiropas Savienības darbību ("LESD") 57. panta izpratnē. Interešu pārstāvības tirgus arī ietver interešu pārstāvības darbības, ko veic trešo valstu subjekti paši veidā, kas ir salīdzināms ar pakalpojumiem, un ir saistītas ar vai aizstāj saimnieciska rakstura darbības. Pret šādām darbībām būtu jāizturas tāpat kā pret interešu pārstāvības pakalpojumiem.
- (4) Dažas dalībvalstis ir pieņēmušas konkrētus pasākumus interešu pārstāvības pārredzamībai — visbiežāk valsts iestādei piesaistīta pārredzamības reģistra ietvaros. Šādi valstu pasākumi bieži vien ietver pienākumu subjektiem, kuri veic interešu

¹ OV C [...], [...], [...]. lpp.² OV C [...], [...], [...]. lpp.

pārstāvības darbības, reģistrēties vai reģistrēt savas darbības, vai iegūt vai glabāt noteiktu informāciju, piemēram, par to klientiem un sniegtajiem pakalpojumiem.

- (5) Dalībvalstu pasākumi interešu pārstāvības darbību pārredzamības regulēšanai ir ļoti atšķirīgi, jo īpaši attiecībā uz uzskaites un reģistrācijas prasībām, kas tiek piemērotas subjektiem, kuri veic interešu pārstāvību. Dažās dalībvalstīs ir izveidoti obligāti reģistri nolūkā jo īpaši nodrošināt pārredzamību. Citās ir izveidoti brīvprātīgi reģistri, savukārt dažās dalībvalstīs vispār nav reģistru interešu pārstāvības jomā. Pastāv arī ievērojamas atšķirības attiecībā uz pārredzamības nolūkos sniegtās informācijas granularitāti, ieskaitot pieprasītās informācijas veidu, piemēram, par pārstāvētajām interesēm vai klientu. Dažās dalībvalstīs informācija par interešu pārstāvību ir jāatjaunina regulāri, savukārt citās informācija ir jāatjaunina ikreiz, kad tiek mainīta īstenotās interešu pārstāvības darbības joma.
- (6) Šādas atšķirības rada nevienlīdzīgus konkurences apstākļus un palielina atbilstības izmaksas subjektiem, kuri vēlas veikt interešu pārstāvības darbības vairākās dalībvalstīs, kas var kavēt jaunu interešu pārstāvības darbību attīstību un sniegšanu iekšējā tirgū. Trešās valstis visticamāk vēlas īstenot interešu pārstāvību vairāk nekā vienā ES dalībvalstī, lai nodrošinātu sev labvēlīgu politiku kopumā visā Savienībā. Šādi apstākļi negatīvi ietekmē ekonomikas dalībniekus un ir šķērslis interešu pārstāvības pakalpojumu pārrobežu sniegšanai iekšējā tirgū. Nevienlīdzīgie konkurences apstākļi arī novirza pārrobežu interešu pārstāvības darbības prom no dalībvalstīm ar augstāka līmeņa regulējumu uz tām, kurās regulējums ir zemākā līmenī vai kur noteikumu izpildes panākšana ir ierobežota. Šāda regulējuma arbitražā arī rada iespējas trešo valstu personām, kuras vēlas apiet pārredzamības prasības.
- (7) Lielākas informētības par trešo valstu mēģinājumiem ietekmēt demokrātiskos procesus Savienībā kontekstā dažas dalībvalstis visticamāk izstrādās jaunus noteikumus, lai nodrošinātu interešu pārstāvības ceļā īstenotas ārvalstu ietekmes pārredzamību. Šķēršļu, ko šādu pakalpojumu sniegšanai vairāk nekā vienā ES dalībvalstī rada trešo valstu vārdā veiktu interešu pārstāvības darbību iekšējā tirgus sadrumstalotība, līdz ar to visticamāk kļūs vairāk.
- (8) Esošās atšķirības pasākumos, ar kuriem valstis regulē interešu pārstāvības pārredzamību, kas jo īpaši skar trešo valstu vārdā veiktu interešu pārstāvību, un šābrīža lielākā informētība par ārvalstu iejaukšanās demokrātiskajos procesos riskiem uzsver nepieciešamību rīkoties Savienības līmenī, lai regulētu interešu pārstāvības pakalpojumu sniegšanu un iesaistīšanos interešu pārstāvībā trešo valstu vārdā visā Savienībā, vienlaikus nodrošinot augstu šo darbību pārredzamības līmeni.
- (9) Lai novērstu situāciju, kur dalībvalstis vēlas vienpusēji risināt savas bažas attiecībā uz interešu pārstāvības ceļā īstenotas ārvalstu ietekmes pārredzamību, un novērstu papildu šķēršļu rašanos trešo valstu vārdā veiktu interešu pārstāvības pārrobežu darbībām valstu tiesību aktu atšķirīgas un nekonekventas attīstības dēļ, ir nepieciešams noteikt saskaņotus pasākumus Savienības līmenī.
- (10) Nosakot visā iekšējā tirgū piemērojamas saskaņotas pārredzamības prasības, šīs direktīvas mērķis ir izveidot saskaņotu un sistemātisku satvaru pārredzamības nodrošināšanai attiecībā uz trešo valstu vārdā veiktām interešu pārstāvības darbībām nolūkā ietekmēt politikas vai tiesību aktu izstrādi, saturu vai īstenošanu vai publisko lēmumu pieņemšanas procesus Savienībā.
- (11) Kopēju pārredzamības un pārskatatbildības standartu un kopēju ziņošanas standartu noteikšana arī veicina demokrātisko pārskatatbildību un labākas vispārējās zināšanas

par interešu pārstāvības darbībām, kas tiek veiktas nolūkā ietekmēt politikas vai tiesību aktu izstrādi, saturu vai īstenošanu vai publisko lēmumu pieņemšanas procesus Savienībā, risinot nepieciešamību iegūt uzticamus un konsekventus datus. Nepieciešamība nodrošināt trešo valstu vārdā veiktu interešu pārstāvības darbību pārredzamību ir leģitīms sabiedrisks mērķis, ņemot vērā atklātības un pārredzamības principus, kam saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību (LES) 1. panta otro rindkopu un 10. panta 3. punktu ir jāvada Savienības demokrātiskā dzīve, atbilstoši Savienības un dalībvalstu kopīgajām vērtībām saskaņā ar LES 2. pantu, vienlaikus arī atbalstot pilsonības tiesību īstenošanu.

- (12) Trešo valstu vārdā slēpti veiktas interešu pārstāvības darbības var ietekmēt Savienības iekšējo un ārējo politiku izstrādi, saturu un īstenošanu, tostarp saistībā ar ekonomiskajām un drošības interesēm. Tas skar demokrātiju vispārīgākā veidā, kas ir Savienības kopēja vērtība, kuras aizsargāšana ir fundamentāli svarīga Savienībai un tās dalībvalstīm. Saskaņota pārredzamības līmeņa noteikšanai visā Savienībā attiecībā uz šādām darbībām būtu jāveicina sabiedrības uzticības pieaugums Savienības un dalībvalstu lēmumu pieņemšanas procesiem.
- (13) Lai arī noteikumi par interešu pārstāvības darbību atklātību un pārredzamību pastāv noteiktās trešās valstīs, šie noteikumi neattiecas uz darbībām nolūkā ietekmēt politikas vai tiesību aktu izstrādi, saturu vai īstenošanu vai publisko lēmumu pieņemšanas procesus Savienībā. Līdz ar to šie noteikumi pienācīgi nenodrošina pārredzamību attiecībā uz interešu pārstāvību nolūkā ietekmēt lēmumu pieņemšanu Savienībā.
- (14) Šajā direktīvā noteiktie pasākumi ir proporcionāli un ierobežoti līdz tiem, kas nepieciešami, lai nodrošinātu noteikta darbību kopuma pārredzamību, proti, trešo valstu vārdā veiktu interešu pārstāvības darbību pārredzamību. Tie paredz prasības saistībā ar šīm darbībām, bet neparedz prasības subjektiem tikai tādēļ, ka tie saņem finansējumu no ārvalstīm. Šī direktīva ir vērsta uz to, lai palielinātu pārredzamību gadījumos, kad subjekti iekšējā tirgū veic interešu pārstāvības darbības trešo valstu vārdā. Jo īpaši ar šo direktīvu tiek noteikts pienākums nodrošināt, ka publiskotie dati tiek prezentēti faktos balstītā un neitrālā veidā un ka kompetentās valsts iestādes rīkojas tā, lai no fakta, ka subjekts ir reģistrēts saskaņā ar šīs direktīvas noteikumiem, tam nerastos negatīvas sekas, piemēram, stigmatizācija. Saskaņoto pasākumu proporcionalitātes nodrošināšanai direktīvā ir paredzēta visaptveroša aizsardzības pasākumu sistēma, ieskaitot efektīvu izskatīšanu tiesā. Šajā direktīvā noteiktie pasākumi pilnībā atbilst pamattiesībām un principiem, kas atzīti, jo īpaši, Eiropas Savienības Pamattiesību hartā (“Harta”), tostarp vārda un informācijas brīvībai, pulcēšanās un biedrošanās brīvībai, zinātnisko pētījumu brīvībai, ieskaitot akadēmisko brīvību, tiesībām uz personas datu aizsardzību, tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību un darījumdarbības brīvībai. Panākot vienotu pārredzamības līmeni attiecībā uz interešu pārstāvību trešo valstu vārdā, šajā direktīvā noteiktie pasākumi stiprina Hartā minētās pilsoņu demokrātiskās tiesības.
- (15) Šajā direktīvā ietvertajām saskaņotajām pārredzamības prasībām nevajadzētu skart valstu noteikumus attiecībā uz interešu pārstāvības darbībām citu personu, kas nav trešo valstu subjekti, vārdā, nedz arī šādu darbību saturu pēc būtības vai pamatnoteikumus, kuri tiek piemēroti amatpersonām mijiedarbojoties ar subjektiem, kas veic interešu pārstāvības darbības. Tām nevajadzētu skart noteikumus, kas attiecas uz noziedzīgām darbībām un to konstatēšanu, izmeklēšanu, kriminālvajāšanas uzraudzību un sodiem saskaņā ar valsts vai Savienības tiesību aktiem, piemēram saistībā ar korupciju.

- (16) Pārredzamības prasību saskaņošanai ir nepieciešama kopēja interešu pārstāvības definīcija. Lai nodrošinātu saskaņoto pārredzamības prasību pareizu piemērošanu, interešu pārstāvības darbību jēdzienam būtu jābūt plašai nozīmei. Tam būtu jāaptver darbības, kas tiek veiktas nolūkā ietekmēt politikas vai tiesību aktu izstrādi, saturu vai īstenošanu vai publisko lēmumu pieņemšanas procesus, tostarp ietekmējot sabiedrisko domu, Savienībā un tās dalībvalstīs, tostarp reģionālā un vietējā līmenī.
- (17) Būtu jābūt skaidrai un būtiskai saiknei starp darbību un iespējamību, ka tā varētu ietekmēt politikas vai tiesību aktu izstrādi, saturu vai īstenošanu vai publisko lēmumu pieņemšanas procesus Savienībā. Lai noteiktu šādas saiknes esamību, būtu jāņem vērā visi attiecīgie faktori, piemēram, darbības saturs, konteksts, kādā tā tiek veikta, tās mērķis, līdzekļi, ar ko tā tiek veikta, un tas, vai darbība ir daļa no sistemātiskas vai ilgstošas kampaņas. Aptvertajām darbībām nevajadzētu tikt ierobežotām tikai līdz darbībām, kuru mērķis ir veicināt izmaiņas konkrētā politikā, tiesību aktā vai publiskā lēmumu pieņemšanas procesā, bet būtu jāietver arī tādas darbības, kuru mērķis ir saglabāt *status quo*.
- (18) Interešu pārstāvība jo īpaši var tikt īstenota ar tādām darbībām kā sanāksmju, konferenču vai pasākumu rīkošana vai dalība tajos, iesaistīšanās vai piedalīšanās apspriešanās, uzklaušīšanās parlamentā vai citās līdzīgās iniciatīvās, komunikācijas vai reklāmas kampaņu rīkošana, tostarp medijos, platformās, izmantojot ietekmes veidotājus sociālajos medijos, tīklus un masu iniciatīvas, politikas un nostājas dokumentu, tiesību aktu grozījumu, sabiedriskās domas aptauju, atklātu vēstuļu un citu komunikācijas vai informācijas materiālu sagatavošana.
- (19) Interešu pārstāvība arī varētu ietvert darbības, kas tiek veiktas trešo valstu vārdā pētniecības un izglītības kontekstā, piemēram, domnīcas var izplatīt dokumentus, iesakot vai atbalstot noteiktas publiskās politikas pieņemšanu. Saskaņā ar Hartas 13. pantā noteikto akadēmiskās brīvības un zinātnisko pētījumu brīvības principu interešu pārstāvībai nevajadzētu ietvert pētījumus, ko pētnieki veic sevis izvēlētā jomā, šo pētījumu rezultātu izplatīšanu vai mācīšanu vai izglītojošas darbības, kuras tiek veiktas saskaņā ar akadēmiskās brīvības un institucionālās autonomijas principu, izņemot gadījumus, kur šo darbību skaidrs mērķis ir ietekmēt politikas vai tiesību aktu izstrādi, saturu vai īstenošanu vai publisko lēmumu pieņemšanas procesus Savienībā un tās tiek veiktas trešās valsts subjekta vārdā. Pārējos gadījumos šādu darbību veikšana nebūtu par pamatu reģistrācijas prasību piemērošanai saskaņā ar šo direktīvu.
- (20) Trešo valstu valdību amatpersonu veiktas darbības, kuras ir saistītas ar oficiālo pilnvaru īstenošanu, tostarp darbības saistībā ar diplomātisko attiecību uzturēšanu starp valstīm vai ar starptautiskām organizācijām, ir izslēdzamas no šīs direktīvas darbības jomas. Šai direktīvai arī nebūtu jāattiecas uz juristu veiktām darbībām — juridisku konsultāciju sniegšanu trešo valstu subjektiem vai to pārstāvību juridiskos, samierināšanas vai mediācijas procesos un to pamattiesību, piemēram, tiesību tikt uzklautātam, tiesību uz taisnīgu tiesu un tiesību uz aizstāvību, aizsardzību. Šīs direktīvas darbības jomā arī nebūtu jāiekļauj profesionālas konsultācijas, kas nav juridiskas konsultācijas, piemēram, speciālistu vai ekspertu pētījumu iepirkšana, lai tos izmantotu par pamatojumu argumentiem tiesā, tehnisku vai zinātnisku konsultāciju saņemšana par atbilstību tehniskajiem tiesību aktiem vai mediācijas pakalpojumu izmantošana, ko sniedz tādi speciālisti kā mediatori, kas ne vienmēr ir sertificēti juristi. Šai direktīvai nebūtu jāattiecas uz tādām papildu darbībām kā ēdināšana, pasākuma norises vietas nodrošināšana, brošūru vai politikas dokumentu drukāšana

vai tiešsaistes starpniecības pakalpojumu sniegšana Regulas (ES) Nr. 2022/2065³ izpratnē (piemēram, tiešsaistes platformu pakalpojumi).

- (21) Pārredzamības prasību saskaņošanai ir nepieciešama kopēja interešu pārstāvības pakalpojumu sniedzēju definīcija. Interešu pārstāvības pakalpojumu sniedzēji varētu būt juridiskas personas, ko regulē privāttiesības, privātpersonas, kuras individuāli iesaistās profesionālā lobēšanas darbībā, kā arī citas privātpersonas vai juridiskas personas, kuru nodarbošanās pamatā vai reizēm ir publisko lēmumu pieņemšanas procesu ietekmēšana, tostarp lobēšanas un sabiedrisko attiecību uzņēmumi, domnīcas, pilsoniskās sabiedrības organizācijas, privāti pētniecības institūti, publiski pētniecības institūti, kas piedāvā pētniecības pakalpojumus, individuāli pētnieki un konsultanti.
- (22) Šīs direktīvas ietvaros ar amatpersonām tiek saprastas Eiropas Savienības ierēdņi un dalībvalstu ierēdņi, kas ieņem amatus likumdošanas, izpildvaras, administratīvajā vai tiesu jomā valsts, reģionālā vai vietējā līmenī.
- (23) Subjekta lēmums īstenot interešu pārstāvību var būt saistīts ar trešās valsts valdību vai valsts iestādi. Tas var būt trešās valsts valdības vai valsts iestāžu īstenotas kontroles pār attiecīgo subjektu rezultāts, jo īpaši, ja tām ir izšķiroša ietekme pār šo subjektu ekonomisko tiesību, līgumattiecību vai citā veidā. Tas var arī izrietēt no situācijām, kur trešās valsts valdība vai valsts iestādes ir ietekmējušas subjekta lēmumu, jo īpaši, dodot instrukcijas vai norādījumus. Šādu gadījumu konstatēšanai jēdziens “trešās valsts subjekts” būtu jāsaprot kā tāds, kas aptver ne vien trešās valsts centrālo valdību un valsts iestādes, bet arī publiskas struktūras un privāttiesību subjektus, ieskaitot Savienības pilsoņus un Savienībā dibinātas juridiskas personas, kuru darbības galu galā ir saistāmas ar šo trešo valsti. Tas, vai publiska vai privāta subjekta darbības ir saistāmas ar trešās valsts valdību vai valsts iestādēm, būtu jānosaka katrā gadījumā atsevišķi, pienācīgi ņemot vērā tādus elementus kā attiecīgā subjekta iezīmes un tiesiskā un ekonomiskā vide trešajā valstī, kurā subjekts darbojas, tostarp valdības loma minētās valsts ekonomikā.
- (24) Interešu pārstāvības darbībai būtu jāietilpst šīs direktīvas darbības jomā, ja tā tiek veikta trešās valsts subjekta vārdā. Tas nozīmē, ka direktīvai būtu jāattiecas uz interešu pārstāvības pakalpojumiem, kuri tiek sniegti trešo valstu subjektiem. Tā kā trešo valstu valdības var paļauties uz subjektiem, kuru darbības ir saistāmas ar to, lai tie veiktu saimnieciska rakstura interešu pārstāvības darbības, kas līdz ar to ir līdzvērtīgas interešu pārstāvības pakalpojumam, šai direktīvai būtu jāattiecas arī uz šādām darbībām. Līdz ar to tā varētu arī attiekties uz trešo valstu subjektu veiktu interešu pārstāvību no iekšējiem resursiem. Šai direktīvai arī būtu jāattiecas uz trešo valstu vārdā veiktām interešu pārstāvības darbībām, kas vērstas uz privātpersonām vai juridiskām personām vai kas tiek veiktas vai prezentētas publiskajā telpā vienā vai vairākās dalībvalstīs.
- (25) Šai direktīvai nebūtu jāattiecas uz darbībām, kuras atbalsta vai sakrīt ar trešās valsts interesēm, taču kam nav nekādas saiknes ar šo trešo valsti. Tas ietver darbības, kas ir vārda brīvības un brīvības dalīties ar un saņemt informāciju un idejas izpausme vai akadēmiskās brīvības izpausme, piemēram, darbības, ko privātpersona veic privātā kapacitātē, vai žurnālisti, kuri strādā trešo valstu medijos un kuru darbības nav saistāmas ar trešo valsti vai nav klasificējamas kā interešu pārstāvība šīs direktīvas

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/2065 (2022. gada 19. oktobris) par digitālo pakalpojumu vienoto tirgu un ar ko groza Direktīvu 2000/31/EK (Digitālo pakalpojumu akts) (OV L 277, 27.10.2022., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj>).

izpratnē. Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) XXX/XXXX⁴ 2. pantā definēto mediju pakalpojumu sniegšana un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2010/13/ES⁵ 1. pantā definēto audiovizuālo mediju pakalpojumu sniegšana neietilpst šīs direktīvas piemērošanas jomā. Tomēr tajā ietilpst trešo valstu subjekta vārdā veiktas interešu pārstāvības darbības, ko veic mediju pakalpojumu sniedzēji.

- (26) Trešo valstu subjektiem sniegtu interešu pārstāvības pakalpojumu kontekstā jebkāda atlīdzība, kas saņemta par šiem interešu pārstāvības pakalpojumiem, būtu uzskatāma par atlīdzību šīs direktīvas izpratnē. Tā varētu ietvert finansiālus ieguldījumus, piemēram, aizdevumus, kapitāla iepludināšanu, parādu anulēšanu, nodokļu atvieglojumus vai nodokļu atbrīvojumus, kas saņemti apmaiņā pret interešu pārstāvības darbību. Atlīdzība varētu arī ietvert atlīdzību natūrā, piemēram, biroja telpu nodrošināšanu, būvniecību vai uzturēšanu apmaiņā pret interešu pārstāvības pakalpojumiem. Šādās situācijās interešu pārstāvības pakalpojumu sniedzēji būtu atbildīgi par to, lai aplēstu saņemtās atlīdzības vērtību, piemēram, izmantojot tirgus likmes.
- (27) Tiesa ir lēmusi, ka būtiska atlīdzības īpašība ir tā, ka tās pamatā ir ekonomiski apsvērumi. Iemaksas organizācijas pamatfinansējumā vai tamlīdzīgs finansiāls atbalsts, piemēram, tāds, kas sniegts trešās valsts piešķirtu dotāciju programmas ietvaros, nebūtu uzskatāms par atlīdzību par interešu pārstāvības pakalpojumiem, ja tie nav saistīti ar interešu pārstāvības darbībām, proti, ja subjekts šo finansējumu saņemtu neatkarīgi no tā, vai tas īsteno konkrētas interešu pārstāvības darbības tās trešās valsts vārdā, kura piešķir šo finansējumu.
- (28) Lai nodrošinātu visaptverošu un pārredzamu pārskatu par interešu pārstāvības darbībām kopumā izmantotajām summām, šīs direktīvas izpratnē, gada kopsummās būtu jāiekļauj kopējā gadā saņemtā atlīdzība no trešās valsts subjekta par interešu pārstāvības pakalpojumiem un, ja šāda atlīdzība nav saņemta — ar veikto interešu pārstāvības darbību saistāmo gada izmaksu aplēse. Šo pašu iemeslu dēļ šajās summās būtu arī jāiekļauj apakšuzņēmēju un papildu darbību izmaksas.
- (29) Apakšuzņēmēji var tikt klasificēti kā subjekts, kurš veic interešu pārstāvību trešās valsts subjekta vārdā, un līdz ar to uz tiem var attiekties šajā direktīvā noteiktie pienākumi. Administratīvā sloga mazināšanai un atlīdzības divkāršas uzskaites novēršanai, kā arī informācijas nodrošināšanai līgumu ķēdes ietvaros, subjektiem, kuri veic interešu pārstāvības darbības, būtu jānodrošina, ka to līgumi ar apakšuzņēmējiem ietver informāciju par to, ka interešu pārstāvības darbība tiek veikta trešās valsts subjekta vārdā, kā arī pienākumu šo informāciju nodot tālāk, ja darbībai tiek piesaistīti papildu apakšuzņēmēji. Uz šā pamata apakšuzņēmēji būtu jāatbrīvo no šajā direktīvā noteiktā pienākuma reģistrēties un vest uzskaiti, un attiecīgos gadījumos — iecelt juridisko pārstāvi.
- (30) Lai veicinātu šajā direktīvā noteikto reģistrācijas prasību ievērošanu, interešu pārstāvības pakalpojumu sniedzējiem būtu jābūt tiesībām pieprasīt subjektam, kura vārdā pakalpojumi tiek sniegti, deklarēt, vai tas ir trešās valsts subjekts. Interešu

⁴ Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) XXXX/XXXX (XXXX. gada XX. XXXX) par vienota mediju pakalpojumu satvara izveidi iekšējā tirgū (Eiropas Mediju brīvības akts) un grozījumiem Direktīvā 2010/13/ES (OV L XX, XX.XX.XXXX., X. lpp., *ELI*: XXX).

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/13/ES (2010. gada 10. marts) par to, lai koordinētu dažus dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos paredzētus noteikumus par audiovizuālo mediju pakalpojumu sniegšanu (Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīva) (OV L 95, 15.4.2010., 1. lpp., *ELI*: <http://data.europa.eu/eli/dir/2010/13/oj>).

pārstāvības pakalpojumu sniedzējiem būtu pēc iespējas apzinīgi jāizmanto šīs tiesības, lai izdarītu informācijā balstītas izvēles, ļaujot tiem savas darbības ietvaros pilnībā ievērot šajā direktīvā noteiktās prasības.

- (31) Lai atbalstītu pārskatatbildību un veicinātu izpratni par pārstāvētās trešās valsts interesēm, subjektiem, kuri veic interešu pārstāvību trešās valsts subjekta vārdā, būtu jāved noteikta uzskaitē. Šajā uzskaitē būtu jāietilpst interešu pārstāvības darbības nolūka aprakstam, jo īpaši norādot lēmumu pieņemšanas procesu, kuru ir plānots ietekmēt, un vēlamo rezultātu. Uzskaitē būtu jāietilpst trešās valsts subjekta identitātei, kas gadījumos, ja šis subjekts ir privātpersona, ir jāsaprot kā privātpersonas pilns vārds. Būtu arī jāglabā līgumu un galvenās sarakstes kopijas, kam ir būtiska nozīme, lai izprastu interešu pārstāvības darbības raksturu, mērķi un ar to saistītās finanšu vienošanās, kā arī informāciju vai materiālus, kas ir būtiski darbības komponenti, piemēram, ar amatpersonām kopīgi notājas dokumenti.
- (32) Subjektiem, kuri veic interešu pārstāvību trešo valstu vārdā, nebūtu jābūt prasībai glabāt šajos datos ietvertos personas datus ilgāk kā nepieciešams, lai nodrošinātu, ka uzraudzības iestādes var veikt savus uzraudzības un izpildes panākšanas uzdevumus. Šādi dati būtu jāglabā pietiekami ilgi, lai uzraudzības iestādes pamatotos gadījumos varētu iegūt glabātos datus par trešās valsts subjektu un interešu pārstāvības darbību, kā arī gada agregētos datus.
- (33) Efektīvas pārraudzības nolūkā subjekti, kuri veic interešu pārstāvību trešās valsts subjekta vārdā un kuriem nav uzņēmējdarbības veikšanas vietas Savienībā, būtu jāieceļ Savienībā dibināts juridiskais pārstāvis un jānodrošina, ka šim juridiskajam pārstāvim ir nepieciešamās pilnvaras un resursi, lai sadarbotos ar attiecīgajām valsts iestādēm.
- (34) Pārredzamības prasību saskaņotībai visā iekšējā tirgū subjektiem, kuri veic interešu pārstāvību trešās valsts subjekta vārdā, būtu jāreģistrējas valsts reģistrā savā uzņēmējdarbības vietā. Esošās reģistrācijas atjauninājumi pēc tam būtu veicami šajā valsts reģistrā. Šie reģistri būtu jāizveido, jāved un jāuztur dalībvalstīm. Dalībvalstis šīs direktīvas vajadzībām var izmantot esošos valsts reģistrus ar nosacījumu, ka tiek ievērotas šīs direktīvas prasības. Lai ievērotu valstu kompetenču sadalījumu, dalībvalstīm būtu jābūt tiesībām izveidot vairāk nekā vienu šādu reģistru. Šādos gadījumos dalībvalstīm būtu jānosaka noteikumi, norādot, kurā valsts reģistrā subjektam, kurš veic interešu pārstāvību trešās valsts vārdā, būtu jāreģistrējas. Personas datu apstrādes darbību žurnāli valstu reģistros nebūtu jāglabā ilgāk kā nepieciešams, lai uzraudzītu piekļuves personas datiem likumību, un līdz ar to šim termiņam nevajadzētu pārsniegt vienu gadu.
- (35) Atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (ES) Nr. 2018/1724⁶ informācija par reģistrācijas pienākumiem un formalitātēm, kas noteiktas šajā direktīvā, ir pieejama Vienotajā digitālajā vārtejā, ar kuru portālā Your Europe tiek izveidota vienas pieturas aģentūra, kas uzņēmumiem un pilsoņiem nodrošina informāciju par noteikumiem un procedūrām vienotajā tirgū visos pārvaldības līmeņos un sniedz tiešu, centralizētu un instruētu pieeju palīdzības un problēmu risināšanas pakalpojumiem, kā arī plašam klāstam pilnībā digitalizētu administratīvo procedūru. Turklāt reģistrācijas

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1724 (2018. gada 2. oktobris), ar ko izveido vienotu digitālo vārteju, lai sniegtu piekļuvi informācijai, procedūrām un palīdzības un problēmu risināšanas pakalpojumiem, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 1024/2012 (OV L 295, 21.11.2018., 1. lpp., *ELI*: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1724/oj>)

procedūra ir pilnībā pieejama tiešsaistē un veidota saskaņā ar vienreizējās iesniegšanas principu, lai atvieglotu datu atkārtotu izmantošanu.

- (36) Ja subjekts, kurš veic interešu pārstāvības darbības trešās valsts subjekta vārdā, ir iedibināts vairākās dalībvalstīs, reģistrācija būtu jāveic tikai tajā dalībvalstī, kura ir subjekta galvenā uzņēmējdarbības vieta. Ar subjekta galveno uzņēmējdarbības vietu saprot vietu, kur subjektam ir galvenais birojs vai juridiskā adrese, kurā tiek īstenotas galvenās saimnieciskās darbības un operatīvā vadība.
- (37) Šīs direktīvas vajadzībām reģistrācijā iekļaujamā informācija būtu ierobežojama līdz tai, kas ir nepieciešama, lai nodrošinātu trešo valstu vārdā veiktu interešu pārstāvības darbību pārredzamību un šīs direktīvas efektīvu izpildi. Šādai informācijai būtu jāietver dati par pašu subjektu, kurš veic interešu pārstāvības darbību, trešo valsti, kuras vārdā darbība tiek veikta, šajā direktīvā dotajai definīcijai atbilstošo interešu pārstāvības darbības veicošo apakšuzņēmēju identitāti un informāciju par konkrēto veikto interešu pārstāvības darbību. Attiecīgos gadījumos šeit būtu arī jāietver atsauce uz mediju pakalpojumu sniedzējiem vai tiešsaistes platformām, kurās interešu pārstāvības darbības ietvaros ir izvietota reklāma. Reģistrācijā nebūtu jānorāda informācija par summām vai izcelsmi finansiālam atbalstam, kas saņemts nesaistīti ar interešu pārstāvības darbību.
- (38) Lai nodrošinātu, ka uz reģistrācijas vajadzībām iesniegtās informācijas pamata par valsts reģistriem atbildīgās valsts iestādes var turpināt pareizi un precīzi identificēt trešās valstis, kuru vārdā tiek veikta interešu pārstāvība, un cik tiek tērēts par šādām darbībām, Komisijai būtu jānodrošina pilnvaras pieņemt deleģētos aktus informācijas standarta kopas pielāgošanai.
- (39) Valstu reģistros reģistrētiem subjektiem, kuri veic interešu pārstāvības darbības trešo valstu vārdā, informācija valsts reģistrā būtu jāatjaunina vismaz reizi gadā. Tomēr, ņemot vērā šādos valsts reģistros glabātās informācijas precizitātes svarīgumu šīs direktīvas piemērošanā un pārraudzībā, jebkādas izmaiņas vai papildinājumi reģistrēta subjekta kontaktinformācijā būtu jāveic ātrāk un jebkurā gadījumā saprātīgā laika periodā.
- (40) Par katru valsts reģistru atbildīgajai iestādei būtu jānodrošina, ka iesniegtā informācija ir pilnīga un nesatur acīmredzamas kļūdas. Šajā nolūkā nebūtu jāveic iesniegtās informācijas precizitātes vai patiesuma padziļināta izvērtēšana, un tas nav jāsaprot kā oficiāls apstiprinājums valsts reģistrā iekļautās informācijas precizitātei. Atsakoties iekļaut subjektu reģistrā nepilnīgas vai acīmredzami nepareizas informācijas dēļ, nevajadzētu tam liegt iesniegt jaunu reģistrācijas pieteikumu.
- (41) Subjektiem, kuri veic interešu pārstāvības darbības trešo valstu vārdā, būtu jāspēj pierādīt, ka tie ir izpildījuši reģistrācijas prasības. Pēc reģistrācijas subjektam būtu jāizsniedz valsts reģistrā iekļautās informācijas kopija un unikāls Eiropas interešu pārstāvības numurs (*European Interest Representation Number — EIRN*). *EIRN* būtu jākalpo par līdzekli, lai atvieglotu saskaņā ar šo direktīvu reģistrēto subjektu identifikāciju visā Savienībā. Līdz ar to *EIRN* sastāvam būtu jāļauj identificēt reģistrācijas dalībvalsti un konkrēto valsts reģistru, kurā reģistrācija ir veikta. Reģistrācijas valsts reģistra identifikācijas koda izvēlei būtu jābūt loģiski saprotamai personām, kuras ir pazīstamas ar attiecīgās dalībvalsts kārtību.
- (42) Pēc reģistrācijas uzņēmējdarbības vietas dalībvalstī reģistrētiem subjektiem nebūtu jāreģistrējas citā dalībvalstī, pat ja tie tajā uzsāk interešu pārstāvības darbību. Tomēr, lai amatpersonām atvieglotu piekļuvi informācijai par subjektiem, kuri veic interešu

pārstāvības darbības un ar kuriem tās varētu mijiedarboties, citām dalībvalstīm, kurās šādas darbības tiks veiktas, savos valsts reģistros būtu jāiekļauj attiecīgo reģistrēto subjektu nosaukumi, to *EIRN* un saite uz reģistrācijas valsts reģistrā iekļauto informāciju, kas ir publiski pieejama.

- (43) Lai nodrošinātu atbilstību reģistrācijas prasībai, uzraudzības iestādēm (ja tām ir uzticama informācija, ka subjekts nav reģistrējies, piemēram, pamatojoties uz trauksmes cēlēja ziņojumu) būtu jābūt iespējai lūgt subjektam iesniegt tikai tādu informāciju, kas ir konkrēti nepieciešama, lai noteiktu, vai tas ietilpst šīs direktīvas darbības jomā. Šādai informācijai tipiski nebūtu jāpārsniedz tas informācijas apjoms, ar kuru tiešā veidā iespējams pierādīt, vai subjekts ietilpst šīs direktīvas darbības jomā. Tā varētu ietvert tāda veida informāciju, kas paredzēta datu glabāšanas pienākuma ietvaros, ieskaitot saņemtās deklarācijas par to, vai subjekts, kuras vārdā interešu pārstāvības pakalpojums tiek sniegts, ir trešās valsts subjekts. Ja iespējams, būtu jāpieprasa tikai tāda informācija, kam būtu jābūt subjekta rīcībā. Vienlaikus uzraudzības iestādēm, ja tām ir uzticama informācija par iespējamu reģistrācijas pienākumu neievērošanu, būtu jābūt iespējai lūgt subjektam iesniegt informāciju, kas nepieciešama šādas iespējamās neatbilstības izmeklēšanai. Šādai informācijai tipiski nevajadzētu pārsniegt to apjomu, kas nepieciešams, lai konkrēti pierādītu reģistrācijas un datu atjaunošanas prasības ietvaros iesniegtās informācijas pilnīgumu vai precizitāti. Ja iespējams, būtu jāpieprasa tikai tāda informācija, kam būtu jābūt reģistrētā subjekta rīcībā. Jebkurā šādā pieprasījumā būtu jānorāda pamatojums, pieprasītā informācija un iemesli, kādēļ tā nepieciešama, kā arī informācija par pieejamajiem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem. Šādiem pieprasījumiem nebūtu jāskar valsts iestāžu pilnvaras izmeklēt jebkuru rīcību, kas varētu būt uzskatāma ar noziedzīgu nodarījumu saskaņā ar valsts vai Savienības tiesību aktiem.
- (44) Demokrātiskā pārskatatbildība ir labi funkcionējošu demokrātiju pīlārs. Paredzot pilsoņiem piekļuvi informācijai par subjektiem, kuri iekšējā tirgū veic interešu pārstāvības darbības trešo valstu vārdā, kā arī par trešo valstu subjektiem, ko tie pārstāv, šī direktīva pilsoņiem un citām ieinteresētajām personām ļauj izmantot to demokrātiskās tiesības un pienākumus, tostarp to spēju īstenot demokrātisku kontroli, pilnībā apzinoties, kā interesēs tiek īstenotas interešu pārstāvības darbības, kas varētu būt vērstas uz viņiem vai viņu vēlētajiem pārstāvjiem. Pilsoņu un ieinteresēto personu publiska kontrole jautājumos, kas skar demokrātisko sfēru, atbalsta demokrātisko līdzsvara un atsvara sistēmu. Demokrātiskā pārskatatbildība arī veicina iespēju nodrošināšanu pilsoņiem, lai viņi varētu paust un īstenot savas demokrātiskās izvēles, tostarp, balsojot. Kā vēlētajiem arī paši pilsoņi ir būtiski lēmumu pieņēmēji un arī uz viņiem var būt orientēti noteikti interešu pārstāvības pakalpojumi.
- (45) Lai nodrošinātu proporcionalitāti, publiskojot personas datus, tie būtu jāierobežo līdz tikai tiem, kas ir absolūti nepieciešami, lai informētu pilsoņus, viņu pārstāvjus un citas ieinteresētās personas par trešo valstu vārdā veiktām interešu pārstāvības darbībām. Papildus tam informācija par gadā deklarētajām summām būtu jāpublisko, izmantojot diapazonus, kuri ir plašāki par tiem, kādi tiek izmantoti, iesniedzot informāciju valsts reģistriem, lai nodrošinātu pilsoņu, viņu pārstāvju un citu ieinteresēto personu informēšanai nepieciešamo detalizācijas līmeni. Informācija, kas ir aktuāla tikai uzraudzības iestādēm, piemēram, par reģistrēto subjektu atbildīgo personu kontaktinformācija, nebūtu jāpublisko.
- (46) Lai atvieglotu piekļuvi pilsoņiem, informācija būtu jāprezentē formātā, kas ir viegli pieejams un mašīnlasāms, skaidri salasāms un lietotājiem draudzīgs, tostarp izmantojot vienkāršu valodu. Informācija ir uzskatāma par mašīnlasāmu, ja tā ir

sniegta formātā, ko programmatūras lietotnes var automātiski apstrādāt bez cilvēku iejaukšanās, jo īpaši nolūkā identificēt, atpazīt un izgūt no tās noteiktus datus. Informācija būtu jāpublisko saskaņā ar Savienības tiesību aktos paredzētajām piekļūstamības prasībām, lai nodrošinātu piekļūstamību personām ar invaliditāti, un jo īpaši izmantojot vairāk nekā vienu sensoro kanālu, ja tas ir tehniski iespējams. Reģistrācija var tikt veikta dalībvalstī, kas nav tā dalībvalsts, kurā tiek veikta interešu pārstāvības darbība. Informācijas piekļūstamību pilsoņiem visā Savienībā var būtiski uzlabot, ja informācija ir pieejama vismaz vienā Savienības oficiālajā valodā, ko lielā mērā saprot pēc iespējas lielāks Savienības pilsoņu skaits. Dalībvalstis būtu jāmudina izmantot tehniskos risinājumus, kas ļautu pēc iespējas lielāku daļu šīs informācijas iztulkot minētajā valodā. Tomēr nebūtu jāpieprasa, lai dalībvalstis tulkotu reģistrēto subjektu iesniegtu informāciju.

- (47) Lai nodrošinātu to personu aizsardzību, kas konkrētas informācijas publicēšanas dēļ var būt pakļautas savu pamattiesību aizskārumiem, piemēram, represijām pret personām, kuras darbojas reģistrēta subjekta labā, kurš savukārt strādā trešā valstī, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka uzraudzības iestādes spēj pēc pieprasījuma ierobežot daļas vai visas valsts reģistrā ievadītās informācijas publicēšanu. Reģistrētajam subjektam būtu jāpierāda, ka, ņemot vērā visus konkrētā gadījuma attiecīgos apstākļus, publicēšana būtu jāierobežo tādu leģitīmu interešu dēļ kā komercnoslēpums vai nopietns risks, ka publicēšana pakļautu privātpersonu pamattiesību, jo īpaši Hartas 1. pantā (tiesības uz cilvēka cieņu), 2. pantā (tiesības uz dzīvību), 3. pantā (tiesības un personas neaizskaramību), 4. pantā (spīdzināšanas un necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās vai sodu aizliegums) un 6. pantā (tiesības uz brīvību un drošību) aizsargāto tiesību, pārkāpumiem, piemēram, nolauptīšanai, šantāžai, izspiešanai, uzmākšanās, vardarbībai vai iebiedēšanai. Analīzē būtu jāņem vērā riski darbinieku vai jebkuru personu, kuras strādā reģistrētā subjekta vārdā vai ir saistītas ar to, fiziskai drošībai. Leģitīmās interesēs arī būtu jāietilpst riskiem personām, kuras gūst labumu no reģistrētā subjekta veiktajām darbībām. Uzraudzības iestādes lēmumā būtu jāņem vērā šīs direktīvas mērķi un būtu jābūt iespējai šo lēmumu izskatīt reģistrācijas dalībvalsts tiesā. Uzraudzības iestādes un attiecīgos gadījumos piekritīgās tiesas lēmumi būti jāpieņem bez kavēšanās. Lai sabiedrība varētu zināt, ka reģistrēts subjekts ir ievērojis šajā direktīvā noteiktās reģistrācijas prasības gadījumos, kad ir noteikts datu publicēšanas ierobežojums, datu lauks valsts reģistrā būtu aizstājams ar norādi, ka datu publicēšana ir ierobežota leģitīmu interešu dēļ.
- (48) Lai amatpersonām palīdzētu identificēt trešo valstu vārdā veiktas interešu pārstāvības darbības, reģistrētajiem subjektiem un to apakšuzņēmējiem, tiešā veidā kontaktējoties ar šīm amatpersonām, būtu jānorāda savs *EIRN*. *EIRN* būtu jānorāda proaktīvi ikreiz, kad notiek saziņa ar amatpersonu.
- (49) Dalībvalstīm būtu jāieceļ viena vai vairākas iestādes vai struktūras, kuras atbildētu par valsts reģistru izveidi un uzturēšanu un reģistrācijas pieprasījumu apstrādi, kas saņemti no subjektiem, kuri veic interešu pārstāvības darbības trešo valstu vārdā. Tām arī būtu jāieceļ viena vai vairākas uzraudzības iestādes, kas atbildētu par šajā direktīvā noteikto pienākumu ievērošanas uzraudzību un izpildes panākšanu, kā arī par informācijas apmaiņu ar citu dalībvalstu uzraudzības iestādēm un Komisiju. Lai atbalstītu pamattiesību un pamatbrīvību, tiesiskuma, demokrātijas principu un sabiedrības uzticības šo subjektu pārraudzībai uzturēšanu, nepieciešams, lai uzraudzības iestādes būtu strukturāli neatkarīgas no ārējas intervences vai politiska spiediena un tām būtu pienācīgas pilnvaras un resursi efektīvai uzraudzībai un šīs direktīvas noteikumu ievērošanas nodrošināšanai nepieciešamo pasākumu īstenošanai.

- (50) Lai novērstu reģistrēto subjektu stigmatizāciju, publicētie dati būtu jāprezentē faktos balstītā un neitrālā veidā. Papildus tam, veicot šajā direktīvā tām noteiktos uzdevumus, kompetentajām valsts iestādēm būtu jānodrošina, ka tikai no fakta, ka subjekts ir reģistrēts, tam nerodas nekādas negatīvas sekas. Jo īpaši publicēto informāciju nevajadzētu prezentēt kopā ar vai tai pievienojot paziņojumus vai noteikumus, kas varētu radīt neuzticību pret reģistrētajiem subjektiem vai kas varētu atturēt privātpersonas vai juridiskas personas no dalībvalstīm vai trešām valstīm no sadarbības ar tiem vai finansiāla atbalsta sniegšanas tiem. Šādas stigmatizācijas piemēri ietver reģistrēto subjektu negatīvus apzīmējumus vai nievājošus apgalvojumus, kuru mērķis ir mazināt reģistrēta subjekta uzticamību un leģitimitāti, radot iespaidu, ka reģistrēti subjekti vēlas nelikumīgi ietekmēt demokrātiskus procesus.
- (51) Ja trešā valsts velta īpaši lielas summas interešu pārstāvībai vai ja subjekts saņem īpaši lielu atlīdzību no viena vai vairākiem trešās valsts subjektiem, pastāv lielāka iespējamība, ka veiktās interešu pārstāvības darbības varētu sekmīgi ietekmēt dalībvalsts vai Savienības kopumā politiskās izvēles. Šādos gadījumos uzraudzības iestādēm būtu jābūt iespējai pieprasīt papildu informāciju no subjektiem, kuri veic interešu pārstāvības darbības trešo valstu vārdā, lai īstenotu stingrāku kontroli.
- (52) Lai nodrošinātu šīs direktīvas samērīgu pārraudzību, uzraudzības iestādēm būtu jābūt iespējai lūgt subjektiem, kuri veic interešu pārstāvības darbības trešo valstu subjektu vārdā, sniegt nepieciešamo informāciju, lai izmeklētu iespējamu neatbilstību šajā direktīvā noteiktajai reģistrācijas prasībai. Šajā nolūkā uzraudzības iestādēm būtu jābūt iespējai rīkoties pēc pašu iniciatīvas vai uz trauksmes cēlēja vai citas dalībvalsts uzraudzības iestādes ziņojuma pamata.
- (53) Uzraudzības iestādēm būtu jāsadarbības gan valstu, gan Savienības līmenī. Šai sadarbībai būtu jānodrošina ātra, droša informācijas apmaiņa. Savu uzraudzības uzdevumu izpildei uzraudzības iestādēm būtu jābūt iespējai pieprasīt no reģistrācijas dalībvalsts uzraudzības iestādes reģistrācijā sniegto informāciju, ieskaitot to, kas nav publiski pieejama, un noteiktos gadījumos arī subjekta glabātos datus, kā arī veiktās analīzes. Uzraudzības iestādēm un Komisijai būtu jāsadarbības, lai nodrošinātu direktīvas īstenošanu. Lai labāk izprastu Savienībā trešo valstu vārdā veikto interešu pārstāvības darbību kopējos apmērus un sadalījumu, Komisijai būtu jābūt iespējai no uzraudzības iestādēm pieprasīt agregētus datus, balstoties uz informāciju, ko reģistrējoties iesniedz subjekti, kuri veic interešu pārstāvību trešo valstu vārdā. Lai visaptveroši uzraudzītu Savienībā trešo valstu vārdā veikto interešu pārstāvības darbību modalitātes un iezīmes, šādos agregētajos datos var iekļaut informāciju, kas reģistros nav publiski pieejama, tostarp personas datus tiktāl, cik tas ir nepieciešams, lai nodrošinātu efektīvu uzraudzību.
- (54) Lai vēl vairāk ierobežotu administratīvo slogu, valsts iestāžu, kā arī uzraudzības iestāžu un Komisijas administratīvā sadarbība un informācijas apmaiņa notiek, izmantojot Iekšējā tirgus informācijas sistēmu (*IMI* sistēma), kas dalībvalstu kompetento iestāžu ar vienoto tirgu saistītās politikas jomās administratīvajai sadarbībai izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 1024/2012.⁷ *IMI*

⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 25. oktobra Regula (ES) Nr. 1024/2012 par administratīvo sadarbību, izmantojot Iekšējā tirgus informācijas sistēmu, un ar ko atceļ Komisijas Lēmumu 2008/49/EK (“*IMI* regula”) (OV L 316, 14.11.2012., 1. lpp., *ELI*; <http://data.europa.eu/eli/reg/2012/1024/oj>).

sistēmas un valstu reģistru sadarbība būtu jānodrošina atbilstoši Eiropas sadarbības satvaram.

- (55) Lai palīdzētu Komisijai īstenot tās uzdevumu nodrošināt kompetento valsts iestāžu efektīvu sadarbību un pilnīgu un efektīvu šīs direktīvas īstenošanu, būtu jāizveido padomdevēju grupa. Padomdevēju grupā būtu jāiekļauj viens pārstāvis no katras dalībvalsts uzraudzības iestādes. Padomdevēju grupai būtu jāsniedz konsultācijas par direktīvas īstenošanu, ieskaitot par prasību novērst negatīvas sekas, kas varētu rasties tikai no fakta, ka subjekts ir reģistrēts saskaņā ar šajā direktīvā noteiktajām prasībām. Tai būtu jāsniedz atzinumi, ieteikumi un ziņojumi, kas būtu jāpublicē dalībvalstu ieceltajām kompetentajām valsts iestādēm. Lai nodrošinātu juridisko noteiktību subjektiem, kuri varētu ietilpt direktīvas darbības jomā, padomdevēju grupai jo īpaši būtu jāsniedz Komisijai padomi par iespējamiem norādījumiem par direktīvas darbības jomu, trešās valsts subjekta jēdzienu un darbībām, kuru mērķis ir vai kuru rezultāts var būt šajā direktīvā noteikto pienākumu apiešana. Attiecīgos gadījumos būtu jānodrošina sadarbība ar Eiropas korupcijas apkarošanas tīklu.
- (56) Trauksmes cēlji var vērst uzraudzības iestāžu uzmanību uz jaunu informāciju, kas tām var palīdzēt konstatēt šīs direktīvas pārkāpumus, ieskaitot mēģinājumus apiet tajā noteiktos pienākumus. Lai nodrošinātu, ka trauksmes cēlji var ziņot uzraudzības iestādēm par faktiskiem vai iespējamiem šīs direktīvas pārkāpumiem, un lai aizsargātu trauksmes cēļus no represijām, ziņošanai par šīs direktīvas pārkāpumiem un par šādiem pārkāpumiem ziņojošo personu aizsardzībai būtu jāpiemēro Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/1937⁸.
- (57) Trauksmes cēļu ziņojumiem par pārkāpumiem var būt izšķiroša nozīme, lai novērstu, atturētu vai konstatētu noteikumu pārkāpumus attiecībā uz iekšējā tirgū sniegtu pakalpojumu, kam ir saistība ar publisko lēmumu pieņemšanu, piemēram, interešu pārstāvības pakalpojumu, pārredzamību un uzraudzību. Ņemot vērā sabiedrības intereses aizsargāt publisko lēmumu pieņemšanu no šādiem pārkāpumiem un iespējamo kaitējumu pilsoņu uzticībai demokrātiskajām institūcijām, ko šādi pārkāpumi var izraisīt, kā arī ņemot vērā to, ka šīs direktīvas noteikumi neietilpst Direktīvas (ES) 2019/1937 2. panta 1. punkta a) apakšpunktā norādītajām politikas jomām, šīs jomas ir nepieciešams pielāgot. Tāpēc būtu attiecīgi jāgroza Direktīvas (ES) 2019/1937 2. pants un pielikums.
- (58) Tīša un apzināta līdzdalība darbībās, kuru mērķis ir apiet vai kuru rezultātā tiek apieti šajā direktīvā noteiktie pienākumi, jo īpaši reģistrācijas prasības, būtu jāaizliedz. Šādas darbības ietver slēptu atlīdzību par reprezentācijas pakalpojumiem, uzņēmumu dibināšanu nolūkā slēpt saikni ar trešo valstu valdībām, mākslīgu darbību sadalīšana pa dažādiem subjektiem nolūkā nepārsniegt direktīvā noteiktos sliekšņus.
- (59) Lai atturētu no šīs direktīvas prasību neievērošanas un paredzētu par to sankcijas, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka šajā direktīvā noteikto pienākumu pārkāpumi tiek sodīti ar efektīviem, samērīgiem un atturošiem administratīvajiem sodiem. Sankcijām nevajadzētu būt krimināla rakstura. Nosakot sankcijas, būtu jāņem vērā pārkāpuma raksturs, atkārtotāšanās un ilgums, ņemot vērā sabiedrības intereses, veikto darbību apjomu un veidu, kā arī subjekta, kurš veic interešu pārstāvības darbības, saimniecisko stāvokli. Sankcijām katrā individuālajā gadījumā būtu jābūt efektīvām, samērīgām un

⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/1937 (2019. gada 23. oktobris) par to personu aizsardzību, kuras ziņo par Savienības tiesību aktu pārkāpumiem (OV L 305, 26.11.2019., 17. lpp., *ELI*: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1937/oj>).

atturošām, pienācīgi ievērojot pamattiesības, tostarp vārda brīvību, biedrošanās brīvību, akadēmisko brīvību un zinātnisko pētījumu brīvību, aizsardzības pasākumus un nodrošinot piekļuvi efektīviem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem, tostarp tiesībām tikt uzklautam. Tās būtu piemērojamas pēc uzraudzības iestādes agrīna brīdinājuma, izņemot ja pārkāpums ir apiešanas aizlieguma pārkāpums.

- (60) Lai grozītu papildu informācijas pieprasīšanas sliekšņus, mainītu reģistrācijas pieteikumā iesniedzamās informācijas sarakstu un lai mainītu dalībvalstu publicētajos ziņojumos iekļaujamās informācijas sarakstu, Komisijai būtu deleģējamās pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar LESD 290. pantu. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanas, arī ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanas tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu⁹. Konkrēti, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas Parlaments un Padome visus dokumentus saņem vienlaikus ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.
- (61) Lai nodrošinātu šīs direktīvas piemērošanas efektīvu uzraudzību, Komisijai par tās īstenošanu būtu jāsniedz regulāri ziņojumi attiecīgos gadījumos saistībā ar ziņojumiem par citiem relevantiem Savienības tiesību aktiem. Saskaņā ar 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīguma par labāku likumdošanas procesu 22. un 23. punktu Komisijai šī direktīva būtu jāizvērtē, lai novērtētu tās ietekmi un turpmākas rīcības nepieciešamību.
- (62) Tā kā šīs direktīvas mērķi, proti, veicināt interešu pārstāvības darbību iekšējā tirgus pareizu funkcionēšanu, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet to var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar subsidiaritātes principu, kas noteikts LES 5. pantā. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai.
- (63) Konkrēti Savienības līmeņa sistēma atbalsta kompetentās valsts iestādes to pārraudzības funkciju īstenošanā un citas ieinteresētās personas to lomas īstenošanā demokrātiskajos procesos un palielina Savienības demokrātiju vispārējo noturību pret trešo valstu iejaukšanos. Trešo valstu vārdā veiktu interešu pārstāvības darbību nolūkā radīt ietekmi pārredzamības risināšanai Savienības līmenī ir pievienotā vērtība, jo šādu darbību ticamā pārrobežu rakstura dēļ ir nepieciešama koordinēta pieeja dažādos līmeņos un nozarēs. Sadarbojoties un daloties ar informāciju, dalībvalstis var gūt labāku priekšstatu par šīs parādības vērienu, kas palīdz novērst to, ka trešās valstis varētu savā labā izmantot atšķirības vai nepilnības regulējumā.
- (64) Īstenojot direktīvu, dalībvalstīm būtu jātiecas līdz minimumam samazināt administratīvo slogu attiecīgajiem subjektiem un jo īpaši mikrouzņēmumiem, maziem un vidējiem uzņēmumiem Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2013/34/ES¹⁰ 3. panta izpratnē.

⁹ OV L 123, 12.5.2016, 1. lpp., *ELI*: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj

¹⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2013/34 (2013. gada 26. jūnijs) par noteiktu veidu uzņēmumu gada finanšu pārskatiem, konsolidētajiem finanšu pārskatiem un saistītiem ziņojumiem, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2006/43/EK un atceļ Padomes Direktīvas 78/660/EEK un 83/349/EEK (OV L 182, 29.6.2013., 17. lpp., *ELI*: <http://data.europa.eu/eli/dir/2013/34/oj>).

- (65) Šīs direktīvas kontekstā veiktajai personas datu apstrādei, tostarp personas datu apstrādei valsts reģistra vai reģistru uzturēšanai par subjektiem, kuri veic interešu pārstāvību trešo valstu vārdā, piekļuvei personas datiem šādā valsts reģistrā vai reģistros un personas datu apmaiņai dalībvalstu administratīvās sadarbības un savstarpējās palīdzības ietvaros saskaņā ar šo direktīvu, ieskaitot *IMI* sistēmas izmantošanu un datu glabāšanu saskaņā ar šajā direktīvā noteiktajiem datu glabāšanas pienākumiem, piemēro Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/679¹¹ un Regulu (ES) 2018/1725¹². Jebkādai personas datu apstrādei šādos nolūkos, citastarp, jāatbilst datu minimizēšanas, datu precizitātes un glabāšanas ierobežojuma principiem un datu integritātes un konfidencialitātes prasībām. Dalībvalstīm būtu jānosaka pasākumi likumīgas un drošas apstrādes nodrošināšanai attiecībā uz to valsts reģistrā vai reģistros ietvertu personas datu apstrādi atbilstoši attiecīgajiem tiesību aktiem par personas datu aizsardzību.
- (66) Šī direktīva nekādā veidā neskar saskaņā ar LES 29. pantu un LESD 215. pantu pieņemto Savienības ierobežojošo pasākumu piemērošanu. Jo īpaši tā neskar aizliegumu darīt pieejamus līdzekļus vai ekonomiskos resursus privātpersonām, juridiskām personām, organizācijām vai struktūrām, kas uzskaitītas vai saistītas ar tādām, kuras uzskaitītas Savienības ierobežojošajos pasākumos, tieši vai netieši, vai to labā.
- (67) Šai direktīvai nevajadzētu ietekmēt Komisijas prerogatīvas ierosināt un veikt izmeklēšanu par kropļojošām ārvalstu subsīdijām Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2022/2560¹³ izpratnē.
- (68) Saskaņā ar Dalībvalstu un Komisijas 2011. gada 28. septembra kopīgo politisko deklarāciju par skaidrojošiem dokumentiem¹⁴ dalībvalstis ir apņēmušās, paziņojot savus transponēšanas pasākumus, pamatos gadījumos pievienot vienu vai vairākus dokumentus, kuros paskaidrota saikne starp direktīvas sastāvdaļām un attiecīgām daļām valsts pieņemtos transponēšanas instrumentos. Attiecībā uz šo direktīvu likumdevējs uzskata, ka šādu dokumentu nosūtīšana ir pamatota.
- (69) Saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1725 42. panta 1. punktu ir notikusi apspriešanās ar Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāju, kas XXXX sniedza atzinumu¹⁵,

¹¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp., *ELI*: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>).

¹² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1725 (2018. gada 23. oktobris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Savienības iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās un par šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 45/2001 un Lēmumu Nr. 1247/2002/EK (OV L 295, 21.11.2018., 39. lpp., *ELI*: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj>).

¹³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/2560 (2022. gada 14. decembris) par ārvalstu subsīdijām, kas izkropļo iekšējo tirgu (OV L 330, 23.12.2022., 1. lpp., *ELI*: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2560/oj>).

¹⁴ OV C 369, 17.12.2011., 14. lpp.

¹⁵ XXXX.

I NODAĻA. VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

1. pants

Mērķis un nolūks

Šī direktīva nosaka saskaņotas prasības attiecībā uz trešo valstu subjektu vārdā veiktām interešu pārstāvības saimnieciskām darbībām nolūkā uzlabot iekšējā tirgus darbību, nodrošinot vienotu pārredzamības līmeni visā Savienībā.

Šīs direktīvas mērķis ir panākt šo pārredzamību tādā veidā, ka tiek novērsta neuzticības rašanās, kas varētu atturēt privātpersonas vai juridiskas personas no dalībvalstīm vai trešām valstīm no sadarbības ar subjektiem, kuri veic interešu pārstāvību trešo valstu subjektu vārdā, vai finansiāla atbalsta sniegšanas tiem.

2. pants

Definīcijas

Šīs direktīvas ietvaros tiek piemērotas šādas definīcijas:

- (1) “**interesu pārstāvības darbība**” ir darbība, kas tiek veikta nolūkā ietekmēt politikas vai tiesību aktu izstrādi, saturu vai īstenošanu vai publiskos lēmumu pieņemšanas procesus Savienībā, kas jo īpaši varētu tikt veikta, rīkojot vai piedaloties sanāksmēs, konferencēs vai pasākumos, sniedzot pienesumu vai piedaloties apspriešanās vai uzklaušanās parlamentā, organizējot komunikācijas vai reklāmas kampaņas, organizējot tīklus un masu iniciatīvas, sagatavojot politikas un nostājas dokumentus, tiesību aktu grozījums, sabiedriskās domas aptaujas, apsekojumus vai atklātas vēstules, vai darbības pētniecības un izglītības kontekstā, ja tās tiek konkrēti veiktas ar minēto mērķi;
- (2) “**interesu pārstāvības pakalpojums**” ir interešu pārstāvības darbība, ko parasti sniedz pret atlīdzību, kā norādīts Līguma par Eiropas Savienības darbību 57. pantā;
- (3) “**interesu pārstāvības pakalpojumu sniedzējs**” ir privātpersona vai juridiska persona, kura sniedz interešu pārstāvības pakalpojumu;
- (4) “**trešās valsts subjekts**” ir:
 - (a) trešās valsts, izņemot Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalstis, centrālā valdība un publiskās iestādes visos pārējos līmeņos;
 - (b) publisks vai privāts subjekts, kura darbības, ņemot vērā visus attiecīgos apstākļus, var piedēvēt a) punktā minētam subjektam;
- (5) “**papildu darbība**” ir darbība, kas atbalsta interešu pārstāvības darbības sniegšanu, taču tiešā veidā neietekmē tas saturu;
- (6) “**gada summa**” ir:
 - (a) kopējā gadā saņemtā atlīdzība no trešās valsts subjekta par interešu pārstāvības pakalpojumu sniegšanu, ko nemateriālas atlīdzības gadījumā izsaka kā aplēsto vērtību; vai
 - (b) ja atlīdzība netiek saņemta, ar veikto interešu pārstāvības darbību saistīto gada izmaksu aplēse;

ņemot vērā interešu pārstāvības darbību kopumā, tostarp, ja to uz līguma pamata veic pakalpojumu sniedzējs, apakšuzņēmēju un papildu darbību izmaksas;

- (7) “**apakšuzņēmējs**” ir interešu pārstāvības pakalpojumu sniedzējs, ar kuru galvenais darbuzņēmējs vai kāds no tā apakšuzņēmējiem noslēdz līgumu, saskaņā ar ko vienojas, ka apakšuzņēmējs veic visu vai daļu no interešu pārstāvības darbības, ko ir apņēmis īstenot galvenais darbuzņēmējs;
- (8) “**reģistrēti subjekti**” ir subjekti, kuri ir reģistrēti 9. pantā minētajā valsts reģistrā saskaņā ar 10. pantu;
- (9) “**par valsts reģistru atbildīgā iestāde**” ir valsts iestāde vai struktūra, kura atbild par 9. pantā minētā valsts reģistra uzturēšanu un saskaņā ar šo direktīvu iesniegto reģistrāciju apstrādi;
- (10) “**uzraudzības iestāde**” ir neatkarīga valsts iestāde, kura atbild par atbilstības šajā direktīvā noteiktajiem pienākumiem uzraudzību un to izpildes panākšanu;
- (11) “**amatpersona**” ir
 - (a) Savienības vai dalībvalsts ierēdnis;
 - (b) jebkura cita persona, kam piešķirtas un kura izpilda valsts pārvaldes funkcijas dalībvalstī;
- (12) “**Savienības ierēdnis**” ir persona, kura ir:
 - (a) ierēdnis vai cits darbinieks Padomes Regulā (EEK, Euratom, EOTK) Nr. 259/68¹⁶ izklāstīto Civildienesta noteikumu un Pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtības izpratnē;
 - (b) ko uz Savienību norīkojusi dalībvalsts vai jebkāda publiska vai privāta struktūra un kas veic funkcijas, kuras ir līdzvērtīgas tām, ko veic Savienības ierēdņi vai pārējie darbinieki;

Savienības institūcijas, struktūras, biroja vai aģentūras locekļi un šo struktūru darbinieki tiek pielīdzināti Savienības ierēdņiem tiktāl, cik uz tiem neattiecas Civildienesta noteikumi;

- (13) “**dalībvalsts ierēdnis**” ir persona, kura ieņem amatu izpildvarā, administratīvajā pārvaldē vai tiesā valsts, reģionālā vai vietējā līmenī, neatkarīgi no tā, vai tā ir iecelta vai ievēlēta pastāvīgi vai uz laiku, saņemot vai nesaņemot darba samaksu, kā arī neatkarīgi no šīs personas amata stāža, vai persona, kura ieņem amatu likumdevējīestādē valsts, reģionālā vai vietējā līmenī;

3. pants

Darbības joma

1. Šī direktīva attiecas uz subjektiem, kuri veic šādas darbības, neatkarīgi no to uzņēmējdarbības vietas:
 - (a) trešo valstu subjektiem sniegti interešu pārstāvības pakalpojumi;

¹⁶ Padomes Regula (EEK, Euratom, EOTK) Nr. 259/68 (1968. gada 29. februāris), ar ko nosaka Eiropas Kopienų Civildienesta noteikumus un Pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtību, kā arī paredz īpašus Komisijas ierēdņiem uz laiku piemērojamus pasākumus (OV L 56, 4.3.1968., 1. lpp., *ELI*: [http://data.europa.eu/eli/reg/1968/259\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/reg/1968/259(1)/oj)).

- (b) 2. panta 4. punkta b) apakšpunktā minētu trešās valsts subjektu veikta interešu pārstāvības darbība, kas ir saistīta ar vai aizstāj saimnieciska rakstura darbības un tādējādi ir līdzvērtīga šā punkta a) apakšpunktā minētajiem interešu pārstāvības pakalpojumiem.

2. Neatkarīgi no pirmā punkta šī direktīva neattiecas uz šādām darbībām:

- (a) darbības, ko tiešā veidā veic 2. panta 4. punkta a) apakšpunktā minēti trešās valsts subjekti un kas ir saistītas ar oficiālu pilnvaru izmantošanu, tostarp darbības saistībā ar diplomātisko vai konsulāro attiecību uzturēšanu starp valstīm vai ar starptautiskām organizācijām;
- (b) juridisku vai cita veida profesionālo konsultāciju sniegšana šādos gadījumos:
 - i) konsultācijas trešās valsts subjektam, lai palīdzētu tam nodrošināt, ka tā darbības atbilst spēkā esošajām juridiskajām prasībām;
 - ii) trešās valsts subjekta pārstāvība saistībā ar samierināšanas vai mediācijas procedūru, kuru īsteno, lai izvairītos no strīdu izskatīšanas vai izlemšanas tiesu vai administratīvā iestādē;
 - iii) trešās valsts subjekta pārstāvība tiesvedībā;
- (c) papildu darbības.

4. pants

Saskaņošanas līmenis

Attiecībā uz interešu pārstāvības darbībām, kuras ietilpst šīs direktīvas darbības jomā, dalībvalstis neuztur un neievieš noteikumus, kas atšķiras no šajā direktīvā noteiktajiem, tostarp vairāk vai mazāk striktus noteikumus šo darbību atšķirīga pārredzamības līmeņa nodrošināšanai.

II NODAĻA. PĀRREDZAMĪBA UN REĢISTRĀCIJA

5. pants

Pakalpojuma saņēmēja identificēšana

Dalībvalstis nodrošina, ka interešu pārstāvības pakalpojumu sniedzējiem ir iespēja pieprasīt, lai subjekts, kura vārdā pakalpojums tiek sniegts, deklarētu, vai tas ir trešās valsts subjekts.

6. pants

Apakšlīgumu slēgšana

1. Dalībvalstis nodrošina, ka 3. panta 1. punktā minētie subjekti līgumos ar apakšuzņēmējiem iekļauj informāciju par to, ka interešu pārstāvības darbība ietilpst 3. panta 1. punkta darbības jomā, kā arī pienākumu šo informāciju nodot turpmākiem apakšuzņēmējiem. Apakšuzņēmējiem, kuri ir šādi informēti, nav jāizpilda 7., 8., 10. un 11. panta prasības attiecībā uz interešu pārstāvības darbību, kas tiek veikta saskaņā ar līgumu, kurā šī informācija iekļauta.
2. Dalībvalstis nodrošina, ka, ja apakšuzņēmējs interešu pārstāvības pakalpojumu nodod turpmākiem apakšuzņēmējiem, tas informē galveno darbuzņēmēju vai

attiecīgos gadījumos apakšuzņēmēju, ar kuru tam noslēgts līgums par interešu pārstāvības darbības veikšanu, par to, ka par interešu pārstāvības darbību ir noslēgti tālāki apakšlīgumi, un nodrošina, ka līgumos tiek iekļauta informācija par to, ka interešu pārstāvības darbība ietilpst 3. panta 1. punkta darbības jomā.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka apakšuzņēmējs galvenajam darbuzņēmējam vai attiecīgos gadījumos apakšuzņēmējam sniedz nepieciešamo informāciju 10. panta prasību izpildei.

7. pants

Uzskaitē

1. Dalībvalstis nodrošina, ka 3. panta 1. punktā minētie subjekti par katru interešu pārstāvības darbību, kas ietilpst minētā panta darbības jomā, glabā šādus datus:
 - (a) trešās valsts subjekta identitāte vai nosaukums, kura vārdā darbība tiek veikta, kā arī trešās valsts nosaukums, kuras intereses tiek pārstāvētas;
 - (b) interešu pārstāvības darbības nolūka apraksts;
 - (c) līgumi un galvenā sarakste ar trešās valsts subjektu, kas ir būtiski, lai izprastu interešu pārstāvības darbības raksturu un nolūku, tostarp attiecīgos gadījumos ziņas par atlīdzības veidu un apmēru;
 - (d) informācija vai materiāli, kas ir interešu pārstāvības darbības būtiski komponenti.
2. Dalībvalstis nodrošina, ka 3. panta 1. punktā minētie subjekti 1. punktā minētos datus glabā četrus gadus pēc attiecīgās interešu pārstāvības darbības beigām.
3. Dalībvalstis nodrošina, ka 3. panta 1. punktā minētie subjekti katru gadu sagatavo:
 - (a) sarakstu ar visiem trešo valstu subjektiem, kuru vārdā tie ir veikuši interešu pārstāvības darbības iepriekšējā finanšu gadā;
 - (b) sarakstu ar agregētajām gada summām, kas iepriekšējā finanšu gadā no katras trešās valsts saņemtas par darbībām, kuras ietilpst 3. panta 1. punkta darbības jomā.
4. Dalībvalstis nodrošina, ka 3. panta 1. punktā minētie subjekti 3. punktā minētos datus glabā četrus gadus.

8. pants

Juridiskais pārstāvis

1. Dalībvalstis nodrošina, ka 3. panta 1. punktā minētie subjekti, kuri nav dibināti Savienībā, rakstveidā ieceļ privātpersonu vai juridisku personu par savu juridisko pārstāvi kādā no dalībvalstīm, kurā tas veic interešu pārstāvības darbības.
2. Dalībvalstis nodrošina, ka juridiskais pārstāvis ir atbildīgs par reģistrētā subjekta atbilstības nodrošināšanu attiecībā uz šajā direktīvā noteiktajiem pienākumiem un ir kompetento valsts iestāžu saskaņā ar 15. pantu veiktās saziņas ar attiecīgo subjektu adresāts. Jebkāda saziņa ar šo juridisko pārstāvi ir uzskatāma par saziņu ar pārstāvēto subjektu.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka juridiskos pārstāvjus ir iespējams saukt pie atbildības par to pārstāvēto subjektu šajā direktīvā paredzēto pienākumu nepildīšanu, neskarot saukšanu pie atbildības un prasības tiesā, kuras var tikt uzsāktas pret minēto subjektu. Dalībvalstis nodrošina, ka 3. panta 1. punktā minētie subjekti savam juridiskajam pārstāvim izsniedz nepieciešamās pilnvaras un pietiekamus resursus, lai garantētu efektīvu un savlaicīgu sadarbību ar dalībvalstu kompetentajām iestādēm un nodrošinātu to lēmumu izpildi.

9. pants

Valsts reģistri

1. Katra dalībvalsts izveido un uztur vienu vai vairākus valsts reģistrus 3. panta 1. punktā minēto subjektu veikto interešu pārstāvības darbību pārredzamības nodrošināšanai. Dalībvalstis var izmantot esošos valsts reģistrus, ja tie atbilst šā panta 2., 3. un 4. punktā un 10., 11. un 12. pantā noteiktajām prasībām.
2. Valsts reģistru vai attiecīgos gadījumos reģistrus uztur par valsts reģistriem atbildīgās iestādes. Personas datu apstrādes vajadzībām šīs iestādes rīkojas kā pārziņi Regulas (ES) 2016/679 4. panta 7. punkta izpratnē.
3. Dalībvalstis nodrošina, ka 1. punktā minētie valsts reģistri tiek izveidoti un uzturēti tā, lai nodrošinātu tajos saturētās informācijas neitrālu, faktos balstītu un objektīvu prezentāciju.
4. Dalībvalstis nodrošina, ka par valsts reģistriem atbildīgās iestādes uztur valsts reģistros veikto personas datu apstrādes darbību žurnālus. Šie žurnāli tiek dzēsti pēc viena gada, un tos var izmantot, tikai lai uzraudzītu piekļuves personas datiem likumību un nodrošinātu šo datu integritāti un drošību.

10. pants

Reģistrācija

1. Dalībvalstis nodrošina, ka to teritorijā dibināti 3. panta 1. punktā minēti subjekti reģistrējas valsts reģistrā vēlākais brīdī, kad tiek uzsāktas interešu pārstāvības darbības.
Dalībvalstis, kuras uztur vairākus valsts reģistrus, nodrošina, ka katra valsts reģistra darbības joma ir skaidri definēta, šie reģistri aptver visus subjektus, kam saskaņā ar šā panta pirmo rindkopu ir pienākums reģistrēties, un 3. panta 1. punktā minētie subjekti var iegūt informāciju par to, kurā valsts reģistrā tiem ir jāreģistrējas.
2. Ja 3. panta 1. punktā minēts subjekts ir uzņēmējdarbības vietas vairāk nekā vienā dalībvalstī, tas reģistrējas savas galvenās uzņēmējdarbības vietas dalībvalstī.
3. Ja 3. panta 1. punktā minēts subjektam nav uzņēmējdarbības vietas Savienībā, tas reģistrējas dalībvalstī, kurā ir tā saskaņā ar 8. pantu ieceltā juridiskā pārstāvja uzņēmējdarbības vieta vai, ja tam nav uzņēmējdarbības vietas, dalībvalstī, kur tam ir pastāvīgās dzīvesvietas adrese vai kur tas parasti uzturas.
4. Dalībvalstis nodrošina, ka reģistrācijas vajadzībām subjektam ir jāiesniedz tikai I pielikumā norādītā informācija.

5. Dalībvalstis nodrošina, ka pirms informācijas iesniegšanas saskaņā ar 4. punktu, subjekti tiek informēti, ka šī informācija tiks publicēta saskaņā ar 12. pantu un ka tie drīkst lūgt šo informāciju nublicēt saskaņā ar 12. panta 3. punktu.
6. Dalībvalstis nodrošina, ka reģistrētie subjekti iesniedz šādu informāciju:
 - (a) saprātīgā laika periodā informāciju par izmaiņām vai papildinājumiem datos, kas iesniegti saskaņā ar I pielikuma 1. punkta a), b), f(i) un f(ii) apakšpunktiem;
 - (b) katru gadu informāciju par izmaiņām vai papildinājumiem datos, kas iesniegti saskaņā ar 4. punktu, bet nav minēti a) apakšpunktā.
7. Dalībvalstis nodrošina, ka reģistrēti subjekti, kuri vairs nav klasificējami kā 3. panta 1. punktā minēti subjekti, par šo faktu var paziņot iestādei, kas ir atbildīga par attiecīgo valsts reģistru, kurā tie ir reģistrēti, un lūgt tos svītrot no šī reģistra. Ja 3. panta 1. punktā minētam subjektam saskaņā ar 2. vai 3. punktu ir jāreģistrējas citā valsts reģistrā nekā tajā, kurā tas ir reģistrēts, tas par šo faktu paziņo iestādei, kura ir atbildīga par attiecīgo valsts reģistru, un lūdz to svītrot no šī reģistra.

Šī iestāde pieprasījumu izskata piecu darbadienu laikā un svītrot reģistrēto subjekti no valsts reģistra, ja tā uzskata, ka subjekts vairs nav klasificējams kā 3. panta 1. punktā minēts subjekts vai ka attiecīgajā gadījumā tam vairs nav jābūt reģistrētam reģistrā, par kuru atbild šī iestāde. Par attiecīgo valsts reģistru atbildīgās iestādes lēmums ir apstrīdams administratīvi vai tiesā reģistrācijas dalībvalstī.
8. Dalībvalstis nodrošina, ka reģistrāciju, atjauninājumus, pieprasījumus tikt svītrotam no reģistra un pieprasījumus saskaņā ar 12. panta 3. punktu var iesniegt elektroniski un bez maksas.
9. Ja tas nepieciešams, lai nodrošinātu, ka reģistrācijas nolūkā sniegtā informācija aizvien ļauj par valsts reģistriem atbildīgajām iestādēm pareizi un precīzi identificēt trešās valstis, kuru vārdā interešu pārstāvība tiek veikta, un to, cik tiek tērēts par šādām darbībām, Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 23. pantu, lai grozītu I pielikumu, mainot reģistrācijas nolūkā iesniedzamās informācijas sarakstu atbilstoši izmaiņām interešu pārstāvības pakalpojumu tirgū, saskaņā ar 19. pantu izveidotās padomdevēju grupas izdotajiem atzinumiem, ieteikumiem un ziņojumiem vai attiecīgos gadījumos attiecīgiem starptautiskajiem un Eiropas standartiem un praksei. I pielikumā noteiktie personas datu lauki tiek mainīti, tikai ja tas ir nepieciešams, lai nodrošinātu 3. panta 1. punktā minēto subjektu un interešu pārstāvības darbību pareizu identificēšanu.

11. pants

Reģistrācijas procedūra

1. Dalībvalstis nodrošina, ka par valsts reģistru atbildīgā iestāde pārliecinās, ka katrā saskaņā ar 10. panta 4. punktu iesniegtajā reģistrācijā ir ietverti visi I pielikumā minētie elementi un tā nesatur acīmredzamas kļūdas.

Par valsts reģistru atbildīgā iestāde piecu darbadienu laikā pēc reģistrācijas pieteikuma saņemšanas izdara attiecīgu ierakstu reģistrā, ja vien nav saņemts pieprasījums saskaņā ar 2. punktu.
2. Ja reģistrācijas vajadzībām iesniegtā informācija ir nepilnīga vai satur acīmredzamas kļūdas, par valsts reģistru atbildīgā iestāde lūdz subjektam papildināt vai labot savu

pieteikumu. Piecu darbadienu laikā pēc atbildes saņemšanas no attiecīgā subjekta par valsts reģistru atbildīgā iestāde vai nu izdara attiecīgu ierakstu savā valsts reģistrā, vai atsakās izdarīt šādu ierakstu un informē attiecīgo subjektu par to, kādēļ pieteikums aizvien ir nepilnīgs vai satur acīmredzamas kļūdas.

3. Pēc ieraksta iekļaušanas valsts reģistrā reģistrētais subjekts nekavējoties un ne vēlāk kā piecu darbadienu laikā no par valsts reģistru atbildīgās iestādes saņem reģistrācijas apstiprinājumu, un tam tiek izsniegts unikāls *EIRN*, kā arī valsts reģistrā iekļautās informācijas kopija. *EIRN* formāts ir noteikts II pielikumā.
4. Dalībvalstis nodrošina, ka par reģistrācijas dalībvalsts valsts reģistru atbildīgā iestāde nekavējoties un ne vēlāk piecu darbadienu laikā pēc ieraksta izdarīšanas valsts reģistrā par katru jaunu reģistrāciju paziņo saskaņā ar I pielikuma 2. punkta e) apakšpunktu reģistrācijā norādīto dalībvalstu saskaņā ar 15. panta 1. punktu ieceltajām valsts iestādēm. Šāds paziņojums tiek nosūtīts arī, ja saskaņā ar 10. panta 6. punktu reģistrēts subjekts ir iesniedzis I pielikuma 2. punkta e) apakšpunktā minētās informācijas izmaiņas vai papildinājumus. Paziņojumā norāda reģistrētā subjekta nosaukumu, tā *EIRN* un saiti uz valsts reģistriem, kur reģistrācija ir veikta.
5. Dalībvalstis nodrošina, ka par valsts reģistru uzturēšanu atbildīgās iestādes dalībvalstīs, kas saņem 4. punktā minēto paziņojumu, tajā ietvertu informāciju nekavējoties un ne vēlāk kā piecu darbadienu laikā iekļauj attiecīgajā reģistrā. Informācija par reģistrēto subjektu netiek publicēta, ja reģistrācijas dalībvalsts attiecīgajos valsts reģistros šai informācijai tiek piemērota atkāpe no publicēšanas pienākuma saskaņā ar 12. panta 3. punktu.
6. Attiecībā uz darbībām, kuras ietilpst 3. panta 1. punkta darbības jomā, reģistrētiem subjektiem netiek piemērotas turpmākas reģistrācijas prasības citās dalībvalstīs.
7. Par valsts reģistriem atbildīgo iestāžu rīcība saskaņā ar 1.–5. punktu, tostarp atteikums izdarīt ierakstu reģistrā vai izsniegt *EIRN*, ir pārsūdzams administratīvā kārtā vai tiesā. Tas arī attiecas uz šajos punktos paredzēto darbību neveikšanu.
8. Ja uzraudzības iestādei ir ticama informācija, ka subjekts nav reģistrējies saskaņā ar 10. panta 1.–3. punktu reģistrā, kurš saskaņā ar 15. panta 3. punktu atrodas tās jurisdikcijā, tā var lūgt subjektu iesniegt tikai to informāciju, kas nepieciešama, lai noteiktu, vai subjekts ietilpst 3. panta 1. punkta darbības jomā.
9. Ja uzraudzības iestādei ir ticama informācija par subjekta, kas reģistrēts saskaņā ar 15. panta 3. punktu tās jurisdikcijā esošā reģistrā, iespējamu neatbilstību saskaņā ar 10. pantu pieņemtajos valsts noteikumos paredzētajiem pienākumiem, piemēram, neprecīzas informācijas sniegšanu reģistrējoties, tā var subjektam lūgt iesniegt 7. pantā minēto informāciju tādā apjomā, kāds nepieciešams, lai izmeklētu iespējamo neatbilstību.
10. Šā panta 8. un 9. punktā minētajā pieprasījumā iekļauj šādu informāciju:
 - (a) iespējamās neatbilstības izmeklēšanas pamatojums;
 - (b) nepieciešamā informācija un tas, kādēļ tā ir nepieciešama iespējamās neatbilstības izmeklēšanai;
 - (c) informācija par pieejamajiem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem.
11. Subjekts, kam pieprasījums tiek iesniegts, 10 darbadienu laikā iesniedz saskaņā ar 8. vai 9. punktu pieprasīto informāciju pilnīgā un precīzā veidā.

12. Attiecībā uz šā panta 8. un 9. punktā minētajiem pieprasījumiem ir piemērojami tās dalībvalsts tiesiskās aizsardzības līdzekļi, kuras uzraudzības iestāde ir izdevusi pieprasījumu.

12. pants

Publiskā piekļuve

1. Dalībvalstis nodrošina, ka tiek publicēta šāda valsts reģistrā iekļautā informācija par reģistrētiem subjektiem:
 - (a) informācija, ko reģistrētais subjekts ir iesniedzis saskaņā ar I pielikuma 1. punkta a), e), f) (i), f) (ii), h), i), j) un k) apakšpunktiem un 2. punkta a) (i) apakšpunktu un b)–h) apakšpunktu;
 - (b) saskaņā ar 11. panta 3. punktu izsniegtais *EIRN*;
 - (c) reģistrācijas datums;
 - (d) šā punkta a) apakšpunktā minētās informācijas pēdējās atjaunināšanas datums.Reģistrētā subjekta saskaņā ar I pielikuma 2. punkta c) apakšpunktu iesniegtās gada summas publicēšana tiek veikta saskaņā ar III pielikumā doto tabulu.
2. Dalībvalstis nodrošina, ka 1. punktā minētā informācija tiek prezentēta formātā, kas ir viegli pieejams un mašīnlasāms, skaidri salasāms un lietotājiem draudzīgs, tostarp izmantojot vienkāršu valodu. Informācija tiek darīta pieejama ar meklēšanas iespējām vismaz vienā reģistrācijas dalībvalsts valodā un kādā no Savienības oficiālajām valodām, ko lielā mērā saprot pēc iespējas lielāks Savienības pilsoņu skaits.
3. Dalībvalstis nodrošina, ka 3. panta 1. punktā minētie subjekti var pieteikt atkāpi no 1. punktā minētās datu publicēšanas, iesniedzot pienācīgi pamatotu pieprasījumu. Uzraudzības iestāde pieņem lēmumu par publiskās piekļuves daļēju vai pilnīgu ierobežošanu, ja pieprasījumu iesniegušais subjekts pierāda, ka, ņemot vērā konkrētā gadījuma apstākļus, tas ir pamatots ar leģitīmām interesēm, tostarp nopietnu risku, ka publicēšanas gadījumā kādas personas pamattiesības varētu tikt pārkāptas, jo īpaši Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 1., 2., 3., 4 vai 6. pantā aizsargātās pamattiesības. Pretējā gadījumā uzraudzības iestāde pieņem lēmumu par pieprasījuma noraidīšanu.
4. Jebkurš saskaņā ar 3. punktu pieņemts lēmums ir apstrīdams, izmantojot tiesiskās aizsardzības līdzekļus reģistrācijas dalībvalstī. Dalībvalstis nodrošina, ka jebkuras izskatīšanas procedūras, ieskaitot tiesiskās aizsardzības līdzekļu izmantošanu, tiek īstenotas saprātīgā laika periodā un galīgais lēmums tiek pieņemts bez kavēšanās.
5. Dalībvalstis nodrošina, ka no brīža, kad tiek iesniegts pieprasījums saskaņā ar 3. punktu, līdz lēmuma galīgai stāšanās spēkā informācija, par kuru pieprasījums ir iesniegts, netiek publicēta.
6. Dalībvalstis nodrošina, ka, ja 3. punktā minētais lēmums ir stājies spēkā, valsts reģistra ierakstā, uz kuru lēmums attiecas, tiek norādīts, ka publiskā piekļuve ir attiecīgi daļēji vai pilnībā ierobežota.

13. pants

Agregēto datu publicēšana

1. Sākot no [gads pēc transponēšanas termiņa] 31. marta un pēc tam līdz katra gada 31. martam katra dalībvalsts publicē un nosūta Komisijai ziņojumu, kura pamatā ir to valsts reģistros reģistrēto subjektu sniegtā informācija. Šis ziņojums satur tikai šādus datus:
 - (a) agregētos datus par gada summām, kas iepriekšējā finanšu gadā saņemtas no katras trešās valsts. Šo agregēto datu pamatā būtu jābūt informācijai, kas iesniegta saskaņā ar I pielikuma 2. punkta b) un c) apakšpunktiem;
 - (b) agregētos datus par gada summām, kas iepriekšējā finanšu gadā saņemtas no katras trešās valsts dalījuma pa organizāciju kategorijām. Šo agregēto datu pamatā būtu jābūt informācijai, kas iesniegta saskaņā ar I pielikuma 1. punkta h) apakšpunktu un 2. punkta b) un c) apakšpunktiem;
 - (c) trešo valstu subjektu kopskaitu, kas saistāmi ar konkrētu trešo valsti. Šo agregēto datu pamatā būtu jābūt informācijai, kas iesniegta saskaņā ar I pielikuma 2. punkta b) apakšpunktu;
 - (d) sarakstu ar trešām valstīm, kuras atbilst 16. panta 3. punkta b) apakšpunkta ii) punktā dotajiem kritērijiem.
2. Pamatojoties uz dalībvalstu saskaņā ar 1. punktu nosūtītajiem datiem, Komisija līdz katra gada 31. maijam publicē saņemto datu kopsavilkumu un uzskaita trešās valstis, kuras atbilst 16. panta 3. punkta b) apakšpunkta i) punktā dotajiem kritērijiem.
3. Ja tas nepieciešams, lai nodrošinātu, ka dalībvalstu publicētajos ziņojumos sniegtā informācija turpina sabiedrībai nodrošināt agregētos datus 3. panta 1. punkta darbības jomā ietilpstošu subjektu veikto interešu pārstāvības darbību tvēruma, vēriena un izmantoto līdzekļu izprašanai, un lai nodrošinātu saraksta izveidi ar 16. panta 3. punkta b) apakšpunktā dotajiem kritērijiem atbilstošajām trešajām valstīm, Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 23. pantu, lai grozītu 1. punktu, veicot izmaiņas sarakstā ar informāciju, kas iekļaujama dalībvalstu publicētajos ziņojumos, atbilstoši izmaiņām interešu pārstāvības pakalpojumu tirgū, saskaņā ar 19. pantu izveidotās padomdevēju grupas izdotajiem atzinumiem, ieteikumiem un ziņojumiem vai attiecīgos gadījumos attiecīgiem starptautiskajiem un Eiropas standartiem un praksei.

14. pants

Informācija amatpersonām

1. Dalībvalstis nodrošina, ka reģistrētie subjekti, 3. panta 1. punktā minēto darbību veikšanas ietvaros kontaktējoties ar amatpersonām, norāda savu *EIRN*.
2. Dalībvalstis nodrošina, ka, ja reģistrētie subjekti izmanto apakšuzņēmējus, šie apakšuzņēmēji, 3. panta 1. punktā minēto darbību veikšanas ietvaros kontaktējoties ar amatpersonām, norāda reģistrētā subjekta *EIRN*.

III NODAĻA. UZRAUDZĪBA UN IZPILDES PANĀKŠANA

15. pants

Kompetentās valsts iestādes

1. Katra dalībvalsts ieceļ:
 - (a) vienu vai vairākas iestādes, kuras atbild par valsts reģistriem;
 - (b) vienu vai vairākas uzraudzības iestādes.
2. Katrai uzraudzības iestādei ir piekļuve savā pārziņā esošajiem valsts reģistriem nolūkā uzraudzīt atbilstību šajā direktīvā noteiktajiem pienākumiem un panākt to izpildi, kā arī apmainīties ar informāciju ar citu dalībvalstu uzraudzības iestādēm un Komisiju, ja tas paredzēts šajā direktīvā.
3. Katrai uzraudzības iestādei ir jurisdikcija attiecībā uz 3. panta 1. punktā minētajiem subjektiem, kuriem ir jāreģistrējas saskaņā ar 10. panta 1., 2. vai 3. punktu tās atbildībā esošajos valsts reģistros.
4. Ja 3. panta 1. punktā minēts subjekts nav iecēlis juridisko pārstāvi saskaņā ar 8. panta 1. punktu, jurisdikcija piekrīt jebkurai uzraudzības iestādei dalībvalstī, kurā subjekts veic interešu pārstāvības darbību.
5. Ja dalībvalsts ieceļ vairāk nekā vienu uzraudzības iestādi, tā nodrošina, ka katras iestādes uzdevumi ir skaidri noteikti un tās savu pienākumu izpildē cieši un efektīvi sadarbojas. Dalībvalstis norāda, kurai uzraudzības iestādei adresējama saziņa pārsūtīšanai attiecīgajai iestādei šajā dalībvalstī.
6. Dalībvalstis nodrošina, ka uzraudzības iestāde savu funkciju izpildē ir neatkarīga. Dalībvalstis jo īpaši nodrošina, ka uzraudzības iestādes darbinieki, izmantojot ar šo direktīvu noteiktās pilnvaras:
 - (a) spēj izpildīt savus pienākumus neatkarīgi, bez politiskas vai cita veida ārējas ietekmes un ne lūdz, nedz pieņem instrukcijas no valdības vai citām publiskiem vai privātiem subjektiem;
 - (b) neveic nekādas darbības, kuras nav savienojamas ar viņu pienākumu izpildi un šajā direktīvā noteikto pilnvaru izmantošanu.
7. Dalībvalstis nodrošina, ka saskaņā ar 1. punktu ieceltajām valsts iestādēm ir visi nepieciešamie līdzekļi, lai veiktu saskaņā ar šo direktīvu tām uzdotos uzdevumus, tostarp pietiekami tehniskie, finanšu un cilvēkresursi.
8. Dalībvalstis nodrošina, ka, veicot saskaņā ar šo direktīvu tām uzdotos uzdevumus, saskaņā ar 1. punktu ieceltās valsts iestādes nodrošina, lai nerastos nekādas negatīvas sekas, tostarp stigmatizācija, tikai no fakta, ka subjekts ir reģistrēts subjekts vai tam ir nosūtīts pieprasījums saskaņā ar 16. panta 3. punktu.
9. Dalībvalstis nodrošina, ka saskaņā ar 1. punktu ieceltās valsts iestādes dara publiski pieejamu informāciju un skaidrojumus par šīs direktīvas piemērošanu, kā arī padomdevēju grupas saskaņā ar 19. panta 6. punktu izdotos atzinumus, ieteikumus vai ziņojumus.

10. Dalībvalstis līdz [viens gads pēc stāšanās spēkā] informē Komisiju un pārējās dalībvalstis par valsts iestādēm, kuras ieceltas saskaņā ar 1. punktu. Komisija publicē iecelto kompetento valsts iestāžu sarakstu.

16. pants

Informācijas pieprasījumi

1. Dalībvalstis nodrošina, ka uzraudzības iestāžu pilnvaras no 3. panta 1. punktā minētajiem subjektiem pieprasīt informāciju ierobežo šā panta 2.–9. punktā minētie nosacījumi.
2. Pieprasījumu saskaņā ar šo pantu var veikt tikai tā uzraudzības iestāde, kuras jurisdikcijā ietilpst attiecīgais subjekts.
3. Izņemot 11. panta 8. un 9. punktā minētos gadījumus, pieprasījumu var veikt tikai šādos gadījumos un tas drīkst ietvert tikai saskaņā ar 7. pantu glabājamus datus:
 - (a) gada summa, ko reģistrēts subjekts iepriekšējā finanšu gadā saņēmis no viena trešās valsts subjekta, pārsniedz 1 000 000 EUR;
 - (b) trešās valsts subjekts, kura vārdā reģistrētais subjekts rīkojas, darbības ir saistāmas ar trešo valsti, kura kādā no pieciem iepriekšējiem finanšu gadiem, ņemot vērā visus trešās valsts subjektus, kuru darbības ir saistāmas ar šo trešo valsti, ir kopā iztērējusi gada summu, kas pārsniedz kādu no šīm vērtībām:
 - i) 8 500 000 EUR par interešu pārstāvības darbībām Savienībā;
 - ii) 1 500 000 EUR par interešu pārstāvības darbībām vienā dalībvalstī;ja vien reģistrētais subjekts neietilpst 3. panta 1. punkta a) apakšpunkta darbības jomā un iepriekšējā finanšu gadā tā saņemtā agregētā gada summa par visām šīs direktīvas darbības jomā ietilpstošajām darbībām nepārsniedz 25 000 EUR.
4. Šā panta 3. punktā minētais pieprasījums satur šādus elementus:
 - (a) paziņojumu, norādot, kurš no 3. punktā dotajiem nosacījumiem ir izpildīts;
 - (b) pieprasītos datus;
 - (c) informāciju par pieejamajiem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem.
5. Ja uzraudzības iestāde, kas nav reģistrācijas dalībvalsts uzraudzības iestāde, uzskata, ka ir izpildīts kāds no 3. punktā dotajiem nosacījumiem, tā var lūgt reģistrācijas dalībvalsts uzraudzības iestādi no reģistrētā subjekta pieprasīt saskaņā ar 7. pantu glabājamus datus.
6. Saņemot pieprasījumu saskaņā ar 5. punktu, un ja tā uzskata, ka ir izpildīti 3. punktā dotie nosacījumi, reģistrācijas dalībvalsts uzraudzības iestāde veic pieprasījumu saskaņā ar 3. punktu un saņemto informāciju nosūta uzraudzības iestādei, no kuras tika saņemts pieprasījums. Ja reģistrācijas dalībvalsts uzraudzības iestāde iepriekšējo 12 mēnešu laikā ir veikusi pieprasījumu saskaņā ar 3. punktu, pieprasot to pašu informāciju no tā paša reģistrētā subjekta, tā nosūta šo informāciju uzraudzības iestādei, no kuras pieprasījums tika saņemts, neveicot jaunu pieprasījumu.

Ja reģistrācijas dalībvalsts uzraudzības iestāde uzskata, ka 3. punktā dotie nosacījumi nav izpildīti, tā sniedz atbildi uzraudzības iestādei, no kuras pieprasījums tika

saņemts, paskaidrojot iemeslus, kādēļ pieprasījums netiek veikts vai kādēļ attiecīgā informācija netiek nosūtīta.

7. Subjekts, kam pieprasījums tiek iesniegts, 10 darbadienu laikā iesniedz saskaņā ar 4. punkta b) apakšpunktu pieprasīto informāciju pilnīgā, skaidrā, saskaņotā un saprotamā formātā.
8. Attiecībā uz šā panta 3. punktā minētajiem pieprasījumiem ir izmantojami tās dalībvalsts tiesiskās aizsardzības līdzekļi, kuras uzraudzības iestāde ir veikusi pieprasījumu.
9. Ja tas nepieciešams, lai nodrošinātu to, ka uzraudzības iestādes var pieprasīt datus no subjektiem, kuriem ir īpaši ticama iespēja ietekmēt politikas vai tiesību aktu izstrādi, saturu vai īstenošanu vai publisko lēmumu pieņemšanas procesus Savienībā vai dalībvalstī, Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 23. pantu, lai grozītu 3. punktā noteiktos finanšu sliekšņus atbilstoši izmaiņām interešu pārstāvības pakalpojumu tirgū, saskaņā ar 19. pantu izveidotās padomdevēju grupas izdotajiem atzinumiem, ieteikumiem un ziņojumiem vai attiecīgos gadījumos attiecīgiem starptautiskajiem un Eiropas standartiem un praksei.

17. pants

Pārrobežu sadarbība

1. Dalībvalstis nodrošina, ka to uzraudzības iestādes sadarbojas ar visu pārējo dalībvalstu uzraudzības iestādēm, kad tas nepieciešams.
2. Dalībvalstis nodrošina, ka, ja uzraudzības iestādei ir pamatotas aizdomas, ka citas dalībvalsts uzraudzības iestādes jurisdikcijā esošs subjekts nepilda saskaņā ar šo direktīvu tam noteiktos pienākumus, tā par to paziņo attiecīgās dalībvalsts uzraudzības iestādei.
3. Šā panta 2. punktā minēto paziņojumu pienācīgi motivē, tas ir samērīgs, un tajā norāda vismaz šādu informāciju:
 - (a) informāciju, uz kuras pamata iespējams identificēt subjektu;
 - (b) attiecīgo faktu aprakstu, šīs direktīvas attiecīgos noteikumus un iemeslus, kādēļ ziņojošajai iestādei ir aizdomas par šīs direktīvas pārkāpumu.Paziņojumā var iekļaut citu informāciju, ko paziņojošā iestāde uzskata par būtisku, tostarp, attiecīgos gadījumos — pēc tās iniciatīvas apkopotu informāciju.
4. Dalībvalstis nodrošina, ka, ja uzraudzības iestāde saņem paziņojumu saskaņā ar 2. punktu, tā bez nepamatotas kavēšanās un ne vēlāk kā vienu mēnesi pēc paziņojuma saņemšanas informē uzraudzības iestādi, no kuras paziņojums tika saņemts, par savu novērtējumu attiecībā uz iespējamo pārkāpumu un attiecīgā gadījumā sniedz papildu informāciju par veiktajiem vai plānotajiem izmeklēšanas vai izpildes panākšanas pasākumiem saskaņā ar 11. panta 8. vai 9. punktu un 22. pantu, lai nodrošinātu atbilstību šai direktīvai.
5. Ja galvenās uzņēmējdarbības vietas dalībvalsts uzraudzības iestādei nav pietiekami daudz informācijas, lai rīkotos uz 2. punktā minētā paziņojuma pamata, tā var pieprasīt papildu informāciju no kompetentās iestādes, kura nosūtīja paziņojumu.
6. Saskaņā ar 15. panta 1. punktu iecelto valsts iestāžu, kā arī uzraudzības iestāžu un Komisijas administratīvā sadarbība un informācijas apmaiņa saskaņā ar šā panta 2.,

4. un 5. punktu un šīs direktīvas 11. panta 4. punktu, 16. panta 5. un 6. punktu un 18. pantu tiek īstenota, izmantojot ar Regulu (ES) Nr. 1024/2012 izveidoto *IMI* sistēmu.

18. pants

Pārrobežu informācijas apmaiņa starp uzraudzības iestādēm

1. Dalībvalstis nodrošina, ka uzraudzības iestādes ir kompetentas pieprasīt šādu informāciju no citu dalībvalstu uzraudzības iestādēm, ja šāda informācija ir nepieciešama 17. panta 2. punktā minētās pārrobežu sadarbības īstenošanai:
 - (a) informāciju, ko reģistrēts subjekts iesniedzis saskaņā ar 10. panta 4. punktu;
 - (b) jebkāda analīze, ko uzraudzības iestāde veikusi uz a) apakšpunktā minētās informācijas pamata.
2. Dalībvalstis nodrošina, ka, saņemot pieprasījumu saskaņā ar 1. punktu, reģistrācijas dalībvalsts uzraudzības iestāde nosūta informāciju pieprasošajai uzraudzības iestādei, ja vien tā neuzskata, ka nav izpildītas 1. punktā noteiktās prasības, kurā gadījumā tā pieprasošajai uzraudzības iestādei sniedz atbildi, paskaidrojot iemeslus, kādēļ attiecīgā informācija netiek sniegta.
3. Dalībvalstis nodrošina, ka uzraudzības iestādes Komisijai pēc tās pieprasījuma sniedz agregētos datus, kuru pamatā ir reģistrēto subjektu saskaņā ar 10. panta 4. punktu iesniegtā informācija, direktīvas īstenošanas uzraudzības nolūkā, tostarp, lai sagatavotos 19. pantā minētās padomdevēju grupas sanāksmēm. Šie agregētie dati drīkst saturēt tikai tādus personas datus, kas nepieciešami efektīvas uzraudzības nodrošināšanai. Ja tehniski iespējams, informāciju nosūta mašīnlasāmā formātā.
4. Apstrādājot personas datus saskaņā ar 1.–3. punktu, uzraudzības iestādes rīkojas kā pārziņi Regulas (ES) 2016/679 4. panta 7. punkta izpratnē, un Komisija rīkojas kā pārzinis Regulas (ES) 2018/1725 3. panta 8. punkta izpratnē attiecībā uz savām datu apstrādes darbībām.

19. pants

Padomdevēju grupa

1. Tiek izveidota padomdevēja grupa.
2. Padomdevēju grupa Komisijai palīdz šādu uzdevumu izpildē:
 - (a) atvieglot saziņu un dalīšanos ar informāciju un paraugpraksi, kā arī konsultēt par iespējamiem norādījumiem attiecībā uz šīs direktīvas īstenošanu, jo īpaši saistībā ar tās 2. panta 4. punkta b) apakšpunktu, 3. panta 1. punktu un 20. pantu;
 - (b) atvieglot saziņu un dalīšanos ar informāciju un paraugpraksi par mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu Direktīvas 2013/34/ES 3. panta izpratnē konkrētajām vajadzībām;
 - (c) konsultēt par saskaņā ar 13. pantu publicējamo agregēto datu ieteicamajiem formātiem;
 - (d) ziņot Komisijai par jebkādam atšķirībām šīs direktīvas piemērošanā;

- (e) konsultēt par saskaņā ar 9. pantu izveidoto un uzturēto valsts reģistru ieteicamo tehnisko infrastruktūru.
3. Katra dalībvalsts norīko vienu pārstāvi un vienu alternatīvu pārstāvi, kurš pārstāv saskaņā ar 15. pantu iecelto uzraudzības iestādi.
 4. Eiropas Parlamenta un Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas valstu, kuras ir Līguma par Eiropas Ekonomikas zonu¹⁷ līgumslēdzējas valstis, pārstāvji var tikt uzaicināti piedalīties padomdevēju grupas sanāksmēs kā novērotāji.
 5. Padomdevēju grupu vada un tās sekretariāta darbību nodrošina Komisija. Padomdevēju grupa pieņem savu reglamentu.
 6. Padomdevēju grupa 2. punktā tai noteikto uzdevumu kontekstā apstiprina savus atzinumus, ieteikumus vai ziņojumus ar grupas locekļu vienkāršu balsu vairākumu.

20. pants

Apiešanas aizliegums

Dalībvalstis nodrošina, ka ir aizliegts tīši un apzināti piedalīties darbībās, kuru mērķis ir apiet vai kuru rezultātā tiek apieti šajā direktīvā noteiktie pienākumi.

21. pants

Ziņošana par pārkāpumiem un ziņojošo personu aizsardzība

Dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka attiecībā uz ziņošanu par šīs direktīvas pārkāpumiem un to personu aizsardzību, kuras ziņo par šādiem pārkāpumiem, piemēro Direktīvu (ES) 2019/1937.

22. pants

Sankcijas

1. Dalībvalstis nosaka noteikumus attiecībā uz sankcijām, kas ir ierobežotas līdz administratīviem sodiem, par 3. panta 1. punktā minēto subjektu vai attiecīgos gadījumos to juridisko pārstāvju izdarītiem to valsts noteikumu pārkāpumiem, kas pieņemti, lai transponētu 6., 7., 8., 10., 11., 14., 16. un 20. pantu. Šie noteikumi atbilst šā panta 2.–6. punkta nosacījumiem.

Sankcijas piemēro uzraudzības iestāde, kurai ir jurisdikcija pār attiecīgo subjektu, vai tiesu iestāde pēc uzraudzības iestādes lūguma.
2. Šā panta 1. punktā minēto finansiālo sankciju maksimālā piemērojamā summa uzņēmumiem ir 1 % no to gada globālā apgrozījuma iepriekšējā finanšu gadā, citām juridiskām personām — 1 % no subjekta gada budžeta saskaņā ar pēdējā noslēgtā finanšu gada datiem un privātpersonām — 1000 EUR.
3. Sankcijas katrā individuālajā gadījumā ir efektīvas, samērīgas un atturošas, jo īpaši ņemot vērā pārkāpuma, ar kuru tās saistītas, raksturu, atkārtošanos un ilgumu, kā arī

¹⁷ Līgums par Eiropas Ekonomikas zonu (OV L 1, 3.1.1994., 3. lpp., *ELI*: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/1994/1/oj).

attiecīgos gadījumos 3. panta 1. punktā minētā subjekta, kurš izdarījis pārkāpumu, saimniecisko un tehnisko stāvokli un darbības spējas.

4. Pirms sankciju piemērošanas uzraudzības iestāde izdod brīdinājumu vai izsaka rājienu attiecīgajam subjektam par to, ka tas varētu pārkāpt vai ir pārkāpis šīs direktīvas noteikumus, izņemot, ja šis pārkāpums ir 20. panta pārkāpums.
5. Dalībvalstis nodrošina, ka uzraudzības iestādes pilnvaru īstenošanai saskaņā ar šo pantu piemēro atbilstošus aizsardzības pasākumus saskaņā ar Savienības un dalībvalsts tiesību aktiem, tostarp nodrošinot tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību un taisnīgu tiesu.

IV NODAĻA. NOBEIGUMA NOTEIKUMI

23. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.
2. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus, kas minēti 10. panta 9. punktā, 13. panta 3. punktā un 16. panta 9. punktā, Komisijai piešķir uz nenoteiktu laikposmu no [šīs regulas spēkā stāšanās dienas].
3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 10. panta 9. punktā, 13. panta 3. punktā un 16. panta 9. punktā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.
4. Pirms deleģēta akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar katras dalībvalsts ieceltajiem ekspertiem saskaņā ar principiem, kas paredzēti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.
5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģētu aktu, tā par šo aktu paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.
6. Saskaņā ar 10. panta 9. punktu, 13. panta 3. punktu vai 16. panta 9. punktu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

24. pants

Grozījums Direktīvā (ES) 2019/1937

Direktīvu (ES) 2019/1937 groza šādi:

1. direktīvas 2. panta 1. punkta a) apakšpunktam pievieno šādu xi) punktu:
“xi) ar pārredzamību un labu pārvaldību saistīti iekšējā tirgus noteikumi;”;

2. pielikuma I daļā pievieno šādu K punktu:

“K. 2. panta 1. punkta a) apakšpunkta xi) punkts — ar pārredzamību un labu pārvaldību saistīti iekšējā tirgus noteikumi

Eiropas Parlamenta un Padomes XXXX. gada XX.XXXX Direktīva (ES) XXXX/XXXX, ar ko izveido saskaņotas prasības iekšējā tirgū attiecībā uz interešu pārstāvību trešo valstu vārdā un groza Direktīvu (ES) 2019/1937 (OV atsauce).”.

25. pants

Ziņošana un pārskatīšana

1. Vēlākais līdz *[12 mēneši pēc transponēšanas termiņa]* Komisija Eiropas Parlamentam, Padomei un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai iesniedz ziņojumu par šīs direktīvas īstenošanu.
2. Vēlākais līdz *[četri gadi pēc transponēšanas termiņa]* Komisija šo direktīvu izvērtē un iesniedz ziņojumu par galvenajiem konstatējumiem Eiropas Parlamentam, Padomei un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai.
Šajā izvērtējumā novērtā direktīvas efektivitāti un samērīgumu. Tajā, citastarp, novērtē nepieciešamību veikt izmaiņas darbības jomā un direktīvā paredzēto aizsardzības pasākumu efektivitāti. Attiecīgā gadījumā tam var pievienot attiecīgus tiesību aktu priekšlikumus.
3. Dalībvalstis sniedz Komisijai informāciju, kas vajadzīga 1. un 2. punktā minēto ziņojumu sagatavošanai.

26. pants

Transponēšana

1. Vēlākais *[18 mēnešus pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā]* dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības. Dalībvalstis tūlīt dara zināmu Komisijai minēto noteikumu tekstu.
Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu, vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā šāda atsauce izdarāma.
2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmu to savu galveno noteikumu tekstu, kurus tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.
3. Dalībvalstīm, kuras vēl nav ieviesušas euro, naudas vienību summu, kura līdzvērtīga šajā direktīvā norādītajām summām, aprēķina, piemērojot valūtas maiņas kursu, kas publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* dienā, kad stājas spēkā jebkura direktīva, ar ko nosaka minētās summas.

Veicot pārrēķinu to dalībvalstu naudas vienībās, kuras nav ieviesušas euro, šajā direktīvā norādītās summas euro var palielināt vai samazināt par ne vairāk kā 5 %, lai iegūtu apaļu summu naudas vienībās.

27. pants

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Strasbūrā,

*Eiropas Parlamenta vārdā —
priekšsēdētājs*

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*

TIESĪBU AKTA PRIEKŠLIKUMA FINANŠU PĀRSKATS

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS

1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums

1.2. Attiecīgā(s) rīcībpolitikas joma(s)

1.3. Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz:

1.4. Mērķi

1.4.1. *Vispārīgie mērķi*

1.4.2. *Konkrētie mērķi*

1.4.3. *Paredzami rezultāti un ietekme*

1.4.4. *Snieguma rādītāji*

1.5. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums

1.5.1. *Īstermiņā vai ilgtermiņā izpildāmās vajadzības, tostarp sīki izstrādāts iniciatīvas izvēšanas grafiks*

1.5.2. *Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība (tās pamatā var būt dažādi faktori, piemēram, koordinēšanas radītie ieguvumi, juridiskā noteiktība, lielāka rezultativitāte vai komplementaritāte). Šā punkta izpratnē "Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība" ir vērtība, kas veidojas Savienības iesaistīšanās rezultātā un kas papildina vērtību, kura veidotos, ja dalībvalstis rīkotos atsevišķi.*

1.5.3. *Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas*

1.5.4. *Saderība ar daudzgadu finanšu shēmu un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem*

1.5.5. *Dažādo pieejamo finansēšanas iespēju, tostarp pārdales iespējas, novērtējums*

1.6. Priekšlikuma/iniciatīvas ilgums un finansiālā ietekme

1.7. Plānotās budžeta izpildes metodes

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

2.1. Pārraudzības un ziņošanas noteikumi

2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma

2.2.1. *Ierosināto pārvaldības veidu, finansējuma apgūšanas mehānismu, maksāšanas kārtības un kontroles stratēģijas pamatojums*

2.2.2. *Informācija par apzinātajiem riskiem un risku mazināšanai izveidoto iekšējās kontroles sistēmu*

2.2.3. *Kontroles izmaksefektivitātes (kontroles izmaksu attiecība pret attiecīgo pārvaldīto līdzekļu vērtību) aplēse un pamatojums un gaidāmā kļūdu riska līmeņa novērtējums (maksājumu izdarīšanas brīdī un slēgšanas brīdī)*

2.3. Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi

3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS APLĒSTĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

- 3.1. Attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijas un budžeta izdevumu pozīcijas**
- 3.2. Priekšlikuma aplēstā finansiālā ietekme uz apropriācijām**
 - 3.2.1. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz darbības apropriācijām*
 - 3.2.2. Aplēstais iznākums, ko dos finansējums no darbības apropriācijām*
 - 3.2.3. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz administratīvajām apropriācijām*
 - 3.2.3.1. Aplēstās cilvēkresursu vajadzības*
 - 3.2.4. Saderība ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu*
 - 3.2.5. Trešo personu iemaksas*
- 3.3. Aplēstā ietekme uz ieņēmumiem**

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS

1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums

Priekšlikums — Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva, ar ko izveido saskaņotas prasības iekšējā tirgū attiecībā uz trešo valstu vārdā veiktas interešu pārstāvības pārredzamību un groza Direktīvu (ES) 2019/1937

1.2. Attiecīgā(s) rīcībpolitikas joma(s)

Iekšējais tirgus un demokrātija

1.3. Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz:

jaunu darbību

jaunu darbību, pamatojoties uz izmēģinājuma projektu / sagatavošanas darbību⁷⁴

esošas darbības pagarināšanu

vienas vai vairāku darbību apvienošanu vai pārorientēšanu uz citu/jaunu darbību

1.4. Mērķi

1.4.1. Vispārīgie mērķi

Šī priekšlikuma vispārīgais mērķis ir nodrošināt trešo valstu vārdā veiktu interešu pārstāvības darbību iekšējā tirgus pienācīgu funkcionēšanu.

1.4.2. Konkrētie mērķi

Konkrētais mērķis Nr. 1

Noteikt saskaņotus pārredzamības pasākumus attiecībā uz trešo valstu vārdā veiktu interešu pārstāvību.

Konkrētais mērķis Nr. 2

Nodrošināt šajā direktīvā noteikto pienākumu efektīvu pārraudzību.

Konkrētais mērķis Nr. 3

Nodrošināt kompetento valsts iestāžu efektīvu pārrobežu sadarbību nolūkā nodrošināt direktīvas pilnīgu un efektīvu īstenošanu.

1.4.3. Paredzamie rezultāti un ietekme

Norādīt, kāda ir priekšlikuma/iniciatīvas iecerētā ietekme uz labuma guvējiem / mērķgrupām.

Viendabīgāka politikas pieeja visā Savienībā attiecībā uz trešo valstu vārdā veiktām interešu pārstāvības darbībām nodrošinās lielāku skaidrību un paredzamību uzņēmumiem, pilsoņiem un citām ieinteresētajām personām un atvieglos iekšējā tirgus funkcionēšanu.

Dalībvalstīm

Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka pastāv trešo valstu vārdā veiktas interešu pārstāvības pārredzamības reģistri un tie aptver darbības, kuras ietilpst tiesību akta

⁷⁴

Kā paredzēts Finanšu regulas 58. panta 2. punkta a) vai b) apakšpunktā.

darbības jomā. Dalībvalstīm, kurās šobrīd šādas sistēmas nav izveidotas, būtu jāizstrādā un jāievieš jaunas pārredzamības sistēmas un jāizveido reģistrs. Tas ietvertu publiski pieejama valsts reģistra izstrādi, ieviešanu un regulāru uzturēšanu un attiecīgo kompetento iestāžu izveidi. Pārējām dalībvalstīm būtu jāgroza esošais pārredzamības režīms attiecībā uz interešu pārstāvību kopumā. Izmaiņu apmērs būs atkarīgs no esošā režīma specifikas tādos galvenajos parametros kā darbības joma, esošo prasību veids un raksturs un uzraudzības un izpildes panākšanas mehānismu veidi.

Papildus atbilstoša regulatīvā režīma un reģistru ieviešanai dalībvalstu iestādes arī piedalītos Savienības līmeņa padomdevēju grupā un īstenotu administratīvo sadarbību ar kompetentajām valsts iestādēm. Lai ierobežotu administratīvo slogu, valsts iestāžu, kā arī uzraudzības iestāžu un Komisijas informācijas apmaiņa notiktu, izmantojot Iekšējā tirgus informācijas sistēmu (*IMI* sistēma) dalībvalstu kompetento iestāžu administratīvajai sadarbībai ar vienoto tirgu saistītās politikas jomās.

Priekšlikuma pamatošanai veiktajā pētījumā Komisija aplēsa, ka dalībvalstu iestādēm rastos zemāk norādītās izmaksas.

Pirmkārt, iepazīšanas izmaksas ir vienreizējas īstenošanas izmaksas pirmajā gadā iestādēm visās 27 dalībvalstīs. Kopējās izmaksas tiek lēstas robežās no 1500 EUR līdz 4600 EUR visām dalībvalstu iestādēm.

Otrkārt, izmaksas par to, lai nodrošinātu atbilstoša reģistra esamību, ietver izmaksas par aprīkojumu reģistra izveidei vai grozīšanai, kā arī ikgadējās uzturēšanas izmaksas. Iniciatīvu pavadošajā pētījumā tika aplēsts, ka uzturēšanas izmaksas varētu būt robežās no 65 000 EUR līdz 585 000 EUR to 12 dalībvalstu iestādēm, kurām nav jau izveidotu IT rīku. Vērtējot 10 gadu perspektīvā, 2.–10. gadā kopējā summa būtu aptuveni no 585 000 EUR līdz 5,27 miljoniem EUR. Tām 15 dalībvalstīm, kurām jau ir reģistri, pētījumā tika aplēsts, ka to atjaunināšana, iekļaujot datu laukus par interešu pārstāvības aspektiem saistībā ar trešām valstīm, neradītu būtisku uzturēšanas izmaksu pieaugumu, ņemot vērā intervences skarto subjektu ierobežoto skaitu. Ikgadējās IT uzturēšanas izmaksas šajās dalībvalstīs līdz ar to būs uzskatāmas par ierastās darbības izmaksām.

Treškārt, izmaksas par atbilstošas pārvaldības, uzraudzības un izpildes panākšanas režīma nodrošināšanu, kas varētu aptvert neatkarīgās uzraudzības iestādes, ietver jauna režīma izveidi un darbību vai esošā režīma grozīšanu un darbību. Šīs izmaksas atkārtosies 2.–10. gadā. Aplēstās izmaksas visā Savienībā būs robežās no aptuveni 565 000 EUR līdz 848 000 EUR gadā un robežās no 5,65 līdz 8,48 miljoniem EUR 10 gadu perspektīvā.

Savukārt šīs iniciatīvas īstenošanas rezultātā būtu vairāki ieguvumi.

Pirmkārt, primārais ieguvums ir trešo valstu vārdā veiktu interešu pārstāvības darbību tirgus labāka pārredzamība un izpratne par to. Labāki mehānismi informācijas apmaiņai starp dalībvalstu iestādēm arī ļautu uzlabot redzamību un pārraudzību attiecībā uz trešo valstu interešu pārstāvības darbībām. Priekšlikums varētu veicināt uzticības veidošanos starp dažādiem subjektiem un palielināt valsts sektora uzticību to subjektu lomai, nolūkiem un praksei, kuri iekšējā tirgū veic interešu pārstāvības darbības trešo valstu vārdā.

Otrkārt, papildu šiem tiešajiem ieguvumiem paredzams, ka, pastāvot juridiskam režīmam un saistītiem reģistriem attiecībā uz trešo valstu vārdā veiktām interešu

pārstāvības darbībām, tam būtu pozitīva ietekme uz tādu jautājumu izpratni, kuri saistīti ar trešo valstu vārdā veiktu interešu pārstāvību.

Tomēr ir būtiski uzsvērt, ka zināmi izaicinājumi saglabātos, piemēram, izaicinājumi uzraudzībā un izpildes panākšanā, kas izriet no riska, ka negodīgi operatori neregistrēsies un turpinās darboties neētiskā veidā.

Privāttiesību subjektiem

Pirmkārt, subjektiem, kuri veic interešu pārstāvības darbības, uzskaites pienākums nozīmētu sākotnēju izvērtējumu attiecībā uz visām iespējamām saistībām ar trešām valstīm, galvenās informācijas apkopošanu par pārstāvētajiem trešās valsts subjektiem un ar iespējamajām saistībām saistīto dažādo risku novērtēšana. Komisijas veiktajā pētījumā, kā arī apspriešanās procesā tika norādīts, ka daudzi komerciāli interešu pārstāvības pakalpojumu sniedzēji jau veic zināmas darbības, kas varētu būt pielīdzināmas uzskaitē, taču šīm darbībām bieži vien ir neformāls raksturs. Līdz ar to priekšlikums paredzētu esošo uzskaites darbību formalizēšanu sadarbības ar trešām valstīm kontekstā.

Otrkārt, paredzamas arī jaunās sistēmas iepazīšanas izmaksas. Šīs izmaksas pārsvarā būtu vienreizējas un rastos sistēmas spēkā esamības pirmajā gadā. Ir divi iepazīšanās izmaksu līmeņi — pamata iepazīšanās izmaksas un paplašinātās iepazīšanās izmaksas. Pamata iepazīšanās izmaksu kontekstā lielam subjektu skaitam būtu jāvelta nedaudz laika, lai iepazītos ar tiesību akta tekstu un ar to saistītajiem norādījumiem. Komisijas veiktajā pētījumā tika aplēsts, ka šīs izmaksas visiem subjektiem, kuri iekšējā tirgū veic interešu pārstāvības darbības trešo valstu vārdā, būtu robežās no aptuveni 71,2 miljoniem EUR līdz 213,5 miljoniem EUR jeb aptuveni 20–60 EUR katrai organizācijai. Paplašinātās iepazīšanās izmaksas attiecas uz daudz mazāku iniciatīvas aptverto subjektu skaitu, kam būtu jāvelta vairāk laiks, lai iepazītos ar tiesību akta tekstu un ar to saistītajiem norādījumiem, kā arī jāizvērtē praktiskā ietekme, jāizstrādā atbilstības stratēģijas un jānorīko atbildīgie par uzdevumiem saistībā ar atbilstības nodrošināšanu. Šīs izmaksas būtu robežās no aptuveni 57 000 EUR līdz 256 000 EUR jeb aptuveni 80–240 EUR katrai organizācijai.

Treškārt, administratīvās izmaksas ietvertu sākotnējās reģistrācijas izmaksas, sākotnējās informācijas atjaunināšanas izmaksas, kā arī regulārās informācijas izpaušanas izmaksas. Attiecībā uz sākotnējās reģistrācijas izmaksām informācija par reģistrācijas pienākumiem un formalitātēm, kas noteiktas šajā direktīvā, būtu pieejama Vienotajā digitālajā vārtejā, ar kuru portālā Your Europe tiek izveidota vienas pieturas aģentūra, kas uzņēmumiem un pilsoņiem nodrošina informāciju par noteikumiem un procedūrām vienotajā tirgū visos pārvaldības līmeņos un sniedz tiešu, centralizētu un instruētu pieeju palīdzības un problēmu risināšanas pakalpojumiem, kā arī plašam klāstam pilnībā digitalizētu administratīvo procedūru. Turklāt reģistrācijas procedūra ir pilnībā pieejama tiešsaistē un veidota saskaņā ar vienreizējās iesniegšanas principu, lai atvieglotu datu atkārtotu izmantošanu.

Priekšlikuma sagatavošanās ietvaros veiktajā pētījumā tika veiktas vairākas izmaksu aplēses atkarībā no darbības jomā ietilpstošā subjekta izmēra. Kopumā šīs izmaksas tiek lēstas robežās no 590 000 EUR līdz 3,5 miljoniem EUR jeb aptuveni 828–3314 EUR katrai organizācijai. Paredzams, ka pēc tam šīs izmaksas paliek nemainīgas gadu no gada. Raugoties 10 gadu perspektīvā, kopējās izmaksas būtu aptuveni 5,9–35,4 miljoni EUR. Pētījumā jo īpaši tika konstatēts, ka mikrouzņēmumiem būs vismazākās izmaksas. Proti, pētījumā tika konstatēts, ka

97,3 % no subjektiem, kuri ietilpst priekšlikuma darbības jomā, ir mikrouzņēmumi (definēti kā tādi, kam ir mazāk par 10 pilnslodzes ekvivalentu darbinieku), kam paredzamās vidējās izmaksas vienam subjektam būtu 828 EUR.

Ceturtkārt, attiecībā uz uzskaites darbībām pētījuma ietvaros apkopotās atsaukmes liecina, ka ar šīm darbībām saistītās izmaksas varētu raksturot kā parastās darbības izmaksas, līdz ar to tās nepalielina intervences izmaksas.

Priekšlikums arī nodrošinās vairākus ieguvumus subjektiem, kuri iekšējā tirgū veic tā darbības jomā ietilpstošas interešu pārstāvības darbības trešo valstu vārdā.

Pirmkārt, esošās sadrumstalotības novēršana veicinātu pakalpojumu sniegšanu pāri robežām vairākās dalībvalstīs, jo būtu nepieciešama tikai viena reģistrācija. Tas ievērojami vienkāršotu ieiešanu jaunā tirgū vai pārrobežu darbību Savienībā, veicot interešu pārstāvības darbības.

Otrkārt, priekšlikums radītu vienlīdzīgus konkurences apstākļus un lielāku juridisko noteiktību attiecībā uz interešu pārstāvības darbībām trešo valstu vārdā. Tas tiktu panākts, visiem tirgus dalībniekiem pieprasot ievērot skaidrus noteikumus dalībai tirgū, piemēram, attiecībā uz pienākumu reģistrēties un sniegt vienu un to pašu informāciju, kā arī veikt saskaņotas uzskaites darbības. Tādējādi tiktu nodrošināts, ka visiem ekonomikas dalībniekiem tiek piemēroti vienādi noteikumi visā iekšējā tirgū un tiktu novērsta noteikumu sadrumstalotība.

Treškārt, priekšlikums palīdzētu normalizēt leģitīmās trešo valstu vārdā veiktās interešu pārstāvības darbības, pateicoties augstākam pārredzamības līmenim un uzticībai šim sektoram. Tādējādi tiktu sniegtas atbildes uz tādiem būtiskiem jautājumiem kā kurš mēģina ietekmēt politisko lēmumu pieņemšanu un par kādiem jautājumiem, kā arī veicināta ētiska rīcība.

1.5. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums

1.5.1. *Īstermiņā vai ilgtermiņā izpildāmās vajadzības, tostarp sīki izstrādāts iniciatīvas izvēšanas grafiks*

Šis priekšlikums tiks īstenots pa posmiem. Šai direktīvai stājoties spēkā, vispirms *IMI* sistēma tiks pielāgota direktīvas vajadzībām nolūkā līdz transponēšanas perioda beigām tai pieslēgt dalībvalstu kompetentās iestādes.

Īstenošanas provizorisks grafiks ir šāds:

- 2024. gads: direktīvas spēkā stāšanās un *IMI* sistēmas pielāgošana;
- 2025./2026. gads: transponēšana un piemērošana dalībvalstīs.

1.5.2. *Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība (tās pamatā var būt dažādi faktori, piemēram, koordinēšanas radītie ieguvumi, juridiskā noteiktība, lielāka rezultativitāte vai komplementaritāte). Šā punkta izpratnē "Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība" ir vērtība, kas veidojas Savienības iesaistīšanās rezultātā un kas papildina vērtību, kura veidotos, ja dalībvalstis rīkotos atsevišķi.*

Savienības līmeņa rīcības pamatojums (*ex ante*)

Vairākas dalībvalstis interešu pārstāvības pārredzamības jomā ir pieņēmušas tiesību aktus vai gatavojas tādus pieņemt. Tā kā šiem noteikumiem ir atšķirīgas darbības jomas, saturs un ietekme, veidojas nevienmērīga valstu noteikumu sistēma un palielinās riski, jo īpaši attiecībā uz interešu pārstāvības darbībām, kas tiek veiktas trešo valstu vārdā. Tas apdraud pakalpojumu sniegšanas brīvības efektīvu

izmantošanu Savienībā. Šo problēmu var atrisināt tikai ar Savienības līmeņa intervenci, jo regulējums valstu līmenī būtu vērsts uz interešu pārstāvības darbību pārredzamības nodrošināšanu katras valsts sabiedriskajā dzīvē, tādējādi maz uzmanības pievēršot interešu pārstāvības pārrobežu darbībām radītajiem šķēršļiem. Valstu noteikumi arī sistemātiski nevērstos pret trešo valstu darbībām nolūkā slēpti ietekmēt lēmumu pieņemšanu Savienībā.

1.5.3. *Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas*

Šo priekšlikumu pamatojošie pierādījumi ir iegūti iekšējā un ārējā izpētē, plašās apspriešanās, divpusējās sanāksmēs ar ieinteresētajām personām, kā arī ārējā pētījumā.

Vērā tika ņemti starptautisko standartu noteikšanas struktūru, tostarp Eiropas Padomes un Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (ESAO) ieteikumi. Tās jo īpaši ieteica veidot tiesisko regulējumu lobēšanas darbībām publisko lēmumu pieņemšanas kontekstā, kā arī attiecībā uz pārredzamību un integritāti lobēšanā un ārvalstu finansējumā, vienlaikus uzsverot pamattiesību ievērošanas nozīmi.

Priekšlikumā arī ir izmantota ES Pārredzamības reģistra kontekstā lietotā terminoloģija un jēdzieni.

1.5.4. *Saderība ar daudzgadu finanšu shēmu un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem*

Šis priekšlikums ir daļa no pasākumu paketes demokrātijas aizsardzībai pret ārvalstu slēptu ietekmi, ko Komisijas priekšsēdētāja fon der Leiena izziņoja 2022. gada runā par stāvokli Savienībā. Pakete papildinās darbības, kas ES līmenī jau ir veiktas saskaņā ar Eiropas Demokrātijas rīcības plānu. Bez šīs iniciatīvas pakete arī ietver īpašus pasākumus vēlēšanu jomā pirms Eiropas Parlamenta vēlēšanām un pasākumus, lai veicinātu labvēlīgu pilsonisko telpu un iekļaujošu un efektīvu publisko iestāžu dialogu ar pilsoniskās sabiedrības organizācijām un pilsoņiem. Visu šo pasākumu mērķis ir iekšēji stiprināt demokrātisko noturību.

Priekšlikums ir daļa no iniciatīvu kopuma, kas atspoguļo proaktīvu pieeju Savienības vērtību ieguldināšanai Eiropas sabiedrībā. Kopš 2020. gada ikgadējā tiesiskuma ziņojumu ciklā tiek pētīti demokrātijas funkcionēšanas pamatā esošie tiesību akti un institūcijas. Papildus tam nesen publicētās korupcijas apkarošanas iniciatīvas mērķis ir aizsargāt demokrātijas, kā arī sabiedrību no korupcijas graujošās ietekmes.

1.5.5. *Dažādo pieejamo finansēšanas iespēju, tostarp pārdales iespējas, novērtējums*

Šajā priekšlikumā paredzētās kompetento valsts iestāžu administratīvās sadarbības nodrošināšanai nepieciešamās IMI sistēmas pielāgošanas izmaksas tiks segtas no programmas “Pilsoņi, vienlīdzība, tiesības un vērtības” līdzekļiem.

1.6. Priekšlikuma/iniciatīvas ilgums un finansiālā ietekme

Ierobežots ilgums

- Priekšlikuma/iniciatīvas darbības laiks: [DD.MM.]GGGG.– [DD.MM.]GGGG.
- Finansiālā ietekme uz saistību apropriācijām — no GGGG. līdz GGGG. gadam, uz maksājumu apropriācijām — no GGGG. līdz GGGG. gadam.

Beztermiņa

- Īstenošana ar uzsākšanas periodu no 2024. līdz 2025./2026. gadam,
- pēc kura turpinās normāla darbība.

1.7. Plānotās budžeta izpildes metodes

Komisijas īstenota tieša pārvaldība:

- ko veic tās struktūrvienības, tostarp personāls Savienības delegācijās;
- ko veic izpildaģentūras.

Dalīta pārvaldība kopā ar dalībvalstīm

Netieša pārvaldība, kurā budžeta izpildes uzdevumi uzticēti:

- trešām valstīm vai to izraudzītām struktūrām;
- starptautiskām organizācijām un to aģentūrām (precizēt);
- EIB un Eiropas Investīciju fondam;
- Finanšu regulas 70. un 71. pantā minētajām struktūrām;
- publisko tiesību subjektiem;
- privāttiesību subjektiem, kas veic sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju uzdevumus, tādā mērā, kādā tiem ir pienācīgas finanšu garantijas;
- dalībvalstu privāttiesību subjektiem, kuriem ir uzticēta publiskā un privātā sektora partnerības īstenošana un ir pienācīgas finanšu garantijas;
- struktūrām vai personām, kurām, ievērojot Līguma par Eiropas Savienību V sadaļu, uzticēts īstenot konkrētas KĀDP darbības un kuras ir noteiktas attiecīgajā pamataktā.
- *Ja norādīti vairāki pārvaldības veidi, sniedziet papildu informāciju iedaļā "Piezīmes".*

Piezīmes

Priekšlikumā dalībvalstu kompetento iestāžu administratīvās sadarbības nodrošināšanai tiks izmantota *IMI* sistēma.

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

2.1. Pārraudzības un ziņošanas noteikumi

Norādīt biežumu un nosacījumus.

Direktīvas īstenošanu pārskatīs vienu gadu pēc tās transponēšanas termiņa. Komisija paziņos konstatējumus Eiropas Parlamentam un Padomei.

Četrus gadus pēc transponēšanas termiņa Komisija veiks direktīvas izvērtējumu.

2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma

2.2.1. *Ierosināto pārvaldības veidu, finansējuma apgūšanas mehānismu, maksāšanas kārtības un kontroles stratēģijas pamatojums*

Priekšlikumā paredzētajā dalībvalstu kompetento iestāžu administratīvajā sadarbībā tiks izmantota esošā *IMI* sistēma, ko pārvalda Komisija (GROW ĢD). Šim nolūkam ierosinātā direktīva paplašina *IMI* darbības jomu. Tādēļ ir nepieciešams novirzīt resursus *IMI* sistēmas pielāgošanai ierosinātās direktīvas vajadzībām.

Šis priekšlikums nemaina līdz šim ieviesto sistēmas pārvaldības veidu, finansējuma apgūšanas mehānismu, maksāšanas kārtības un kontroles stratēģiju, ko izmanto Komisija.

2.2.2. *Informācija par apzinātajiem riskiem un risku mazināšanai izveidoto iekšējās kontroles sistēmu*

Galvenais apzinātais risks ir saistīts ar laika un izmaksu pārsniegšanu neparedzētu IT ieviešanas problēmu dēļ saistībā ar *IMI* sistēmas pielāgošanu. Šo risku mazina tas, ka *IMI* sistēma jau ir izveidota un attiecīgajam Komisijas departamentam ir iepriekšēja pieredze sistēmas pielāgošanā jaunām darbības vajadzībām.

2.2.3. *Kontroles izmaksefektivitātes (kontroles izmaksu attiecība pret attiecīgo pārvaldīto līdzekļu vērtību) aplēse un pamatojums un gaidāmā kļūdu riska līmeņa novērtējums (maksājumu izdarīšanas brīdī un slēgšanas brīdī)*

Šī iniciatīva neietekmē pašreizējo Komisijas kontroles pasākumu izmaksu lietderību.

2.3. Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi

Norādīt esošos vai plānotos novēršanas pasākumus un citus pretpasākumus, piemēram, krāpšanas apkarošanas stratēģijā iekļautos pasākumus.

Šis tiesību akta priekšlikuma finanšu pārskats attiecas uz personāla izdevumiem un iepirkumu, un uz šāda veida izdevumiem attiecas standarta noteikumi.

3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS APLĒSTĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

3.1. Attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijas un budžeta izdevumu pozīcijas

- Esošās budžeta pozīcijas

Sarindotas pa daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijām un budžeta pozīcijām

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Budžeta pozīcija	Izdevumu veids	Iemaksas			
	Skaitis	Dif./nedif. ⁷⁵	no EBTA valstīm ⁷⁶	no kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātvalstīm ⁷⁷	no citām trešām valstīm	citi piešķirtie ieņēmumi
2.b	07 06 04: Savienības vērtību aizsargāšana un veicināšana	Dif.	NĒ	NĒ	NĒ	NĒ

⁷⁵ Dif. — diferencētās apropriācijas, nedif. — nediferencētās apropriācijas.

⁷⁶ EBTA — Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācija.

⁷⁷ Kandidātvalstis un attiecīgā gadījumā potenciālās kandidātvalstis no Rietumbalkāniem.

3.2. Priekšlikuma aplēstā finansiālā ietekme uz apropriācijām

3.2.1. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz darbības apropriācijām

- Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgas darbības apropriācijas
- Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgas šādas darbības apropriācijas⁷⁸:

Šai iniciatīvai tiks izmantoti jau pieejamie finanšu plānojuma piešķirumi programmā “Pilsoņi, vienlīdzība, tiesības un vērtības”.

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Daudz gadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	2.b	“Noturība un vērtības”
--	-----	------------------------

JUST ĢD			Gads 2024	Gads 2025	Gads 2026	Gads 2027	KOPĀ (*pašreizējās DFS ietvaros ⁷⁹)
<input checked="" type="checkbox"/> Darbības apropriācijas							
07 06 04: Savienības vērtību aizsargāšana un veicināšana	Saistības	(1a)	0,125	0,125	0,025	0,025	0,3
	Maksājumi	(2a)	0,125	0,125	0,025	0,025	0,3
Administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķirumiem ⁸⁰							
		(3)					
KOPĀ	Saistības	= 1a + 1b + 3	0,125	0,125	0,025	0,025	0,3

⁷⁸ Ierosinātās darbības tiks finansētas attiecīgajai izdevumu programmai 2021.–2027. gada periodam piešķirto aplokšņu ietvaros un tām nebūs nepieciešami papildu finanšu resursi no Savienības budžeta.

⁷⁹ Šīs iniciatīvas turpmākā finansiālā ietekme pēc 2027. gada neskar DFS pēc 2027. gada.

⁸⁰ Tehniskais un/vai administratīvais atbalsts un Savienības programmu un/vai darbību īstenošanas atbalsta izdevumi (kādreizējās BA pozīcijas), netiešā pētniecība, tiešā pētniecība.

JUST ĢD apropriācijas	Maksājumi	= 2a + 2b +3	0,125	0,125	0,025	0,025	0,3
------------------------------	-----------	-----------------	-------	-------	-------	-------	------------

<input checked="" type="checkbox"/> KOPĀ darbības apropriācijas	Saistības	(4)	0,125	0,125	0,025	0,025	0,3
	Maksājumi	(5)	0,125	0,125	0,025	0,025	0,3
○ KOPĀ administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķirumiem		(6)					
KOPĀ daudzgadu finanšu shēmas 2b. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas	Saistības	= 4 + 6	0,125	0,125	0,025	0,025	0,3
	Maksājumi	= 5 + 6	0,125	0,125	0,025	0,025	0,3

Daudzgažu finanšu shēmas izdevumu kategorija	7	“Administratīvie izdevumi”
---	----------	----------------------------

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

				Gads	Gads	Gads	Gads	KOPĀ
				2024	2025	2026	2027	
JUST ĢD								
<input checked="" type="checkbox"/> Cilvēkresursi				0,513	0,513	0,513	0,513	2,052
<input checked="" type="checkbox"/> Citi administratīvie izdevumi						0,05	0,05	0,1
KOPĀ JUST ĢD				0,513	0,513	0,563	0,563	2,152

KOPĀ daudzgažu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas	(saistību summa = maksājumu summa)	0,513	0,513	0,563	0,563	2,152
--	--	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

		Gads	Gads	Gads	Gads	KOPĀ
		2024	2025	2026	2027	
KOPĀ daudzgažu finanšu shēmas 2b. un 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas	Saistības	0,638	0,638	0,588	0,588	2,452
	Maksājumi	0,638	0,638	0,588	0,588	2,452

3.2.2. *Aplēstais iznākums, ko dos finansējums no darbības apropriācijām*

Saistību apropriācijas miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Norādīt mērķus un iznākumus	Veids ⁸¹	Vidējās izmaksas	Gads 2024		Gads 2025		Gads 2026		Gads 2027		Gads 2028		Gads 2029		Gads 2030		KOPĀ		
			Z	Izmaksas	Z	Izmaksas	Z	Izmaksas	Z	Izmaksas	Z	Izmaksas	Z	Izmaksas	Z	Izmaksas	Kopējais daudzums	Kopējās izmaksas	
KONKRĒTAIS MĒRĶIS Nr. 3 ⁸²																			
Izstrādāt <i>IMI</i> moduli	IT sistēma	0,125	1	0,125	1	0,125												1	0,25
Uzturēt <i>IMI</i> moduli	IT sistēma						1	0,025	1	0,025								1	0,05
Starpsumma — konkrētais mērķis Nr. 3			1	0,125	1	0,125	1	0,025	1	0,025								2	0,3
KOPSUMMAS			1	0,125	1	0,125	1	0,025	1	0,025								2	0,3

⁸¹ Iznākumi ir attiecīgie produkti vai pakalpojumi (piemēram, finansēto studentu apmaiņu skaits, uzbūvēto ceļu garums kilometros, utt.).

⁸² Konkrētie mērķi, kas norādīti 1.4.2. punktā "Konkrētais(-ie) mērķis(-i)".

3.2.3. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz administratīvajām apropriācijām

- Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgas administratīvās apropriācijas
- Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgas šādas administratīvās apropriācijas:

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

	Gads 2024	Gads 2025	Gads 2026	Gads 2027	KOPĀ
--	--------------	--------------	--------------	--------------	------

Daudz gadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJA					
Cilvēkresursi	0,513	0,513	0,513	0,513	2,052
Citi administratīvie izdevumi			0,05	0,05	0,1
Starpsumma — daudz gadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJA	0,513	0,513	0,563	0,563	2,152

Ārpus daudz gadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS ⁸³					
Cilvēkresursi					
Citi administratīvie izdevumi					
Starpsumma — ārpus daudz gadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS					

KOPĀ	0,513	0,513	0,563	0,563	2,152
-------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Vajadzīgās cilvēkresursu un citu administratīvu izdevumu apropriācijas tiks nodrošinātas no ĢD apropriācijām, kas jau ir piešķirtas darbības pārvaldībai un/vai ir pārdalītas attiecīgajā ĢD, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtus papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

⁸³ Tehniskais un/vai administratīvais atbalsts un Savienības programmu un/vai darbību īstenošanas atbalsta izdevumi (kādreizējās BA pozīcijas), netiešā pētniecība, tiešā pētniecība.

3.2.3.1. Aplēstās cilvēkresursu vajadzības

- Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgi cilvēkresursi
- Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgi šādi cilvēkresursi:

Aplēse izsakāma ar pilnslodzes ekvivalentu

	Gads 2024	Gads 2025	Gads 2026	Gads 2027
20 01 02 01 (Galvenā mītne un Komisijas pārstāvniecības)	3	3	3	3
20 01 02 03 (Delegācijas)				
01 01 01 01 (Netiešā pētniecība)				
01 01 01 11 (Tiešā pētniecība)				
Citas budžeta pozīcijas (norādīt)				
20 02 01 (AC, END, INT, ko finansē no vispārīgajām apropriācijām)				
20 02 03 (AC, AL, END, INT un JED delegācijās)				
XX 01 xx yy zz ⁸⁴	— galvenajā mītnē			
	— delegācijās			
01 01 01 02 (AC, END, INT — netiešā pētniecība)				
01 01 01 12 (AC, END, INT — tiešā pētniecība)				
Citas budžeta pozīcijas (norādīt)				
KOPĀ	3	3	3	3

XX ir attiecīgā politikas joma vai budžeta sadaļa.

Nepieciešamie cilvēkresursi tiks nodrošināti, izmantojot attiecīgā ĢD darbiniekus, kuri jau ir iesaistīti konkrētās darbības pārvaldībā un/vai ir pārgrupēti attiecīgajā ĢD, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtos papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

Veicamo uzdevumu apraksts:

Ierēdņi un pagaidu darbinieki	Trīs pilna laika ekvivalenti padomdevēju grupas sekretariātam, kā arī <i>IMI</i> komandas atbalstam attiecībā uz politikas un uzņēmēju pienesumu gan projekta īstenošanas laikā, gan pēc <i>IMI</i> moduļa publicēšanas.
Ārštata darbinieki	

⁸⁴ Ārštata darbiniekiem paredzēto maksimālo summu finansē no darbības apropriācijām (kādreizējām BA pozīcijām).

3.2.4. Saderība ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu

Priekšlikums/iniciatīva:

- pilnībā pietiek ar līdzekļu pārvietošanu daudzgadu finanšu shēmas (DFS) attiecīgajā izdevumu kategorijā

Komisija šīs iniciatīvas atbalstīšanai izmantos līdzekļus, kuri jau ir pieejami finanšu plānojuma programmā “Pilsoni, vienlīdzība, tiesības un vērtības”.

- jāizmanto no DFS attiecīgās izdevumu kategorijas nepiešķirtās rezerves un/vai īpašie instrumenti, kas noteikti DFS regulā
- jāpārskata DFS

3.2.5. Trešo personu iemaksas

Priekšlikums/iniciatīva:

- neparedz trešo personu līdzfinansējumu
- paredz šādu trešo personu sniegtu līdzfinansējumu atbilstoši šādai aplēsei:

Apropriācijas miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

	Gads N ⁸⁵	Gads N+1	Gads N+2	Gads N+3	Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)			Kopā
Norādīt līdzfinansētāju struktūru								
KOPĀ līdzfinansētās apropriācijas								

⁸⁵ “N” gads ir gads, kurā priekšlikumu/iniciatīvu sāk īstenot. Aizstājiet “N” ar paredzēto pirmo īstenošanas gadu (piemēram, 2021.). Tas pats attiecas uz turpmākajiem gadiem.

3.3. Aplēstā ietekme uz ieņēmumiem

- Priekšlikums/iniciatīva finansiāli neietekmē ieņēmumus.
- Priekšlikums/iniciatīva finansiāli ietekmē:
 - pašu resursus
 - citus ieņēmumus
 - Atzīmējiet, ja ieņēmumi ir piešķirti izdevumu pozīcijām

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Budžeta pozīcija:	ieņēmumu	Kārtējā finanšu gadā pieejamās apropriācijas	Priekšlikuma/iniciatīvas ietekme ⁸⁶					
			Gads N	Gads N+1	Gads N+2	Gads N+3	Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)	
..... pants								

Attiecībā uz piešķirtajiem ieņēmumiem norādīt attiecīgās budžeta izdevumu pozīcijas.

--

Citas piezīmes (piemēram, metode/formula, ko izmanto, lai aprēķinātu ietekmi uz ieņēmumiem, vai jebkura cita informācija).

--

⁸⁶ Norādītajām tradicionālo pašu resursu (muitas nodokļi, cukura nodevas) summām jābūt neto summām, t. i., bruto summām, no kurām atskaitītas iekasēšanas izmaksas 20 % apmērā.